

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vetus Testamentum - Cod. St. Peter perg. 88 - 91

Vetus Testamentum - St. Peter perg. 88

[S.l.], [14. Jh.]

Genesis

[urn:nbn:de:bsz:31-28454](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-28454)

Incipit lib' bresch' idē Genesis.
 In principio creavit deus celū
 et terram. Terra autē
 erat inanis ^{et uana} et tenebre erāt
 sup faciem abyssi: et sp̄s dei
 ferbatur sup aquas. Dixit
 q̄s. fiat lux. Et facta ē lux.
 Et uideō d̄s lucem quod cēt
 bona: et diuisit lucem a tene
 bris: appellauitq; lucem diē
 et tenebras noctem. factiq;
 ē uespere et mane: dies un⁹.
 Dixit quoq; d̄s. fiat firma
 mentum in medio aquarum:
 et diuidat aquas ab aquis.
 Et fecit d̄s firmamentū: diui
 sitq; aquas que erant s̄ fir
 mamento. ab hys que erant
 sup firmamentū. Et facta ē ita.
 Vocauitq; d̄s firmamentum
 celum. Et facta ē uespere et ma
 ne: dies sc̄d̄s. Dixit uero d̄s.
 Congregentur aque que s̄
 celo sunt in unū locum: et ap
 parat arida. factiq; est ita.
 Et uocauit d̄s aridam terram:
 congregationesq; aquarum
 appellauit maria. Et uideō
 d̄s qd' cēt bonum et ait. Ger
 minet terra herbam uirentē.
 et facientem semen: et lignū
 pomiferum facies fructū suū

ra genus suum. cuius semen ^{est} in semine
 ipso sic sup terram. Et facta ē ita. Et par
 tic terra herbam uirentē. et afferentem
 semen iuxta genus suum: lignūq;
 faciens fructum. et habens unū qd'q;
 seminem s̄dm spec̄ suam. Et uideō
 d̄s quod cēt bonū. factiq; ē uespere et
 mane: dies t̄rtus. Dixit autē d̄s. fi
 ant luminaria in firmamento celi
 ut diuidant diem et noctem. et sint
 signa et tempa et dies et annos: ut
 luceant in firmamento celi. et illumi
 nent terram. Et facta ē ita. Fecit d̄s duo
 magna luminaria: luminare ma
 ius ut pre esset diei. et luminare minus
 ut pre esset nocti: et stellas: et posuit e
 as in firmamento celi: ut luceant
 sup terram. et pre essent diei ac nocti. et
 diuiderent lucem ac tenebras. Et ui
 dit d̄s qd' cēt bonum. Et facta ē uespere
 et mane: dies quartus. Dixit etiā
 d̄s. Producant aque reptile anime
 uiuentis: et uolacile sup terram s̄ fir
 mamento celi. Creauitq; d̄s cete gr
 andia. et omnē animam uiuentem
 atq; motabilem. quam pduxerant
 aque in species suas: et omnē uola
 tile s̄dm genus suum. Et uideō d̄s
 quod cēt bonū: b̄ndix̄ q; eis dicens.
 Crescite et multiplicamini et replete
 aquas maris: auisq; multiplicent
 sup terram. Et facta ē uespere et mane

dies quintus. Dixit quoque deus. **P**on-
 cat terra animam uiuentem in genere
 suo. uimenta et reptalia et bestias
 terre. secundum species suas. **S**ecundumque est ita.
Et fecit deus bestias terre iuxta species
 suas: et uimenta et omne reptale
 terre in genere suo. **E**t uidit deus quod
 esset bonum. et ait. **F**aciamus homi-
 nem ad imaginem et similitudinem
 nostram: et prescribit piscibus maris. et
 uolantibus celi. et bestis terre. uniuersaque
 nature omni-
 # et similitudinem
 que mouetur intra. **E**t
 creauit deus hominem ad imaginem su-
 am: ad imaginem dei creauit illum:
 masculinum et feminam creauit eos.
Benedixitque illis deus. et ait. **C**resci-
 te et multiplicamini. et replete ter-
 ram. et subicite eam: et dominami-
 ni piscibus maris. et uolantibus celi.
 et uniuersis animantibus que mouentur
 super terram. **D**ixitque deus. **E**cce dedi
 uobis omnem herbam afferentem semen
 super terram. et uniuersa ligna que
 habent in semine seminem generis
 sui. ut sint uobis in escam. et cunctis
 animantibus terre. omni-
 que uolucrice-
 li. et uniuersis que mouentur intra. et
 in quibus est anima uiuens. ut habe-
 ant ad uescendum. **E**t factum est ita.
Viditque deus cuncta que fecerat: et e-
 rant ualde bona. **E**t factum est uespere
 et mane: dies sextus.

gatur perfecti sunt celi et terra. **ii. capi-**
 et omnis ornatus eorum. **Som. uili.**
 plenitudo deus die septimo opus suum
 quod fecerat: et requieuit die sep-
 timo ab omni opere quod parauerat.
Et benedixit diei septimo. et sancti-
 ficauit illum: quia in ipso celsaue-
 rat ab uniuerso suo quod creauit deus. ut
 faceret. **I**te generationes celi et terre
 que create sunt: in die quo fecit deus
 celum et terram. et omne uigilanti
 agri antequam oriretur in terra: om-
 nemque herbam regionis prorsusquam
 gminaret. **N**on pluerat enim deus
 deus super terram. et homo non erat qui
 operaretur terram: sed fons ascende-
 bat e terra irrigans uniuersam superfi-
 ciem terre. **F**ormauit igitur dominus deus
 hominem de limbo terre: et inspira-
 uit in faciem eius spiraculum uite:
 et factus est homo in animam uiuentem.
Plantauerat autem dominus deus paradysum
 in uoluptatis a principio: in quo posuit
 hominem quem formauerat. **A**-
 duxitque dominus deus de humo omne
 lignum. pulchrum uisui. et ad uescen-
 dum suauem: lignum etiam uite in me-
 dio paradysi: lignumque scilicet boni. et
 mali. **E**t fluminis egrediebatur de
 loco uoluptatis ad irrigandum pa-
 disum: qui in decem diuiditur in quatuor
 capi-
 ta. **N**omen unius phison: ipse est qui

circuit omnem terram euilach ubi
nascitur aurum. et aurum terrae il-
lius opatum est: ibique inuenitur bdel-
lium. et lapis onichinus. Et nomen
flumini sedii geon: ipse est qui circuit
omnem terram ethiopiae. Nomen uero
fluminis terrae tygris: ipse uadit con-
tra assyrios. Fluminis autem quar-
tus: ipse est eufrates. Tunc ergo dominus deus
hominem. et posuit eum in para-
diso uoluptatis. ut operetur et
custodiret illum: preceptaque ei dicens.
Ex omni ligno paradisi comede: de
ligno autem scientie boni et mali ne
comedas. In quacumque enim die co-
mederis ex eo: morte morieris. Di-
xit quoque dominus deus. Non est bonum homi-
nem esse solum: faciamus ei adiu-
torium similem sibi. Formatis igitur
dominus deus de humo cunctis ani-
mantibus terrae. et inuisis uolatilibus
caelis: ad dixit ea ad adam. ut uide-
ret quid uocaret ea. Diuine enim
quod uocauit adam anime uiuentis:
ipsum est nomen eius. Appellauitque a-
dam nominibus suis cuncta anima-
ta. et inuisa uolantia caelis: et omnes
bestias terrae. Ad uero non inueni-
ebat adiutor similis ei. Inmisit
ergo dominus deus soporem in adam.
Cuiusque obdormisset: tulit unam de
costis eius. et repleuit carnem p-

ea. Et edificauit dominus deus costam
quam tulerat de adam in muliere:
et ad dixit eam ad adam. Dixitque
adam. Hoc nunc os ex ossibus meis:
et caro de carne mea. Hec uocabit
uirago: quoniam de uero sumpta est. Om-
nibrem relinquet homo patrem suum et
matrem. et adheret uxori suae: et e-
runt duo in carne una.

Tunc autem utique nudi. adam
scilicet et uxor eius: et non e-
rudecebant. Sed et serpens erat cal-
lidior cunctis animantibus terrae. que
fecerat dominus deus. Qui dixit ad
mulierem. Cur precepit uobis deus ut
non comederetis de omni ligno pa-
dysi? Cui respondit mulier. De
fructu lignorum que sunt in pa-
dyso uescimur: de fructu uero ligni. quod
est in medio paradysi. precepit nobis deus
ne comederemus: et ne tangeremus
illud: ne forte moriamur. Dixit
autem serpens ad mulierem. Nequaquam
morte moriemini. Sicut enim deus
quod in quacumque die comederitis ex eo. a-
pietur oculi uestrae: et eritis sicut
dij. scientes bonum et malum. Vidit ergo
mulier quod bonum esset lignum ad ues-
cendum. et pulchrum oculis. aspectusque
delectabile: et tulit de fructu illius
et comedit: deditque uero suo. Qui
comedit: et aperti sunt oculi ambo-
rum.

Cumq; cognouissent se eē nudos: su-
 erunt folia fic; et fecerūt sibi peri-
 zomata. Et cum audissent uocē
 domini dei de ambulantis in pady-
 so. ad auram p̄t meridie: abscon-
 dit se adam et uxor eius a facie
 dñi dei. in medio ligni padyfi. Vo-
 cauitq; dominus adam: et dixit ei.
 Adam ubi es? Qui ait. Vocē tu-
 am audiui in padyso. et timui e-
 o quod nudus essem: et abscondi
 me. Cui dixit. Quis enim indi-
 cavit tibi. quod nudus esses. nisi
 quod ex ligno de quo p̄ceperā tibi
 ne comederes. comedisti? Dixitq;
 adam. Mulier quam dedisti mihi so-
 ciam dedit michi de ligno: et co-
 medi. Et dixit dominus d̄s ad mu-
 lierem. Quare hoc fecisti? Que
 respondit. Serpens decepit me: et
 comedi. Et ait dñs d̄s ad serpēte.
 Quia fecisti hoc: maledictus es
 inter omnia animantia. et bestias
 t̄re. Super pedes tuū gradieris: et
 t̄ram comedes cunctis dieb; uite
 tue. In inimicitias ponam int̄ te et
 mulierem: et semen tuū. et semē
 illius. Ip̄a conteret caput tuū: et
 tu insidialeris calcaneo ei. Multi-
 eri quoq; dixit. Multiplicabo erūp-
 erumpnas tuas. et conceptus tuos.
 In dolore paries filios. et sub uiri

potestate eris: et ip̄e dominabitur
 tui. A et uō dixit. Quia audisti
 uocem uxoris tue. et comedisti de
 ligno ex quo preceperam t̄ ne co-
 mederes: maledicta t̄ra in opere
 tuo. In laborib; comedes ea cunctis
 dieb; uite tue. Spinas et tribu-
 los germinabit tibi: et comedes
 herbas t̄re. In sudore uultus tui uel-
 ceris panē. donec reuertaris in t̄ra
 de qua sumptus es: quia puluis es
 et in puluerem reuerteris. Et uo-
 cauit adam nomen uxoris sue
 eua: eo quod mat̄ eēt cunctoꝝ
 uiuentium. Fecit quoq; dñs d̄s
 ad e et uxori eius tunicas pellicia:
 et induit eos. et ait. Ecce adam
 fr̄s ē quasi unus ex nob;: sciens
 bonum et malum. Nunc ḡ ne for-
 te mittat manū suā. et sumat
 etiam de ligno uite. et comedat.
 et uiuat in eternum. Emisit eū
 dominus d̄s de padyso uoluptatis:
 ut operaretur t̄ram de qua sumptus
 ē. Sic itq; adam: et collocauit
 ante paradysum uoluptatis che-
 rubim. et flammeum gladiū atq;
 uersatilem. ad custodiendā uiam
 ligni uite. *iii.*

Adam uero cognouit euā ux-
 orem suam. Que concepit.
 et peperit eam dicens. Possedi homi-

deus

tuo #

ex #

nem p̄ deum. **Q**ursumq; reperit
fr̄m suum abel. **F**uit autē abel
pastor ouium: et cam agricola.
Factum ē autem post multos die:
ut offerret cam de fructib; t̄re. **E**t
m̄n̄s munera domino. **A**bel q̄q;
obtulit de primogenitis gregis sui.
et de adipib; eorum. **E**t respexit do
minus ad abel et ad munera eius:
ad cam uo et ad munera ei nō re
spexit. **I**raculq; ē cam uehement:
et concidit uultus eius. **D**ixitq;
dominus ad eum. **Q**uare iratus
es. **E**t cur concidit facies tua.
Nonne si bene egeris recipies. **S**i
autē male. statim in forib; pecca
tum adert. **S**; sub te erit appe
titus ei: et tu dominaberis illius.
Dixitq; cam ad fr̄m suum abel.
Egrediamur foras. **C**ūq; essent
in agro: consurrexit cam ad uultu
abel fr̄m suum: et interfecit eum.
Et ait dñs ad cam. **U**bi ē abel fr̄
tuus. **Q**ui respondit. **N**escio. **S**ū
custos fr̄s mei sum. **D**ixitq; ad
eum. **Q**uid fecisti. **V**ox sanguis
fr̄s tui clamat ad me de tra. **N**ūc
igit̄ maledict̄ eris sup̄ t̄ram: que
aperuit os suum. et suscepit san
guinem fr̄s tui de manu tua. **C**ū
operatus fueris eam: non dabit
fructus suos. **V**agus ⁊ p̄fugus eris

sup̄ t̄ram. **D**ixitq; cam ad dñm.
Maior ē iniquitas mea: quam ut
ueniam merer. **E**cce eris me ho
die a facie t̄re: et a facie tua absco
dar. et ero uagus et p̄fugus inter
ra. **O**mnis igitur qui inuenit
me: occida me. **D**ixitq; ei dñs.
Nequaquā ita fiet: s; omnis qui
occiderit cam. septuplum puniet.
Posuitq; dominus signum in cam.
ut non eum interficeret om̄s qui
inuenisset eum. **E**gressusq; cam
a facie domini: habitauit intra
nath̄ profugus. ad orientalem
plagā eden. **C**ognouit autē cam
uxorem suam. **Q**ue concepit: et
p̄p̄it enoch. **E**t edificauit ciuita
tē: uocauitq; nomē ei ex nomi
ne filij sui enoch. **P**orro enoch ge
nuit irad: et irad genuit mauia
hel: et mauiahel genuit matusa
hel. et matusahel genuit lamech.
Qui accepit uxores duas. **N**omē
uni ada: et nomen alteri sella.
Genuitq; ada iabel: qui fuit p̄
pater habitantium in tentorijs.
atq; pastor. **E**t nomē fr̄s ei tu
bal: ipse pater fuit canentium
cythara. et organo. **S**ella quoq;
genuit tubalcain: qui fuit mal
leator et faber. incuncta opa eris
et ferri. **S**oror uero tubalcain

noemina. Dixitq; lamech uxori-
 bz suis ace. et selle. Audite uocem
 meam uxores lamech: auscultate
 sermonem meum. Qm̄ occidi uirum
 in uulnibus meis. et adoleſcē-
 tulum in uore meo: septuplū
 ultio dabitur de Cain. de lamech
 uero septuagies septies. Cogno-
 uit quoq; adhuc adam uxore su-
 am: et peperit filium. uocauitq;
 nomē illius seth. dicens. Posuit m̄
 d̄s semē aliud p̄ Abel. quem occi-
 dit Cain. S; et seth natus ē fili-
 que uocauit enos. Iste cepit suo-
 care nomen domini. v.

Hic ē liber generationis a-
 dam. In die qua creauit
 d̄s hominē. ad similitudinē dei
 fecit illum: masculū et feminā
 creauit eos. et benedixit illis: et
 uocauit nomē eorum adam idie
 quo creati sunt. Vixit autē adam.
 centum. xxx. annos. et genuit fi-
 lium ad ymaginē et similitudinē
 suam uocauitq; nomen ei' seth.
 Et facti sunt dies adam postqm̄
 genuit seth. octingenti anni. ge-
 nuitq; filios et filias. Et fr̄m ē oē
 tempus quod uixit adam. anni
 nongenti. xxx. et mortuus ē. Vi-
 xit quoq; seth. c. v. annos. et ge-
 nuit enos. Vixitq; seth postquā

genuit enos octingentis. vii. an-
 nis. genuitq; filios et fr̄s sūt om-
 nes dies seth nongentoy. xii. āno-
 rum. et mortuus ē. Vixit quoq;
 enos nonaginta annis. et genuit
 caman. Post cuius ortū uixit oc-
 tingentis. xv. annis. et genuit
 filios et filias. factiq; sunt om̄s
 dies enos nongentoy. v. annoꝝ.
 et mortuus ē. Vixit quoq; caman
 lxx. annis. et genuit malalehel.
 Et uixit caman postquā genuit
 malalehel octingentis. xl. annis.
 genuitq; filios et filias. Et facti
 sunt om̄s dies caman nonge-
 ti decem anni. et mortuus ē. Vi-
 xit autē malalehel. lx. v. annis.
 et genuit iareth. Et uixit mala-
 lehel postquā genuit iareth octi-
 gentis. xxx. annis. et genuit
 filios et filias. Et facti sunt om̄s
 dies malalehel octingenti nona-
 ginta. v. anni. et mortuus ē. Vi-
 xitq; iareth. c. lx. duob; annis.
 et genuit enoch. Et uixit iareth.
 postquam genuit enoch octige-
 tis annis. et genuit filios et fi-
 lias. Et facti sunt om̄s dies iareth
 nongenti. lx. duo anni. et mortuus
 ē. Porro enoch uixit. lx. v. annis et
 genuit matusalem. Et ambula-
 uit enoch cum deo. Vixit enoch

Et non apparuit: quia tulit eum deus.

postquam genuit matufalam trecentis annis: et genuit filios et filias. Et facti sunt omnes dies enoch. ccc. lxx. anni: ambulauitque cum deo. **Vixit** quoque matufale .c. octoginta .vii. annis: et genuit lamech. Et uixit matufalam postquam genuit lamech septingentis octoginta duobus annis: et genuit filios et filias. Et facti sunt omnes dies matufale nongenti. lx. noue anni: et mortuus est. **Vixit** autem lamech .c. octoginta duobus annis: et genuit filium. uocauitque nomen eius noe dicens. **Iste** consolabitur nos ab operibus et laboribus manuum nostrarum. intra cui maledixit dominus. **Vixit** quoque lamech postquam genuit noe quingentis nonaginta .v. annis. et genuit filios et filias. Et facti sunt omnes dies lamech septingenti et septuaginta .vii. anni: et mortuus est. **Noe** uero cum quingentorum esset annorum: genuit sem. cham. et iaphet.

¶ Cumque cepissent homines multiplicari super terram. et filias procreassent: uidentes filii dei filias hominum quod pulchre essent. acceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerant. **Dixit** quoque dominus. **Non**

manebit spiritus meus in homine in eternum. quia caro est: eruntque dies illi .c. lxx. annorum. Gigantes autem erant super terram in diebus illis. Postquam enim ingressi sunt filii dei ad filias hominum. illeque genuerunt: isti sunt potentes a seculo uiri famosi. **Videns** autem dominus quod multa malicia hominum esset intra. et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore: penituit eum quod hominem fecisset intra: et tactus dolore cordis intrinsecus. et precavens in futurum: delicto inquit hominem quem creauit a facie terre. ab homine usque ad animalia: acceptali usque ad uolucres celi. **Penitet** me enim fecisse eos. **Hoc** uero inuenit gratiam coram domino. **He** sunt generationes noe. **Noe** uir iustus. atque perfectus fuit. in generationibus suis: cum deo ambulauit: et genuit tres filios sem. cham. et iaphet. **Corrupta** est autem terra coram deo: et repleta est iniquitate. **Cumque** uiderisset dominus terram esse corruptam. omnis quippe caro corruerat uiam suam super terram: dixit ad noe. **Finis** uniuerse carnis uenit coram me. **Repleta** est terra iniquitate a facie eorum: et ego disperdam eos cum terra. **Fac** tibi arcam

vi. cap.

delignis leuigatis. Mansuincilas
 in ea. . . facies. et bitumine lini
 es intus et extrinsecus. et
 sic facies eam. Trecentorum cubi
 torum erit longitudo ante. . . cubi
 torum latitudo. et .xxx. cubitoꝝ
 altitudo illius. Fenestram in ara
 facies. et in cubito consummabi
 summitate eius. Ostium autē
 ante ponas ex latere deorsum. Te
 nacula et tustega facies in ea. Ec
 ce ego ad ducam diluuij aquas
 sup̄ terram. et interficiam omnem
 carnem. in qua sp̄s uite ē subter
 celum. Vniūsa que in terra sunt co
 summentur. Ponamq; fedus meū
 tecum. et ingredieris arcam tu
 et filij tui. uxor tua. et uxores fili
 orum tuorum tecum. Et excune
 tis animantib; uniuēse carnis.
 bina induces in arcam. ut uiuāt
 tecum. masculini sexus et femini
 ni. de uolucib; iuxta gen̄ suū.
 et de iumentis iugene suo. et ex
 omni reptali tēe scdm̄ genus suū.
 Bina de omnib; ingredientur
 tecum. ut possint uiuere. Tolles
 igitur tecum ex omnib; escis que
 mandari possunt. et comportabis
 apud te. et erunt tibi tibi qm̄
 illis in cibum. Fecit ergo noe om
 nia que p̄cepit illi d̄s.

Dixitq; dominus ad vii. cap.
 Deum. Ingredere tu. et om̄s
 domus tua in arcam. Te enim ui
 di iustum coram me in generati
 one hac. Ex omnib; animantib;
 mundis tolles septena et septena.
 masculinum et feminam. et de ani
 mantib; uero nō mundis duo et
 duo. masculinū et feminā. s; et de
 uolacilib; celi septena et septena.
 masculinum et feminam. ut salue
 tur semen sup̄ faciem uniuēse tēe.
 Adhuc enim et post dies septem.
 ego pluam sup̄ terram. xl. dieb; et
 xl. noctib;. et delebo omnē substa
 tiam quam feci de superficie terre.
 Fecit g; noe om̄ia quecūq; manda
 uerat ei d̄s. eratq; sexcentorū an
 norum qm̄ diluuij aque inunda
 uerunt sup̄ terram. Et ingressus ē
 noe. et filij ei. uxor eius. et uxores
 filioꝝ ei. cum eo. in arcam. ppter
 aquas diluuij. De animantib;
 quoq; mundis et inmundis et de
 uolucib;. et ex omni quod moue
 tur sup̄ terram. duo et duo ingres
 sa sunt ad noe in arcam. mas
 culus et femina. sicut p̄cepit
 deus noe. Cumq; transissent sep
 tem dies. aque diluuij inunda
 uerunt sup̄ terram. Anno sexcen
 tesimo uite noe. mense sab. sep

anno decimo die mensis. rupta sunt
 omnes fontes abyssi magne. et
 cataracte celi aperte sunt. et facta
 est pluuia super terram. xl. diebus. et xl.
 noctibus. In articulo diei illius. in
 gressus est noe. et sem. et cham. et ia
 phet filij eius. uxor illius. et uxores
 filiorum eius cum eis in arcam.
 ipsi et omne animal secundum genus
 suum. uniuersaque iumenta inge
 nere suo. et omne quod mouetur
 super terram in genere suo. cunctaque
 uolucile secundum genus suum. uniu
 erse aues. omnesque uolucres ingressae
 sunt ad noe in arcam. uina et uir
 gina ex omni carne in qua erat spiritus
 uiae. Et que ingressa sunt masculus
 et femina ex omni carne
 introierunt. sicut precepit ei deus.
 Et inclusit eum dominus a foribus.
 factumque est diuinitus. xl. diebus
 super terram. et multiplicatae sunt
 aquae. et eleuauerunt arcam in
 sublime a terra. Vehementer enim in
 undauerunt. et omnia repleuerunt
 in superficie terrae. Porro arca
 ferebatur super aquas. et aquae pre
 ualuerant nimis super terram. op
 tateque sunt omnes montes excelsi
 sub uniuerso celo. Quindecim cu
 bitis altior fuit aqua super montes
 quos operuerat. Consumptaque

est omnis caro que mouebatur super ter
 ram. uolucrum. animantium. testu
 arum. omniumque reptilium que rep
 tant super terram. uniuersi homines.
 et cuncta in quibus spiritaculum ui
 te est in terra. mortua sunt. et deleuit
 omnem substantiam que erat su
 per terram ab homine usque ad pecus.
 tam reptile quam uolucres celi. et
 deleta sunt de terra. Remansit autem
 solus noe et qui cum eo erant in ar
 ca. obtinueruntque aquae terras. c. l. di
Recordatus *viii. capitulum* ebus
 autem deus noe. cunctorumque ani
 mantium. et omnium iumentorum
 que erant cum eo in arca. adduxit
 in spiritum super terram. et inmittite sunt
 aquae. et clausi sunt fontes abyssi.
 et cataracte celi. et prohibite sunt
 pluuie de celo. Reuersaque sunt aquae
 de terra. euntes et redeuntes. et cepe
 runt minui post. c. l. dies. requie
 uit archa mense septimo. uicesima
 septima die mensis super montes ar
 menie. At uero aquae ibant et de
 crescebant. usque ad decimum mensem.
 Decimo enim mense. prima die me
 sis. apparuerunt cacumina montium.
 Cumque transissent. xl. dies. aperit
 noe fenestram arce. quam fecerat di
 misit coruum. Qui egrediebatur.
 et non rediebat donec siccarentur

aque sup̄ terram. Emisit quoq; colum-
bam post eū: ut uideret si iam ces-
sasset aque sup̄ faciem terrę. Que-
cum non inuenisset ubi requiesce-
ret pes eius: reuēsa ē ad eum in ar-
cam. Aque enim erāt sup̄ uniu-
ersam terram. Et tenditq; manū: et
apprehensam intulit in arcam. Ex-
pectatis autem ultra .vij. dieb; fi-
lijs: rursus dimisit columbam
ex arca. At illa uenit ad eum ad-
uersam: portans ramū oliuę ui-
uentib; folijs in ore suo. Intellexit
ergo noe quod cessasset aque
sup̄ terram: expectauitq; nichilo-
minus .vij. alios dies. et emisit
columbam. Que non ē reuēsa ul-
tra ad eum. Igitur sexcentesimo
primo anno primo mense. prima
die mensis: imminute sunt aque
sup̄ terram: et aspiciens noe tectum
arce aspexit: uiditq; quod exsic-
cata esset superficies terrę. Mense se-
cundo. septima et uicesima et ui-
cesima die mensis. arefacta est
terra. Locutus ē autē deus ad noe
dicens. Egredere de arca tu. et uxor
tua. filij tui. et uxores filiorum tuo-
rum tecum. Cuncta animantia
que sunt apud te ex omni carne:
tam inuolatilib; quam in besti-
is. et uniuersis reptilib; que rep-

tant sup̄ terram educ tecum: et in-
gredimini sup̄ terram. Crescite et
multiplicamini sup̄ eam. Egredi-
tū ē q; noe: et filij eius. uxor illius.
et uxores filiorum eius cum eo: s; et
omnia animantia. iumenta.
et reptalia que reptant sup̄ terram
secundū gen̄ suū. arca egressa
sunt. Edificauit autē noe altare
domino: et tollens de cunctis re-
corib; et uolucib; mundis. obtu-
lit holocausta sup̄ altare. Decorat-
q; ē dominus odorem suauitatis.
et ait ad eum. Nequaquā ul-
lā maledicam terrę propter homines. Sen-
sus enim et cogitatio humani cor-
dis. in malum prona sunt ab ad-
ulescentia sua. Non enim ul-
lā percu-
tiam omnē animantem sic feci.
Cunctis dieb; terrę sementis et mes-
sis fugus. et estus. estas et hiemps
nox et dies non requiescēt. .xx.

Benedixitq; d̄s noe et filijs eius.
Et dixit ad eos. Crescite et mul-
tiplicamini. et implete terram: et
terroꝝ ur̄ ac tremor sit sup̄ cuncta
animalia terrę: et sup̄ om̄s uolu-
cres celi. cum uniuersis que mouē-
tur in terra. Omnes pisces maris
manui ur̄ traditi sunt: et om̄e
quod mouetur et uiuit. erit uo-
bis in cibū. Quasi holera uiuentia

uite noe.

tradidi uobis omnia: excepto quod
carnem cum sanguine non come-
detis. Sanguinem enim anima-
rum uicium requira de manu car-
tarum bestiarum: et de manu ho-
minis. De manu uiri et fratris eius.
requiram animam hominis. Qu-
cumque effuderit humanum sangui-
nem: fundetur sanguis eius. Ad
imaginem quippe dei factus est homo.
Vos autem crescite et multiplicati-
mini: et ingredimini super terram.
et implete eam. Hec quoque dixit
dominus ad noe: et ad filios eius
cum eo. Ecce ego statua pactum
meum uobiscum: et cum semine
uestro post uos. et ad omnem animam
uiuentem que est uobiscum: tam in uolu-
cribus quam in uimentis: et pecudi-
bus terre: cunctis que egressa sunt de
arca: et uniuersis bestijs terre. Statu-
am pactum meum uobiscum: et nequ-
quam ultra interficiet: omnis caro aqua
diluuu: neque erit deinceps diluuu
dissipans terram. Dixitque deus. Hoc
signum fedus quod do inter me
et uos. et omnem animam uiuentem
que est uobiscum in generationes
uestras sempiternas. Arcum meum ponam
in nubibus: et erit signum fedus in-
ter me et inter terram. Cumque obdux-
ero nubibus celum: apparebit arcus

meus in nubibus: et recordabor fede-
ris mei uobiscum. et cum omni a-
nima uiuente que carne uegetat.
et non erunt ultra aque diluuu ad
delendam uniuersam carnem. Erig-
etur arcus meus in nubibus: et uidebo il-
lum. et recordabor fedus sempiterni.
quod pactum est inter deum et omnem a-
nimam uiuentem uniuerse carnis. que
est super terram. Dixitque deus noe. Hoc e-
rit signum fedus. quod constitui-
mit me. et omnem carnem super terram.
Et erant igitur filij noe qui egressi sunt
de arca: sem. cham. et iafeth. Porro
cham ipse est pater chanaan. Tres isti
sunt filij noe: et ab his dissemina-
tione omne hominum genus super
uniuersam terram. Cepitque noe uir a-
gricola exerceere terram: et planta-
uit uineta. uicinisque uinum in ebria-
tuse. et nudatus in tabnaculo suo. ^{ianuit}
Quod cum uidisset cham. pater
chanaan. uerenda scilicet patris
sui esse nudata: nuntiavit duobus
fratribus suis foras. At uero sem. et iaphet.
pallium imposuerunt humeris su-
is: et incedentes retrosum. open-
erunt uerenda patris sui: faciesque
eorum averse erant. et patris uirilia
non uiderunt. Cuiusmodi autem
noe exiuit: cum didicisset que
fecerat ei filius suus minor. ait.

Maledictus chanaan: seruus ser-
uoz erit fr̄ibz suis. Dixitqz. Bene-
dictus dñs d's sem: sic chanaan
seruus eius. Dilatet d's iafeth. ⁊
habitet in tabernaculis sem: sic
qz chanaan seruus eius. Vixit au-
tem noe post diluuiū. ccc. l. ānis.
et impleti sunt om̄s dies ei non-
gentoz quinquaginta annozū.
et mortuus ē. **x.**

Hec sunt generationes filioz
noe. sem. cham. et iaphet.
natiqz sunt eis filij post diluuiū.
Filij iaphet. gomer. et magog.
et madal. iauan. et tubal. ⁊ mo-
soch. et thiras. Porro filij gomer.
ascenez. et rifach. et thogorma.
Filij autē iauan. helisa. et thar-
sis. cethim. et dodanin. Ab hys di-
uise sunt insule gentium in regi-
onibz suis: unusquisqz scdm lin-
guam et familias in nationibz su-
is. Filij autē cham. chus. et mel-
cham. et futh. et chanaan. Filij
chus. saba. et euila. et sabatha.
et regina: et sabatacha. Filij reg-
ina. saba. et dadan. Porro chus
genuit nemtoch. Ipse cepit p̄cēs
eē in tra: et erat robustus uena-
tor coram domino. Ab hoc exiit
proverbiū: quasi nemtoch robustus
uenator coram dño. Fuit au-

tem principū regni eius babilon.
et arach. et archat. et chalanne.
in terra sennaar. De tra illa e-
gressus ē assur: et edificauit ni-
niuen. et plateas ciuitatis. ⁊ cha-
le. resen. quoz inter niuiuen. ⁊
chale. hec ē ciuitas magna. Ac
uero melcham genuit ludim. ⁊
ananim. et laabim. neptum. et
fetrusim. et celsum. de quibz eg-
si sunt philistin et capthurim.
Chanaan autē genuit sidonem
primogenitū suū: etheum. et
hiebusum. et amorreum. gerge-
seum. et eueum. et aracheum. a-
neum. et aradium. sannarithen.
et amatheum: et phos dissemi-
nati sunt ppli chanaanozū: fac-
tiqz sunt termini chanaan. ueni-
entibz a sidone geraram usqz ga-
zam. donec ingrediaris sodomam.
et gomozram. et adamam. et se-
lwin. usqz iefa. Hij filij cham. ⁊
cognationibz. et linguis. et gene-
rationibz. terrisqz et gentibz suis.
De sem quoz nati sunt p̄cēs
omniū filioz heter: fr̄e iafeth
maiore. Filij sem. helam. et al-
sur: et arfaxat. et ludh. et aran.
Filij aran. ul. et hul. et gether. et
mes. Ac uero arfaxat. genuit sala.
de q̄ ortus ē heter. Natiqz sūt heter

ES

filij duo. Nomen uni phaleg. eo quod
indiebus eius diuisa sit terra. et no-
men filij eius. iecthan. Qui iec-
tan genuit helimodath. et saleph.
et asarmoch. iare. et aduram. et
uzal. dekla. et hebal. et abimahel.
saba. et ophyr. et ciula. et iobab.
Omnes isti filij iectan. et facta est
habitatio eorum demessa per gentes
usque sephar montem orientale.
Hi sunt filij sem secundum cognatio-
nes. et linguas. et regiones in-
gentibus suis. Hec familie noe iuxta
populos et nationes suas. Ab his di-
uise sunt gentes intra post dilu-
rat autem. **xi. caplm.** Cuium.
tra labij unius. et sermonum
eordem. Cumque proficiscerent de o-
tiente. inuenerunt campum in-
tra sennaar. et habitauerunt in
eo. Dixitque alter ad proximum suum.
Venite faciamus lateres. et co-
quamus eos igni. Habueruntque la-
teres pro saxis. et bitumen pro ce-
mento. Et dixerunt. Venite faci-
amus nobis ciuitatem. et turrem cuius
culmen pertingat ad celum. et celebre-
mus nomen nostrum antequam diui-
damur in innumeras terras. Descen-
dit autem dominus ut uideret ciuitatem.
et turrem quam edificabant filij a-
dam. et dixit. Ecce unum est populus. et

unum labium omnibus. et cepimus
hoc facere. nec desistent a cogitati-
onibus suis. donec eas opere comple-
ant. Venite ergo. descendam et con-
fundamus ibi linguam eorum. ut non
audiat unusquisque uocem proximi
sui. Atque diuisit eos dominus ex illo lo-
co in innumeras terras. et cessauerunt
edificare ciuitatem. Et idcirco uoca-
tum est nomen eius babel. quia ibi
confusum est labium unius lingue.
Et inde dispersit eos dominus super faciem
cunctarum regionum. Hec gene-
rationes sem. Sem. enim. erat annorum
quingentorum genuit arfaxat. biennio post
diluuium. Vixitque sem postquam ge-
nuit arfaxat. cccc. annis. et ge-
nuit filios et filias. Porro arfaxat
uixit. xxx. v. annis. et genuit
sale. Vixitque arfaxat postquam ge-
nuit sale. ccc. tribus annis. et genuit
filios et filias. Sale quoque uixit
xxx. annis. et genuit heter. Vixitque
sale. postquam genuit heter qua-
dringentis tribus annis. et genuit fi-
lios et filias. Vixit autem heter post-
quam genuit. xxxiij. annis. et
genuit phaleg. Et uixit heter post-
quam genuit phaleg. quadringentis
xxx. annis. et genuit filios et filias.
Vixit quoque phaleg. xxx. annis. et
genuit. xij. Vixitque phaleg postquam genuit

ven. ducentis nouē annis. et gen
 filios et filias. **V**ixit autē reu. xxx.
 duobz. annis. et gen. sarug. **V**ix
 qz reu postquam gen sarug duce
 tis. vii. annis. et gen filios et fi
 lias. **V**ixit u sarug. xxx. annis.
 et gen nachoz. **V**ixitqz sarug p
 quā gen nachoz ducentis annis.
 et gen filios et filias. **V**ixit autē
 nachoz. xxx. nouē annis. et gen
 thare. **V**ixitqz nachoz p qm gen
 thare. c. decem et nouē annis.
 et genuit filios et filias. **V**ixitqz
 thare. lxx. annis. et gen abram
 et nachoz. et aran. **H**ec sunt au
 tem generationes thare. **T**hare
 genuit abram. et nachoz. et aran.
Porro aran gen loth. **M**ortuusqz
 ē aran. ante thare patre suū in
 tra natiuitatis sue in hur chal
 deoz. **D**ixerunt autem abram
 et nacho uxores. **N**ome uxoris abra
 sarai. et nomen uxoris nachoz
 melcha. filia aran. p̄ris melche.
 et patris ielche. **E**rat autē sarai
 sterilis. nec habebat lteros. **T**ulit
 itaqz thare abram filiu suū. et loth
 filium aran filiu filij sui. et sarai
 nuntium suam uxorem abram filij
 sui. et eduxit eos de hur chaldeoz.
 ut uent in tram chanaan. **V**ene
 runtqz usqz aran. et habitauerūt

ibi. **E**t facti sunt om̄s dies thare du
 centoz quinqz annoz. et mortu
 us ē in aran. **xii. capitulum.**

Dixit autē dñs ad abram.
Egredere de tra tua. et de cog
 natione tua. et de domo patris tui.
 et ueni in tram quā monstraui
 tibi. faciamqz te ingentem mag
 nam. et benedica tibi. et magni
 ficabo nomen tuū. et crisqz bene
 dictus. **B**enedicam benedicti
 b' tibi. et maledicam maledictibz
 tibi. atqz in te benedicentur uni
 uerse cognationes tre. **E**gressus ē
 itaqz abram sic precepit ei dñs.
 et uuit cum eo loth. **S**eptuagin
 ta quinqz annoz erat abram.
 cum egrediretur de aran. **T**ulit
 qz sarai uxorem suā. et loth fili
 um fr̄is sui. uniuersamqz substa
 tiam quā possederat in tra. et a
 nimas quas fecerat in aran. et
 egressi sunt. ut uent in tram cha
 naan. **C**umqz uerissent in eam.
 p̄ transit abram tram. usqz ad
 locum sichei. et usqz ad conual
 lem illustrem. **C**hanaueus autē
 tunc erat in tra. **A**paruitqz do
 minus abram. et dixit ei. **S**e
 mini tuo dabo tram hāc. **Q**ui
 edificauit ibi altare dño. qui
 apparuerat ei. **E**t inde transgre

diens ad montē qui ^{erat} contra orien-
tem Bethel. retendit ibi tabnacu-
lum suū. ab occidente habens Be-
thel. et ab oriente Hai. Et edificauit
quoque ibi altare dñi. et inuoca-
uit ibi nomen eius. Perieritque abra-
uadens. et ultra progrediens ad
meridiem. Facta est autem fames
in terra. descenditque abram in egyptum.
ut pegrinaretur ibi. Preua-
luerat enim fames in terra. Cumque
per eēt ut ingrederetur egyptū. di-
xit sarai uxori sue. Noui quod pul-
chra sis mulier. et quod cum uide-
rint te egyptij. dicturi sunt. uxor
ipsius est. et interficient me. et te
reſeruant. Dic ergo obsecro te quod
soror mea sis. ut bene sit mihi pro-
pter te. et uiuat anima mea ob gra-
tiam tuam. Cum itaque ingressus
eēt abram egyptū. uiderūt egypti-
j mulierem quod eēt pulchra mi-
nis. et uinuauerunt principes
pharaoni. et laudauerūt eam a-
pud illum. et sublata est mulier
in domū pharaonis. Abram uero
bene uisit fuit propter illā. fueruntque
ei oues. et boues. et asini. et serui.
famule. et cameli. Flagellauit au-
tem dñs pharaonem plagis ma-
ximis et domum eius. propter sarai
uxorem abram. Vocauitque pha-

rao abram. et dixit ei. Quid nam
est quod fecisti mihi. Quare non indi-
casti quod uxor tua es. Quā ob-
causam dixisti esse sororem tuā.
ut tollem michi eam in uxorem.
Nunc igitur ecce coniux tua. acci-
pe eam et uade. Precepitque pharaon
super abram uiris. et deduxerunt
eum et uxorem illius. et omnia que
habebat. *xij. capitulum.*

Ascendit ergo abram de egypto
ipse et uxor eius et omnia que
habebat. et loth cum eo. ad australe
plagam. Erat autem diues ualde in pos-
sessione auri et argenti. Reuersusque
est per iter quo uenerat a meridie in Be-
thel. usque ad locum ubi prius fixe-
rat tabnaculum inter Bethel et Hai.
in loco altaris quod fecerat prius. et
inuocauit ibi nomen domini. Sed et
loth qui erat cum abram fuerunt
gurges ouium. et armenta. et taber-
nacula. nec poterat eos capere tra-
ctum habitarent simul. Erat quippe
substantia eorum multa. et non qui-
bant habitare communiter. Unde
et facta est rixa inter pastores gre-
gum abram. et loth. Eo autem tēpore
chanaanensis. et ferzeus habitabant
in illa tractu. Dixit ergo abram ad loth.
Ne queso sis iungimus inter me et te.
et inter pastores meos et pastores

tuos. **F**rēs enim sumus. Ecce uniuersa terra coram te est: recede a me obsecro. Si tu ad sinistram ieris ego dexteram tenebo: si tu dexteram elegeris. ego ad sinistram pergam. Eleuatis itaque loth oculis. uidit omnem circa regionem iordanis. que uniuersa irrigabatur. ante quam subuerteret dominus sodomam et gomorrham. sicut paradysus domini. et sicut egyptus. uementibus in segor. **E**legitque sibi loth regionem circa iordanem. et recessit ab oriente. diuisique sunt alterutrum a fratre suo. **A**bram habitauit intra chanaan: loth uero moratus est in oppidis que erant circa iordanem. et habitauit in sodomis. **H**omines autem sodomite pessimi erant. et peiores coram domino nimis. **D**ixitque dominus ad abram. postquam diuisus est loth ab eo. **L**euauit oculos tuos: et uide a loco in quo nunc es ad aquilonem. et ad meridiem. ad orientem. et ad occidentem. **O**mnem terram quam conspicias tibi dabo. et semini tuo usque in seculum: faciamque semen tuum sicut puluerem terre. **S**iquis potest hominum numerare puluerem: semen quoque tuum numerare poterit. **S**urge et perambula terram in longitudine. et in latitudine sua: quia

tre
#

tibi daturus sum eam. **M**ouens igitur abram. tabernaculum suum. uenit et habitauit iuxta conuallem mambrę. que est in ebron. **E**dificauitque ibi altare domino. **F**actum est autem in **xiii.** illo tempore: ut amrafel rex sennaar. et arioch rex ponti. et chodorla omor rex helanitarum. et thadal rex gentium. inuenit bellum contra bara regem sodomorum. et contra terfa regem gomorre. et contra sennaab regem adame. et contra semeter regem seloim. contra regem bale. ipsa est segor. **O**mnnes hi conuenerunt in uallem siluestrem. que nunc est mare salis. **D**uodecim enim annis serui erant chodorlachomor. et tercio decimo anno recesserunt ab eo. **I**gitur anno quarto decimo uenit chodorla omor. et reges qui erant cum eo. percusseruntque raphaim in astaroch. carnaim. et zuzim cum eis. et enim insauę. canathaim. et chorros in montibus seir. usque ad campestria pharan que est in solitudine. **R**euerſique sunt. et uenerunt ad fontem mesphat. ipsa est cades. et percusserunt omnem amalechitarum. et amorreum. qui

regionem

habuit in masalon thamar:
Et egressi sunt rex sodomorum. et
rex gomorum. rexque adame. et rex
selvim. uernon et rex bale. que est
segor. et dixerunt contra eos
aciem in ualle siluestri. scilicet
adusum chodorla omorum regem
elanitatum. et thadal regem ge-
tium. et amrafel regem sennaar.
et arioch regem ponti. quatuor
reges aduersus quinque. Vallis au-
tem siluestris. habebat puteos
multos bituminis. Itaque
rex sodomorum et rex gomorum ter-
ga uerterunt. cecideruntque ibi.
et qui remanserant fugerunt
ad montem. Tulerunt autem om-
nem substantiam sodomorum et go-
morum. et uniuersa que ad abram
pertinent. et abierunt. nec non et
loth et substantiam eius. filium
fratris abram qui habitabat in sodo-
mis. Et ecce unus qui euaserat nu-
tiauit abram ebreo. qui habita-
bat in conualle manbre amor-
ri fratris eschol. et fratris aner. Hi
enim pepigerant fedus cum a-
bram. Quod cum audisset abram.
captum uidelicet loth fratrem suum.
numerauit suernaculos suos
trecentos. x. et octo. et persecutus
est eos usque dan. Et diuisis soci-

is. irruit super eos nocte. percussitque
eos. et persecutus est usque hoba que
est ad leuam damasce. rediitque
omnem substantiam. et loth fratrem su-
um cum substantia illius. mulie-
res quoque et ipsam. Egressus est au-
tem rex sodomorum in occursum in oc-
cursum eius. postquam reuersus est
a cede chodorla omorum. et regum qui
cum eo erant in ualle sabe. que
est uallis regis. At uero melchisedech
rex salem proferens panem et ui-
num erat enim sacerdos dei altissimi.
benedixit ei et ait. Benedictus a-
bram. deo excelso qui creauit celum
et terram. et benedictus deus excelsus.
quo protegente hostes in manibus tu-
is sunt. Et dedit ei decimas ex om-
nibus. Dixit autem rex sodomorum ad
abram. Da mihi animas. cetera tol-
le tibi. Qui respondit ei. Leuo manum
meam ad dominum deum excelsum pos-
sessorem celi et terre. quod a filiis
subterminis. usque ad corrigiam ca-
lige non accipiam ex omnibus que
tua sunt. ne dicas. ego ditavi a-
bram. exceptis hijs que comede-
runt iuuenes. et partibus uiuorum que
uenerunt mecum. aner. eschol. et
manbre. Ibi accipiet pres suas.
His itaque transactis. **xv.**
factus est sermo domini ad abram

expedito

dicēs punctionem. **N**oli timē abram.
 Ego p̄tector tuus sum: et merces
 tua magna nimis. **D**ixq; abram.
Dñe d's: quid dabis m̄. **E**go ua-
 dam absq; libis: et filius procura-
 toris domus mee iste damascus e-
 liezer. **A**ddiditq; abram. **M**ichi au-
 tem nō dedisti semē: et ecce uer-
 naculus meus heres m̄s erit. **S**ta-
 timq; sermo domini fcs ē ad eum.
 dicēs. **N**on erit hic heres tuus: s; **S**
 qui egredietur de utero tuo. ipsū
 habebis heredem. **C**onxitq; eū fo-
 ras: et ait illi. **S**uspice celum:
 et numera stellas si potes. **E**t dixit
 ei. **S**ic erit semen tuum. **C**redidit
 deo abram: et reputatum ē illi
 ad iusticiam. **D**ixq; ad eū. **E**go do-
 minus qui eduxi te de ur̄ chalde-
 orum: ut darem t̄ terram istam.
 et possideres eam. **A**c ille ait. **D**o-
 mine d's: unde scire possū quod
 possessurus sum eam. **E**t respōdit
 dominus. **S**ume inquit in uac-
 cam triennem. et capram trimā.
 et arietem annorū trium. ⁊ tur-
 turem quoq; et columbā. **Q**ui
 tolles uniuersa hec: diuisit ea pr̄
 medium. et utrasq; ptes cont̄ se
 altiussecus posuit: aues autē n̄
 diuisit. **D**escenderuntq; uolucres
 sup̄ cadauera: et abigebat eas

abram. **C**umq; sol occumberet:
 sopor irruit sup̄ abram. et horro-
 r magnus et tenebrosus inuasit
 eum: dictumq; ē ad eum. **S**cito
 prenoscens: quod p̄grinū futu-
 rum sit semen tuum intra non
 sua: et subiciant eos seruituti. et
 affligent eos quadringētis an-
 nis. **V**eruntamen gentem cui
 seruituri sunt ego iudicabo: et
 post hec egredientur cum mag-
 na substantia. **T**u autē ibis ad
 p̄res tuos in pace: sepultus inse-
 necrate bona. **G**eneratione autē
 quarta reuertentur huc. **N**ec dū
 enī complete sunt iniquita-
 tes amorreorum. usq; ad p̄s tēp̄
Cum ergo occubuisse sol: fr̄a ē ca-
 ligo tenebrosa: et apparuit ciba-
 nus fumans. et lampas ignis
 transiens inter diuisiones illas
Indie illo pepigit dñs cū abram
 fedus dicēs. **S**emini tuo dato t̄
 ram hanc. a fluuio egypti. usq;
 ad fluum magnum eufraten.
 cyneos. et cenezeos. et cedimone-
 os. etheos. et ferezeos: rafam.
 q; et amorreos. et chananeos.
 et gergeseos. et hebuscos. **xvi.**
Sic sarai uxor abram non genu-
 erat liberos. s; habens ancillā
 egyptiam nomine agar. dixit

euenos

marito suo. **E**cce conclusit me dñs
ne parerem. Ingredere ad ancillā
meam. si forte saltim ex illa sus-
cipiam filios. **C**umq; ille acqui-
esceret deprecanti. tulit agar e-
gyptiam ancillam suam. post
annos decem. quādi habitare
ceperant in terra chanaan. et ce-
dit eam uiro suo uxorem. **Q**ui
ingressus ē ad eam. **A**t illa conce-
pisse se uidēs. desperit dñam su-
am. **D**ixitq; sarai ad abram. **I**n-
ique agis contra me. **E**go dedi
ancillā meam insimul tuo. que
uidēs quod concepit. despectu
me habet. **I**udicet dominus int̄
me et te. **C**ui respondens abram.
ecce aut ancilla tua in manu tu-
a ē. utere ea ut libet. **A**ffligente
g̃ eam sarai. fugam inijt. **C**ūq;
inuenisset illam angl̃s dñi iuxta
fontē aq̃ insolitudine. que ē i u-
a sur. in deserto. dixit ad eam.
Agar ancilla sarai. unde uenis.
et quo uadis. **Q**ue respondit re-
spondit. **A** facie sarai dñe mee.
ego fugio. **D**ixitq; ei angl̃s dñi.
Benitere ad dñam tuam. et hu-
miliate sub manu ipsius. **E**t
rursum. multiplicans inquit
multiplicato semen tuū. et nō
numerabit̃ p̃ multitudinem. **A**c

demceps. ecce aut concepisti. et pari-
es filium. et uocabis nomē ei' is-
mahel. eo quod audierit dominus
afflictionē tuam. **H**ic erit ferus
homo. **M**anus eius contra om̃s.
et manus omnium contra eum.
et erigione uniuersorum fr̃m su-
orum figet tabernacula. **V**ocauit
autē agar nomē domini qui lo-
quebatur ad eam. tu es d̃s meus
qui uidisti me. **D**ixit enim. **P**fec-
to hic uidi posteriora uidentis me.
Propterea appellauit puerū illū pu-
terum uiuentis. et uidentis me.
Ipe ē inter cades. et barath. **P**epit
q; agar abire filium. **Q**ui uoca-
uit nomen eius ismahel. **O**cto-
ginta et. vi. annorū erat. q̃n̄ pe-
perit ei agar ismahelem. **xvii.**
Postquam uero nonaginta
et nouē annorū eē cepat.
apparuit ei dñs. dixitq; ad eum.
Ego d̃s omnipotēs. **A**mbula co-
ram me. et esto p̃fectus. **P**onāq;
fedus meum inter me et te. et
multiplicabo te uehementer nimis.
Cecidit abram pronus in faciem.
Dixitq; ei d̃s. **E**go sum et pactum
meum tecū. erisq; pater multa-
rum gentium. nec ultra uocabitur
nomen tuū abram. s; appellaberis
abraham. quia patrem multarū

gentium posui te: faciamque te crescere uehementissime: et ponam te in gentibus: regesque ex te egredientur: et statuam pactum meum inter me et te: et inter semen tuum post te in generationibus suis sempiternum: federe sempiterno: ut sim deus tuus et seminis tui post te: daboque tibi et semini tuo terram peregrinationis tue: omnem terram chanaan: in possessionem eternam: et ego deus eorum.

Dixit iterum deus ad abraham. Et tu ergo custodies pactum meum: et semen tuum post te in generationibus suis. **Hoc est pactum meum quod obseruabitis inter me et uos: et semen tuum post te.** Circumcietur in uobis omne masculinum: et circumcietis carnem preputij uiri: ut sit in signum federe inter me et uos. **Infans octo diebus circumcietur in uobis: omne masculinum in generationibus uestris. Tam uernaculus quam emptus circumcietur: et quicumque non fuit de stirpe uestra: eritque pactum meum in carne uestra: in fedus eternum.** **Masculus cuius preputij caro circumcisa non fuit: delebitur anima illa de populo suo: quia pactum meum irritum fecit.**

Dixit quoque dominus ad abraham. **Sarai uxorem tuam non uocabis sarai.**

sed sarai: et benedicam ei: et ex illa dabo tibi filium: cui benedicturus sum: eritque in nationes: et reges populorum orientur ex eo.

Cecidit abraham in faciem suam: et risit: dicens in corde suo. Putasne centenarius nasceretur filius: et sarai nonagenaria parietur? **Dixitque ad deum.** Vanam ismahel uiuat coram te.

Et ait dominus ad abraham. **Sarai uxor tua pariet tibi filium: uocabisque nomen eius ysaac: et constituam illi pactum meum in fedus sempiternum: et semini eius post eum.** **Super ismahel quoque exaudi uocem tuam.** **Ecce benedicam ei: et augeto et multiplicabo eum ualde: duodecim duces generabit: et faciam illum ingentem magnam.**

Pactum uero meum statuam ad ysaac: quem pariet tibi sarai tempore isto: in anno altero. **Cumque finitus esset sermo loquentis cum eo: ascendit deus ab abraham.** **Tulit autem abraham ismahel filium suum: et omnes uernaculos domus sue: uniuersosque quos emerat: cum totisque matres ex omnibus uiris domus sue: et circumcidit carnem preputij eorum statim in ipsa die sic precepit ei dominus.** **Abraham nonaginta et ix. erat annorum**

quī circumcidit carnem p̄pucij sui: et
ismahel filius eius. xiiij. annos i
pleuerat tempore circumcisionis
sue. Eadem die circumcisius Abra
ham. et ismahel filius eius: et om
nes uiri domus sue tam uernacu
li quam empticij. et alienogene.
pariter circumcisi sunt. xvij.

Apparuit autem ei dñs i co
nualle mambre. sedenti i osti
o tabernaculi sui. in ipso seruoze
diei. Cūq; eleuass; oculos: appa
ruerunt ei tres uiri stantes p̄pe
cum. Quos cum uidiss;: cucur
rit in occursum eoz de ostio tab
naculi: et adorauit intram. et di
xit. Dñe. si inueni grām i oculis
tuis. ne transeas seruu tuū. s; af
feram pauxillum aque. et lauen
tur pedes ur̄i: et requiescite s̄ ar
lore. Ponam buccellam panis.
et confortetur cor ur̄m: postea
transibitis uiam ur̄am. Idcirco e
nim declinastis ad seruum ur̄m.
Qui dixerunt. Fac ut locutus es.
Festinauit abraham i tabna
culum ad saram: dixitq; ei. Ace
lera tua sara simile cōmisce. et
fac submercios panes. Ipse uo
cucurrit ad armentū. et tulit iu
de uiculu tenerrimū et optimū.
deditq; puero. Qui festinauit et

coxit illum. Tulit quoq; butyrum
et lac. et uiculu quem coxerat: et po
suit coram eis. Ipse uero stabat iux
ta eos sub arbore. Cumq; comedit
sent: dixerunt ad eū. Vbi ē sara
uxor tua. Ille respondit. Ecce i ta
bernaculo ē. Cui dixit. Reuertēs
ueniam ad te tempore isto. uita co
mite: et habebit filium sara uxor
tua. Quo audito. sara risit post
ostium tabnaculi. Erant autem
ambo senes. puerq; etatis: et de
sierant sara fieri muliebria. Que
risit occulte. dicens. Postquā conse
nui et comitui n̄s uetulus est:
uoluptati opam dabo. Dixit au
tem dñs ad abraham. Que risit sa
ra. dicens. num uere paritura sū.
anus. Numquid deo quicquā ē
difficile. Iuxta condicū reuertar
ad te hoc eodem tempore. uita comi
te: et habebit sara filium. Negauit
sara dicens. Non risi: timore p̄trita.
Dñs autem. Non ē inquit ita: s;
risisti. Cum ergo inde surrexissent
uiri. dixerunt oculos suos cont̄
sodomam. et abraham simul
gradiebatur deducēs eos. Dixitq;
dñs. Num celare poterō abrahā
que gesturus sum. cum futurus
sit ingentē magnam. ac robustis
simam: et benedicende sint i ip̄o

omnes nationes terre. Scio enim quod precepturus sit filijs suis. et domui sue post se. ut custodiant vias domini. et faciant iusticiam et iudicium. ut adducat domum propter abraham omnia que locutus est ad eum. Dixit itaque dominus. Clamor sodomorum. et gomorreorum multiplicatus est. et peccatum eorum aggravatum est nimis. Descende et vide tuum clamorem qui venit ad me. ope compleverunt. an non est ita. ut sciam. Converteruntque se inde. abieruntque sodomam. Abraham vero adhuc stabat coram domino. et appropians ait. Numquid pdes iustum. cum impio. Si fuerit. i. iusti in civitate pibunt simul. et non partes loco illi propter. i. iusto. si fuerint in eo. Absit ate. ut rem hanc facias. et occidas iustum cum impio. fiatque iustus sicut impius. Non est hoc tui qui iudicas omnem terram. nequaquam facias iudicium. Dixitque dominus ad eum. Si in venero sodomis. i. iustos in medio civitatis. dimidam omnem locum propter eos. Respondens autem abraham. ait. Quia semel cepi loquar ad dominum meum. cum sim pulvis et cinis. Quid si minus. i. iustis. v. fuerint. Delebis propter. xl. v.

lpc

universam urbem. Et ait. Non delebo. si in venero ibi. xl. v. Rursusque locutus est ad eum. Si autem. xl. inveni fuerit. quid facies. Ait. Non procutia propter. xl. Rursus ne queso inquit indigneris domine si loquar. Quid si inveni fuerint ibi. xxx. Respondit. Non faciam si in venero ibi. xxx. Quia semel ait. cepi. loquar ad dominum meum. Quid si inveni fuerint ibi. xx. Dixit. Non iusticiam propter. xx. Obsecro inquit ne ualearis domine. si loquar adhuc semel. Quid si inveni fuerit ibi. x. Dixit. Non delebo propter. x. Abiit dominus postquam cessavit loqui ad abraham. et ille reversus est in locum suum. *ixix caplin.*

Queneruntque duo angeli sodomam. vespre. sedente loth in foribus civitatis. Quos cum vidisset. surrexit. et iit obviam eis. adoravitque pronus in terram. et dixit. Obsecro domine. declinate in domum pueri vestri. et manete ibi. Lauate pedes vestros. et mane piscamini viam vestram. Qui dixerunt. Minime. sed in platea manebimus. Compulit illos opproco. ut diverteret ad eum. Ingressusque domum illius. fecit convivium. coxit azima. et comederunt

Prius autē quam uēt cubitū: uiri
ciuitatis uallauerūt domū ei:
apuerit usq; ad senem. omīs p̄s
simul uocauerūtq; loth. et dixe
runt ei. **V**bi sunt uiri qui intro
ierunt nocte ad te. educ eos huc.
ut cognoscamus eos. **E**gressus ad
eos loth. post tergum acclaudēs
ostium ait. **N**olite queso fratres
mei. nolite malum hoc facē. **H**a
leo duas filias. que necdum cog
nouerunt uirum. **E**ducam eas
ad uos. et abutimini eis sic uo
bis placuerit. dum modo uiris
istis nichil faciatis mali. quia
ingressi sunt sub umbra culmi
nis mei. **A**t illi dixerunt. **R**ecede
illuc. **E**t rursum inquirunt. **I**n
gressus es ut aduenas. numquid
ut iudices nos. **T**e ḡ ipm̄ ma
gis quam hos affligemus. **V**in
q; faciebant loth uehementissi
me. **J**am p̄pe erat ut effringerēt
fores. et ecce miserunt manū
uiri. et introduxerunt ad se loth.
clausēruntq; ostium. et eos q̄
erant foris p̄cusserunt cecitate.
animino usq; ad maximū. ita
ut ostiū inuenire non possent.
Dixerunt autē ad loth. **H**abes hic
tuorum que p̄p̄tā. generū. aut
filios. aut filias. **O**mīs qui tui

sunt educ de urbe hac. **D**elebimus
enim locum istum. eo qd̄ increue
rit clamor eorū coram domino. q̄
misit nos ut p̄dam⁹ illos. **E**gress⁹
itaq; loth. locutus ē ad generos
suos. qui accepturi erant filias
ei⁹. et dixit. **S**urgite. egredimini
de loco isto. quia delebit domin⁹
ciuitatē hāc. **E**t uisit⁹ ē eis quasi
ludens loqui. **C**umq; eēt mane.
cogebant eum angeli dicentes.
Surge. et tolle uxore⁹ tuam et du
as filias quas habes. ne et tu pa
riter peras in scelere ciuitatis. **D**ix
simulante illo. apprehenderunt
manum eius. et manū uxoris
ac duarum filiarū eius. eo quod
parceret dñs illi. et eduxerunt e
um. p̄sueruntq; extra ciuitatē.
Ibi locuti sunt ad eum dicentes.
Salua animam tuam. **N**oli res
picere post tergum. nec stes iōnū
circa regione. s; in monte saluū
te fac. ne et tu simul peras. **D**ix
q; loth ad eos. **Q**ueso dñe mi. qz
inuenit seruis tuis grām corā
te. et magnificasti miām tuam
quam fecisti mecum. ut saluares
animam meā. nec possum i mō
te saluari. ne forte apprehendat
me malum ⁊ moriar. ē ciuitas
hic iuxta ad quam possum fugē.

parua: et saluator mea. Numquid non modica est. et uiuet anima mea. Dixitque ad eum. Ecce etiam in hoc suscepi preces tuas: ut non subitam iram pro qua locutus es. festina et saluare ibi: quia non poterit quicquam facere donec ingrediaris illuc. Iocundo uocatum est nomen urbis illius segor. Vol egressus est super terram: et loth ingressus est segor. Igitur dominus pluit super sodomam et gomorrham sulphur et ignem a domino de celo. et subuertit ciuitates has. et omne circa regionem: uniuersos habitatores urbium. et ciuitate re . iuremia. Respicensque uxor eius post se. uersa est in statuiam salis. Abraham autem consurgens mane ubi steterat prius cum domino: intuitus est sodomam et gomorrham et uniuersam terram regionis illius: uiditque ascendente famulam de terra. quasi fornacis fumum. Cum enim subuerteret deus ciuitates regionis illius: recordatus est abrahe. et uita uauit loth. de subuersione urbium in quibus habitauerat. Ascenditque loth de segor. et mansit in monte: due quoque filie eius cum eo. Timuerat enim manere in segor: et mansit in spelunca ip

se. et due filie eius cum eo. Dixitque maior ad minore. Pater noster senex est: et nullus uirorum remansit intra qui possit ingredi ad nos. iuxta morem uniuerse terre. Veni et ebriemur cum uino. dormiamusque cum eo: ut seruare possimus ex patre nostro semen. Dederunt itaque patri suo bibere uinum nocte illa. et ingressa est maior. dormiuitque cum patre. At ille non sensit. nec quando accubuit filia. nec quando surrexit. Altera quoque die. dixit maior ad minore. Ecce dormiuit heri cum patre meo. Demus ei bibere uinum etiam hac nocte. et dormies cum eo: ut saluemus semen de patre nostro. Dederunt et illa nocte patri uinum. ingressaque minor filia dormiuit cum eo. Et nec tunc quidem sensit. quando concubuerit. uel quando illa surrexerit. Concepit ergo due filie loth de patre suo. peperitque maior filium. et uocauit nomen eius moab: ipse est pater moabitaram. usque in presentem diem. Minor quoque peperit filium. et uocauit nomen eius ammon: ipse est pater ammonitarum usque in hodiernum diem. **P**rofectus .xx. annorum diem. inde abraham in terram aus

trale. habitavit inter caedes et sur:
et pegrinatus est in geraris. Dixit
de sara uxore sua. Soror mea est.
Misit ergo abimelech rex gerare.
et tulit eam. Venit autem deus ad
abimelech per sompnum nocte.
et ait ei. En morieris propter mu-
lierem quam tulisti. habet enim
uirum. Abimelech uero non teti-
gerat eam. Et ait. Domine. num-
gentem ignorante. et iustam inter-
ficiam. Nonne ipse dixit in soror
mea est. et ipsa ait fratris mei est.
In simplicitate cordis mei. et
inuidia manuum mearum. feci
hoc. Dixitque ad eum deus. Et ego
scio quod simplici corde fecis. et
ideo custodivi te ne peccares in
me. et non dimisi ut tangeres
eam. Nunc igitur redde uxorem ui-
ro suo. quia propheta est. et orabit pro
te. et uiues. Sin autem nolueris
reddere. scito quod morte mori-
eris. tu et omnia que tua sunt.
Statimque de nocte consurgens
abimelech. uocauit omnes ser-
uos suos. et locutus est uniuersa
uerba hec. in auribus eorum. et timue-
runtque omnes uiri ualde. Voca-
uit autem abimelech etiam abra-
ham. et dixit ei. Quid fecisti
nobis. Quid peccauimus in te

quia induxisti super me. et super regnum
meum peccatum grande. Que non
deuisti facere. fecisti nobis. Rur-
susque exprobatans ait. Quid ui-
disti. ut hoc faceres. Respondit
abraham. Cogitavi mecum dicens.
Forfitan non est timor dei in loco isto.
et interficient me propter uxorem
meam. Alias autem et uere soror
mea est. filia patris mei. et non filia
matris mee. et duxi eam uxorem.
Postquam autem eduxit me
dominus de domo patris mei. di-
xi ad eam. Hanc uniuersam facies
mecum in omni loco ad quem ingre-
diemur. dices. quod frater tuus
sum. Tulit igitur abimelech o-
ues. et liones. et seruos. et ancillas
et dedit abraham. reddiditque il-
li saram uxorem suam. et ait. Ter-
ra coram uobis est. ubicumque transi-
erit. habita. **S**are autem dixit.
Ecce mille argenteos dedi fratri tuo.
Hoc erit tibi in uelamen oculorum
ad omnes qui tecum sunt. et quo-
cumque preereris. mementoque te
reprehensam. Orante autem abra-
ham. sanauit deus abimelech. et
uxorem ancillasque eius. et preterierunt.
Concluserat enim deus omnem in-
uiam domus abimelech. propter sa-
ram uxorem abraham.

Uisitauit autē dñs sarā **xxi.**
 sicut promiserat. et impleuit
 que locutus ē. concepitq; et peperit
 filiū in senectute sua. tempore
 quo predixerat ei dñs. Vocauitq;
 abraham nomē filij sui quē ge-
 nuit ei sara ysaac. et circumci-
 dit eum octauo die sicut precepe-
 rat ei dñs cum centum esset āno-
 rum. Hac quippe etate patris
 natus ē ysaac. Dixitq; sara.
Sisum in fecit dñs. Quicū-
 q; audierit contidebit in. **U**r-
 sumq; ait. Quis auditurus cre-
 deret abraham. quod lactaret
 sara filium quem peperit ei iam
 seni. Creuit q; puer. et ablacta-
 tus ē. fecitq; abraham grande
 conuiuium indie ablactaciōis
 eius. Cumq; uidisset sara filium
 agar egyptie iudentē cū ysaac.
 dixit ad abraham. **E**cce ancilla
 hanc. et filiū eius. Non enim erit
 heres filius ancille. cum filio meo
 ysaac. **D**ixit accepit hoc abra-
 ham pro filio suo. **C**ui dixit deus.
 Non tibi uideatur asperum sup
 puero. et sup ancilla tua. Omnia
 que dixerit tibi sara audi uocē
 eius. quia in ysaac uocabitur
 tibi semen. **S**ed et filiū ancille
 faciam ingentem magnā. quā

semen tuum ē. **S**urrexit itaq; ma-
 ne abraham. et tollens panē et
 utrem aque imposuit scapule ei.
 eius. tradiditq; puerum. et dimi-
 sit eam. **Q**ue cum abisset. erra-
 bat insolitudine tersatre. **C**ūq;
 consumpta eēt aqua in utre. ab-
 iecit puerum subter unam ar-
 borū que ibi erant. et abiit. sedit
 q; regione procul. quantum potest
 artus iacere. **D**ixit enim. Non
 uidebo morientē puerū. **E**t sedēs
 contra. leuauit uocē suā et fle-
 uit. **E**xaudiuit autē dñs uocē
 pueri. **V**ocauitq; angls dñi agar
 de celo. dicens. **Q**uid agis agar.
Noli timere. **E**xaudiuit enī dñs
 uocem pueri de loco in quo ē. **S**ur-
 ge tolle puerum et tene manū il-
 lius. quia ingentem magnam
 faciam eum. **A**peruitq; oculos
 eius dñs. **Q**ue uidēs puteū aque.
 abiit et impleuit utrem. cedens
 puero bilere. et fuit cum eo. **Q**u-
 eruit et moratus ē in solitudine.
 et fcs ē inuenis sagittarius. ha-
 bitauitq; in deserto pharan. et
 accepit illi mater sua uxore de
 terra egypti. **E**odem tempore di-
 xit abimelech et phicol princip
 exercitus eius ad abrahā. **D**e-
 us tecū ē in uniuersis que agis.

Iura q̄ p̄cedum. ne noceas m̄. et
 posteris meis. stirpibz mee. sed
 iuxta m̄dam quam feci t̄ facies
 m̄. et t̄re iniqua usatus es ad
 uena. Dixitqz abraham. Ego iu-
 rato. Et interpretatur abimelech
 p̄pter puteum aque. quē ui ab
 abstulerant serui illius. Respo-
 ditqz abimelech. Nesciui quis
 fecerit hanc. rem. s̄ et tu si dix-
 isti m̄. et ego non euidui p̄ter
 hodie. Tulitqz abraham oues. et
 liones. dedit abimelech. p̄cuisse-
 runtqz ambo fedus. Et statuit
 abraham septem agnas gregis
 seorsum. Cui dixit abimelech.
 Quid sibi uolunt septem agne
 iste. quas stare fecisti seorsum.
 At ille. septem inquit agnas ac-
 cipies de manu mea. ut sint in
 testimonium michi. qm̄ ego fo-
 di puteum istum. Idcirco uocat̄
 ē locus ille bersebae. quia ibi
 utqz iurauit. et inierunt fedus
 p̄ puteo iuramenti. Surrexit au-
 tem abimelech et phicol princip̄
 milicie eius. reuēsiqz sunt inter-
 ram philistinoy. Abraham uō
 plantauit nemus in bersebae.
 et inuocauit ibi nomen dñi di-
 et̄ni. et fuit colonus t̄re philis-
 tinoy diebz multis. *xxxij.*

Que postquā gesta sunt. tēp-
 tauerit d̄s abraham. et dixit
 ad eum. Abraham. Et ille respo-
 dit. Assum. Aut illi. Tolle filiū tu-
 um unigenitum quem diligis
 ysaac. et uade in t̄ram uisionis.
 atqz offer ibi eum in holocaustū
 sup unum montium. quē mōs-
 trauero t̄. Igitur abraham de noc-
 te consurgens. strauit asinū suū.
 ducēs secum duos iuuenes. et ysa-
 ac filium suū. Cumqz conuiderit
 ligna in holocaustū. abiit ad lo-
 cum quem p̄ceperat ei d̄s. Die au-
 tem t̄rio eleuatis oculis uidit locū
 procul. dixitqz ad p̄ueros suos. Ex-
 pectate hic cum asino. ego et pu-
 er illuc usqz p̄erantes. postq̄m ad-
 orauerimus. reuertemur ad uos.
 Tulit quoqz ligna holocausti. et
 imposuit sup ysaac filiū suū. ip-
 se uero portabat in manibz ignē
 et gladium. Cumqz duo p̄gerēt si-
 mul. dixit ysaac patri suo. Pat-
 ri. At ille respondit. Quid uis
 fili. Ecce inquit ignis et ligna.
 ubi ē uictima holocausti. Dixit
 abraham. D̄s prouidebit sibi uic-
 timam holocausti fili mi. P̄ ge-
 bant ergo parit̄. uenerūtqz ad
 locum quem ostenderat ei d̄s. In
 quo edificauit altare. et desup

Abrahā #

ligna composuit. Cumq; colligal-
 set ysaac filium suū. posuit eum
 in altari sup struem lignoz. extē-
 ditq; manū. et arripuit gladiū.
 ut immolaret filiū suū. Et ecce
 angl's dñi de celo clamauit dicēs.
Abraham abrahā. Qui respōdit.
Assum. Dixitq; ei. Non extenda-
 manū tuam sup puez. neq; fac-
 a illi quicquā. Nunc cognoui qd
 timeas deū. et nō p̄pisti filio tu-
 o unigenito p̄pter me. Leuaui
 abraham oculos. uiditq; p̄ ter-
 gum arietem inter uepres herē-
 tem cornibz. Quem assumēs ob-
 tulit holocaustum p̄ filio. appel-
 lauitq; nomē loci illius. dñs ui-
 det. Unde usq; hodie dicit. i mōte
 dñs uidebit. Vocauit aut angl's
 domini abraham scđo de celo. di-
 cens. **P** memetipsū iurauit dicit
 dñs. quia fecisti rem hāc. et nō p̄-
 pisti filio tuo unigenito p̄pter me.
 benedicam tibi. et multiplicabo se-
 men tuū sicut stellas celi. et uelut
 arenam que ē in litore maris.
Possidebit semen tuū portas ini-
 micoz suoz. et benedicent in se-
 mine tuo omīs gentes t̄re. quia
 obedisti uoci mee. **R**eūsus ē abra-
 ham ad pueros suos. abieruntq;
 ter sate simul. et habitauit ibi.

Hys itaq; gestis. nuntiatum ē
 abraham. quod melcha quoq;
 genuiss; filios nachoz fr̄ suo.
 hus primogenitum. et buz fra-
 trem eius. chamuel quoq; pa-
 trem syroz. et chased. et azau.
 feldas quoq; et iethlaph. ac ba-
 tuhel. de quo nata ē rebecca. Oc-
 to istos genuit melcha nachoz
 fr̄ abraham. **C**oncubina uero
 illius nomine roma pepit tabee
 et gaom. et thaas. et maacha.

Dixit aut sara cen **xxv.**
 tum. **xx.vij.** annis. et mor-
 tua ē in ciuitate arbre. que ē he-
 bron intra chanaan. Venitq; ab-
 raham. ut plangeret et fleeret eā.
Cumq; surrexiss; ab officio fune-
 ris. locutus ē ad filios heth. dicēs.
Aduena sum et pegrinus apud
 uos. **D**ate m̄ ius sepulchri uo-
 biscum. ut sepeliā mortuum
 meum. **R**espōderuntq; filii heth. et dixerūt.
Audi nos domine. **P**riniceps ter-
 es apud nos. in electis sepulchro-
 nis sepeli mortuū tuū. nullus
 q; te phibere poterit. quin in mo-
 numento eius sepelias mortuū
 tuum. **S**urrexit abraham et ad-
 uauit pplm t̄re. filios uidelicet
 heth. dixitq; ad eos. **S**i placet a-
 nime ur̄. ut sepeliā mortuū me-

um. audite me et incredite ap[er]t[ur]e
 son filiu[m] socho. ut det michi spelunca[m]
 duplicem quam habet in extre
 ma p[ar]te agri sui. Pecunia digna
 tradat in eam. cora[m] uobis. in pos
 sessione sepulchri. habitabat
 aut[em] ephron in medio filiorum
 hech. Responditq[ue] ephron ad a
 braham. cunctis audientib[us] qui
 ingrediebantur portam ciuita
 tis illius. dices. Nequaqua[m] ita fi
 at d[omi]ne mi. s[ed] magis ausculta
 q[uo]d loquor. Agrum trado t[ibi] et spe
 luncam que e[st] in eo p[re]sentib[us] filijs
 p[ro]p[ri]is meis. et sepe[m] mortuu[m] tuum.
 Adorauit abraham cora[m] d[omi]no et
 p[ro]p[ri]o t[er]re. et locutus e[st] ad ephron.
 circumstante plebe. Queso ut au
 dias me. Dato pecuniam p[ro] agro.
 suscipe eam. et sic sepe[m] mortu
 um meum in eo. Respondit ephron.
 D[omi]ne mi. audi. Terra quam pos
 tulas quadringentis argenti sic
 chis ualet. Istud e[st] p[re]ciu[m] me[um] me
 et te. S[ed] quantum e[st] hoc. Sepe[m]
 mortuu[m] tuu[m]. Q[uo]d cu[m] audisset ab
 raham. appendit pecuniam qua[m]
 ephron postulauerat. audientib[us]
 filijs hech. quadringentos siclos
 argenti probati. monete publi
 ce. Confirmatusq[ue] e[st] ager quo
 dam ephronis. in quo erat spelu[n]ca

ca duplex respiciens manibre. ta[m]
 ipse quam spelunca. et omnes ar
 tores eius. in cunctis finibus per
 circuitum abrahe in possessione.
 uidentib[us] filijs hech. et cunctis q[ui]
 intrabant portam ciuitatis illius.
 atq[ue] ita sepe[m]uit abraham sara[m]
 uxore[m] sua[m] in spelunca agri dupli
 ci qui respicit manibre. hec e[st] he
 bron in tra chanaan. et confirma
 tus e[st] ager. et antrum q[uo]d erat in
 eo abrahe in possessione monu
 menti a filijs hech. **xxiii.**

Erat aut[em] abraham senex die
 rumq[ue] multo[rum]. et d[omi]n[us] in
 cunctis benedixerat ei. Dixitq[ue] ad
 seruum seniore[m] domus sue. qui
 p[re]erat om[n]ib[us] que habebat. Pone
 manu[m] tuam subter femur me
 um. ut adiurem te p[er] d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m ce
 li ac t[er]re. ut non accipias uxorem
 filio meo de filiabus chanaanorum.
 inter quos habito. s[ed] ad t[er]ram. et
 ad cognatione[m] mea[m] p[ro]ficiat[ur]. et
 inde accipias uxore[m] filio meo ysa
 ac. Respondit ei seruus. Si nolu
 erit mulier uenire mecum in tra
 hac. num reduca[m] de loco filium tu
 um ad locum de quo tu egressus
 es. Dixit abraham. Caue nequid
 reducas illuc filiu[m] meum. D[omi]n[us] d[omi]n[us]
 celi qui tulit me de domo patris

mei. et de terra natiuitatis mee. q̄
locutus ē m̄ et iurauit dicens. semi
ni tuo dabo terram hanc. ipse mit
tet anḡlm suum coram te. et ac
cipies inde uxore filio meo. **S**in
autem noluerit mulier sequi te.
non teneberis iuramento. **F**ilium
autem meum ne reducas illuc.
Posuit ergo seruus manū sub fe
more abraham domini sui. et iu
rauit illi sup sermone hoc. **T**ulitq̄
x. camelos de gregibz domini sui.
et abiit. ex omnibz bonis ei portās
secum. p̄fectusq̄ p̄rexit mesopota
miam ad urbem nachor. **C**umq̄
camelos feciss̄ occumbere extra
oppidū. iuxta puteum aque uel
pere. eo tempore quo solet mulie
res egredi ad hauriendam aquā.
dixit. **D**ne d̄s d̄ni mei abraham.
occurre m̄ obsecro hodie. et fac mi
sericordiam cum domino meo
abraham. **E**cce ego sto p̄ fontē
aque. et filie habitatorū huius
ciuitatis egredientur ad hauri
endam aquam. **I**gitur puella cui
dixero. inclina hydriam tuā ut
bibam. et illa responderit uile. quin
et camelis tuis dabo potum. ipsa
ē quam prepasti seruo tuo ysaac.
et p̄ hoc intelligam qd̄ feceris
misericordiā cū d̄no meo. **N**ec

dum intra se uerba compleuerat. et
ecce reuera egrediebatur filia ba
tuhel. filij melche uxoris nachor
fr̄is abraham. habens hydriā in
scapula. puella decora nimis. uir
goq̄ decora pulcherrima. et incog
nita uiro. **D**escenderat autē ad
fontem. et impleuerat hydriam.
et reuertebatur. **O**ccurritq̄ ei seruus
et ait. **P**auxillū michi ad sorlen
dum p̄be de hydria tua. **Q**ue re
spondit. **B**ibe d̄ne mi. **C**eleritq̄
deposuit hydriam sup ulnam su
am. et dedit ei potum. **C**umq̄
ille bibiss̄. adiecit. **Q**uin et ca
melis tuis hauriam aquā. do
nec cuncti bibant. **E**ffundēsq̄
hydriam in canalibz recurrit ad
puteum ut hauriret aquā. et
hauritam omnibz camelis dedit.
Ille autē contemplant̄ eam ta
citus. scire uolēs utrum prospere
feciss̄ iter suū d̄ns. an nō.
Perquā ḡ uiterunt camelū. p̄ci
lit uir in aures aureas. appendē
tes syclos duos. et armillas toti
dem. pondō sycloy decem. dixitq̄
adeam. **C**uius es filia. **I**ndica m̄.
Est in domino patris tui locus ad
manendum. **Q**ue respondit.
filia batuhelis sum. filij melche.
quem reperit nachor. **E**t addidit

Dicēs. Palearum quoq; et feni plu-
rimum ē apud nos. et locus spa-
ciosus ad manendū. Inclinauit
se homo. et adorauit dñm. dicēs.
Benedictus dominus d's dñi me-
i abraham. qui non abstulit mi-
sericordiam et ueritatem suam a
domino meo. et recto me itinere
pduxit in domum fr̄s dñi mei.
Cucurrit itaq; puella. et nunci-
auit in domū mat̄s sue omnia
que audierat. **H**abebat autē re-
becca fratre nomine laban. **Q**-
festinus egressus ē ad hominem
ubi erat fons. **C**umq; uidisset
maures ⁊ armillas in manib; so-
roris sue. et audiss; cuncta ūba
referentis. hec locutus ē in ho-
mo. uenit ad uirū qui stabat
iuxta camelos p̄ fontē aque. di-
xitq; ad eū. Ingredere benedice do-
mini. **C**ur foris stas. **P**repara-
ui domum et locum camelis. **E**t
introduxit eum in hospicium. ac
destravit camelos. deditq; paleas.
et fenum. et aquam ad lauādos
pedes cameloz. et uiroz qui uene-
rant cum eo. **E**t appositus ē panis
in conspectu eius. **Q**ui ait. **N**ō co-
medam. donec loquar sermones
meos. **R**espondit ei. **L**oquere. **A**t
ille. seruis inquit abrahe sum.

et dominus benedixit domino meo
ualde. magnificatusq; ē. et dedit ei
oues. et boues. argentum et aurū.
seruos. et ancillas. camelos. et a-
sinos. et peperit sara uxor dñi mei
filium domino meo in senectute sua.
deditq; illi que habuerat. **E**t adiu-
rauit me dominus meus dicens.
Non accipias uxorem filio meo de
filiab; chananeorum. in quoz ter-
ra habito. s; ad domum patris mei
p̄ges. et de cognatione mea accipi-
es uxorem filio meo. **E**go uō respō-
di dño meo. **Q**uid si noluerit me-
cum uenire mulier. **D**ñs aut in
cuius conspectu ambulo. mictet
anglū suum tecum. et diriget
uiam tuam. accipiesq; uxore filio
meo de cognatione mea. ⁊ de do-
mo patris mei. **I**n nocēs eris a
maledictione mea cū ueneris ad
p̄p̄inos meos. et nō dederit tibi.
Veni ergo hodie ad fontē aque. et
dixi. **D**ñe d's domini mei abrahā
si direxisti uiam meam in qua
nunc ambulo. ecce sto iuxta fon-
tem aque. et uirgo que egredie-
tur ad hauriendā aquā audie-
rit a me. da m̄ pauxillū aque
ad bibendum ex hydra tua. et di-
xerit m̄. et tu bibe. et camelis tuis
hauriam. ipsa ē mulier quam

Quoniam dominus filio domini
mei. Dum hec mecum tacitus
uoluerem. apparuit rebecca ueniens
cum hydria quam portabat in sca-
pula. descenditque ad fontem. et hau-
sit aquam. et ait ad eam. Da mihi
paululum bibere. Que festina
deposuit hydriam de humero. et
dixit mihi. Et tu bibe. et camelis tuis
potum tribuam. Bibi. et ad aqua-
uit camelos. Interrogauitque eam. et di-
xi. Cuius es filia. Que respondit.
Filia bachelis sum filij nachor.
quem peperit illi melcha. Suscepit
itaque in aures ad ornandam
faciem eius. et annillas posuit in
manibus. prorsusque adorauit dominum.
Benedicens domino deo domini mei ab-
raham. qui produxit me. recto in-
tere. ut sumerem filiam fratris domini
mei filio eius. Quam obrem si fa-
citis misericordiam et ueritatem cum domino
meo. indicate mihi. Sin autem ali-
ud placet. et hoc dicite. ut uadam
ad dexteram siue ad sinistram. Re-
sponderuntque laban et bachel.
A domino egressus est sermo. non pos-
sumus extra placitum ei. quicquam
aliud tecum loqui. En rebecca co-
ram te est. tolle eam et proficiscere.
et sit uxor filij domini tui. sic locu-
tus est dominus. Quod cum audisset

Quoniam dominus filio domini
mei. Dum hec mecum tacitus
uoluerem. apparuit rebecca ueniens
cum hydria quam portabat in sca-
pula. descenditque ad fontem. et hau-
sit aquam. et ait ad eam. Da mihi
paululum bibere. Que festina
deposuit hydriam de humero. et
dixit mihi. Et tu bibe. et camelis tuis
potum tribuam. Bibi. et ad aqua-
uit camelos. Interrogauitque eam. et di-
xi. Cuius es filia. Que respondit.
Filia bachelis sum filij nachor.
quem peperit illi melcha. Suscepit
itaque in aures ad ornandam
faciem eius. et annillas posuit in
manibus. prorsusque adorauit dominum.
Benedicens domino deo domini mei ab-
raham. qui produxit me. recto in-
tere. ut sumerem filiam fratris domini
mei filio eius. Quam obrem si fa-
citis misericordiam et ueritatem cum domino
meo. indicate mihi. Sin autem ali-
ud placet. et hoc dicite. ut uadam
ad dexteram siue ad sinistram. Re-
sponderuntque laban et bachel.
A domino egressus est sermo. non pos-
sumus extra placitum ei. quicquam
aliud tecum loqui. En rebecca co-
ram te est. tolle eam et proficiscere.
et sit uxor filij domini tui. sic locu-
tus est dominus. Quod cum audisset
puer abraham. adorauit in terra
dominum. prolatisque uasis ar-
gentis. et auris. ac uestibus. de-
dit ea rebecca pro munere. fratribus
quoque eius et matri dona obtu-
lit. Inuitoque conuiuio. uescentes
pariter et bibentes. manserunt
ibi. Surgens autem mane. locu-
tus est puer. Dimittite me. ut
uadam ad dominum meum. Responde-
runt fratres eius et mater. Maneat
puella saltem decem dies apud
nos. et postea proficiscet. Nolite
autem me retinere. quia dominus dixit
matrem meam. Dimittite me. ut
progam ad dominum meum. Dixerunt.
Uocemus puellam. et queramus
ipsius uoluntatem. Cumque uo-
cata uenisset. sciscitanti sunt. his
uere cum homine isto. Que ait.
Uadam. Dimiserunt ergo eam.
et nutricem illius. seruumque ab-
raham. et comites eius. impre-
cantes prospera sorori sue. atque
dicentes. Soror nostra es. crescas
in mille milia. et possideat semen
tuum portas inimicorum suorum.
Igitur rebecca et puella illius
ascensis camelis. secute sunt ui-
rum. Qui festinus reuertebatur
ad dominum suum. Eo tempore ysaac
deambulabat per uiam. que ducit

ad puteum. cuius nomen est uiuentis et uidentis. Habitabat enim intra australi. et egressus fuerat ad mediamclum in agro. inclinata iam die. Cumque leuasset oculos. uidit camelos uenientes procul. Et cetera quoque conspecto ysaac. descendit de camelo et ait ad puerum. Quis est ille homo qui uenit per agrum in occursum nobis? Dixitque ei. Ipse est dominus meus. At illa tollens cito pallium. operuit se. Seruus autem cuncta que gesserat narrauit ysaac. Qui introduxit eam. in tabernaculum sate matris sue. et accepit eam uxorem. et tantum dilexit. ut dolorem qui ex morte matris acciderat temperaret.

Abraham uero aliam. **xxv.** duxit uxorem nomine cethuram. que peperit ei iamram. et iexan. et madan. et madian. et iestoch. et sue. Iexan quoque genuit. saba. et dadan. filij dadan fuerunt asurim. et lathusim. et loomim. At uero ex madian ortus est epha. et opher. et enoch. et abida. et heldaa. Omnes hi filij cethure. Deditque abraham cuncta que possederat ysaac. filijs autem concubinarum largitus est munera. et separauit eos ab ysaac filio suo. dum adhuc uiueret. ad

ipse

plagam orientalem. fuerunt autem dies uite eius. c. lxx. v. anni. et deficiens mortuus est in senectute bona. procectusque etatis. et plenus dierum. congregatusque est ad populum suum. et sepelierunt eum ysaac. et ismahel filij sui in spelunca duplici. que sita est in agro ephron. filij sohor et het. e regione mambre. quem emerat a filiis hetij. Ibi sepultus est ipse et sara uxor eius. Et post obitum illius benedixit deus ysaac filio eius. qui habitabat iuxta puteum nomine uiuentis et uidentis. Hec sunt generationes ismahel filij abraham. quem peperit ei agar egyptiaca ancilla sate. et hec nomina filiorum eius inuocabilis et generationibus suis. Primogenitus ismahelis. nabaioth. deinde cedat. et abdehel. et maylam. masma quoque et diuma. et massadath. et thema. ithur. et nadath. **adath.** et naphis. et cethma. Isti sunt filij ismahel. et hec nomina precastella et opida eorum. duodecim principes tribuum suarum. Anni uite ismahel c. xxx. et septem. deficiensque mortuus est. et appositus est ad populum suum. Habitauit autem ab euila. usque sur. que respicit egyptum. introitibus assinos. Coram cunctis fratribus suis. obiit. Hec quoque sunt generationes

ysaac filij abraham. Abraham genuit ysaac. Qui cum quadraginta esset annorum: duxit uxorem rebecca filiam bethuel syri. de mesopotamia. sororem laban. Desideratusque est ysaac dominum per uxorem suam: eo quod esset sterilis. Qui exarduit eum. et dedit conceptum rebecca. Sed collidebantur in utero eius pueri. Que ait. Si sic michi futurum erat: quid necesse fuit concipere. Igitur ut consuleret dominum. Qui respondens ait. Due gentes in utero tuo sunt. et duo populi ex ventre tuo diuentur. ipsaque populum superabit. et maior minori seruiet. In tempore parturitionis ueniat. et ecce gemini in utero eius reperiuntur. Qui prior egressus est rufus erat. et totus in morem yllis hircanidus: uocatumque est nomen eius esau. Proterius alter egrediens. plantam fratris tenebat manu. et idcirco appellauit eum iacob. Sexagenarius erat ysaac: quando nati sunt pueri. Quibus adultis: frater est esau uir gnarus uenandi. et homo agricola: iacob autem uir simplex. habitabat in tabernaculis. Isaac amabat esau. eo quod de uenationibus illius uesceretur: et rebecca diligebat iacob. Exiit autem iacob puer

menam. Ad quem cum uenisset esau de agro lassus: ait. Da mihi de cochione hac rufa: quia oppidolassus sum. Quam ob causam uocatum est nomen eius edom. Cui dixit iacob. Vende mihi primogenita tua. Ille respondit. En morior: quid mihi proderunt primogenita. Ait iacob. Iura ergo mihi. Iurauit ei esau. et uendit primogenita: et sic accepto pane. et lentis edulio. comedit et bibit et abiit: paruipendens quod primogenita uendidisset. *xxv. in ann.*

Octa autem fame super terram. post eam sterilitatem que acciderat in diebus abraham. abiit ysaac ad abimelech regem palestinorum ingerata. apparuitque ei dominus et ait. Ne descendas in egyptum: sed quiesce in terra quam dixerit tibi. et pugnare mea: et ego tecum. et benedicam tibi. Tibi enim et semini tuo dabo uniuersas regiones has. complens iuramentum quod spondi abraham patri tuo: et multiplicato semine tuum sicut stellas celi. daboque posteris tuis uniuersas regiones has: et benedicentur in semine tuo omnes gentes terre: eo quod obdierit abraham uoci mee. et custodierit precepta et mandata mea. et ceremonias. legesque seruauerit. Mansit

itaq; ysaac ingeraris. Qui cum
intrairet a iuris loci illius
sup uxore sua: respondit. Soror
mea e. Timuerat enim confiteri
qd sibi esset sociata coniugio: re-
putans ne forte inefficerent eum
ppter illius pulchritudinem. Cuiq;
ptransissent dies plurimi. et ibi de-
moraretur: prospiciens abimelech
p fenestram palestinorum rex p fenestram
uidit eum iocantem cum re-
becca uxore sua: et ad se accersito
ait. Pspicuum e quod uxor tua
sit. Cur mentitus es eam sorore
tuam ee. Respondit. Timui ne
morerer ppter eam. Dixitq; abi-
melech. Quare imposuisti nobis.
Potuit coire quispiam de populo cum
uxore tua: et induxeras sup nos
grande peccatum. Precepitq; omni
populo. dices. Qui tetigerit huius
hominis uxore: morte morietur.
Sicut autem ysaac intra illa: et
inuenit in populo anno centuplum.
Benedixitq; ei dominus. et locu-
pletatus e homo: et ibat p ficiens
atq; succrescens: donec magnus
uehementi effectus e. Habuit qq;
possessione ouium et arumentorum:
et familie plurimam. Ob hec inui-
dentes ei palestinum: omnes pute-
os quos foderant serui patris illi

abraham. illo tempore obstruxerunt
implentes humo: intantum ut
ut ipse abimelech diceret ad ysaac.
recede a nobis quoniam potentior nunc fratres
es ualde: et ille discedens ut ueniret
ad torrentem gerare. habitaretq;
ibi. Rursum fodit alios puteos
quos foderant serui patris sui ab-
raham. et quos illo mortuo obstru-
erant philistinum: appellauitq; eos
hisdem nominibus quibus ante pa-
ter uocauerat. Foderunt in torren-
te: et repererunt aquam uiuam.
Sed et ibi iurgium fuit pastorum
gerare aduersum pastores ysaac.
dicentium. Nra e aqua. Quam ob-
stem nomen putei ex eo quod accide-
rat. uocauit calumpniam. Fode-
runt et alium: et pro illo quoq;
rixati sunt. Appellauitq; eum ini-
micitias. Pfectus inde fodit ali-
um puteum: p quo non contende-
runt. Itaq; uocauit nomen eius
latitudo dices. Nunc dilatauit
nos dominus: et fecit crescere
sup terram. Ascendit autem ex illo lo-
co inter salte. Vbi apparuit ei do-
minus in ipsa nocte dices. Ego
sum deus abraham patris tui. Noli
metuere: quia tecum sum et benedicam
tibi. et multiplicabo seminem tuum. p-
ter abraham seruum meum abraham.

Itaque edificauit ibi altare. et inuocato nomine domini extendit tabernaculum. precepitque seruis suis. ut foderent puteum. Ad quem locum cum uenissent de geraris abimelech. et ochozai amicus illi. et phicol dux militum. locutus est eis ysaac. Quid uenistis ad me hominem quem odistis. et expulistis auobis. Qui responderunt. Vidimus tecum esse dominum. et ideo nunc diximus. Sic iuramentum inter nos. et ineamus fedus. ut non facias nobis quicquam mali. sicut et nos nichil tuorum attingimus. nec fecimus quod te lederet. sed cum pace dimissimus auctum benedictione domini. Fecit ergo eis conuiuium. et post cibum et potum surgentes mane. iurauerunt sibi mutuo. Dimisitque eos ysaac pacifice in locum suum. Et ecce autem uenerunt in ipso die serui ysaac. annunciantes ei de puteo quem foderant. atque dicentes. Inuenimus aquam. Unde appellauit eum abundantiam. et nomen urbi impositum est ber salae. usque in presentem diem. Esau uero quadragenarius duxit uxores. iudith filiam beeri hether. et basemath filiam helom. eiusdem loci. que ante offender-

ant animum ysaac et rebecca.

Senuit autem ysaac. xxvii. et caligauerunt oculi eius. et uidere non poterat. Vocauitque esau filium suum maiorem. et dixit ei. Fili mi. Qui respondit. Assum. Cui pater. uidens inquit quod senuerim. et ignorem diem mortis mee. Sume arma tua. pharetram. et arcum. et egredere fora. Cumque uenatu aliquid apprehenderis. fac michi inde pulmentum sic uelle me uost. et affer. ut comedam. et benedicat tibi anima mea ante quam moriar. Quod cum audisset rebecca. et ille abisset in agrum ut iussione patris expletet. dixit filio suo iacob. Audiuimus patrem tuum loquentem cum esau fratre tuo. et dicentem ei. Affer mihi de uenatione tua et fac cibos. ut comedam. et benedicam tibi coram domino antequam moriar. Nunc ergo fili mi acquiesce consiliis meis. et per gens ad gregem affer mihi duos hedos optimos ut faciam creis escas patri tuo quibus libenter uescitur. quas cum intuleris. et comederit. benedicat tibi priusquam moratur. Cui ille respondit. Noli quod esau frater meus homo pilosus sit. et ego leuis. Si at

tractauerit me pater meus. et sen-
serit. timeo ne putet sibi inducere
uoluisse. et inducat sup me ma-
ledictionem p̄b̄ndictione. Ad quē
mater. in me sic ait ista maledic-
tio fili mi. tantum audi uocē me-
am. et p̄ge. affer que dixi. Abijt
et atulit. deditq; matri. Parauit
illa cibus sicut nouerat uelle pa-
tr̄ illius. et uestib; esau ualde
bonis. quas apud se habebat co-
mi induit eum. pelliculasq; he-
doy circumdedit manib; et col-
li nuda protexit. Deditq; pul-
menam. et panes quos core-
rat tradidit. Quib; illans. dixit.
Pater mi. At ille respondit. Audi-
o. Quis es tu fili mi. Dixitq; ia-
cob. Ego sum esau primogenit-
uus. Feci sicut precepisti mi. Surge
sece. et comedē de uenatione mea. ut be-
nedicat in anima tua. Bursus
ysaac ad filium suū. quomodo
inquit tam cito inuenire potuisti
fili mi. Qui respondit. Volun-
tas dei fuit. ut cito mi occurreret.
quod uolebam. Dixq; ysaac.
Accede huc ut tangā te fili mi.
et pbem utriū tu sis filius meus
esau. ammon. Accessit ille ad pa-
trem. et palpato eo dixit ysaac.
Vox quidem uox iacob ē. sed

manus manus sunt esau. Et nō
cognouit eum. quia pilose man-
similitudine maioris expresserat.
Benedicēs q̄ illi ait. Tu es filius
meus esau. Respondit. Ego sū.
At ille. Affer inquit in cibos de ue-
natione tua fili mi. ut benedicat
t̄ anima mea. Quos cum obla-
tos comediss; obtulit ei etiam ui-
num. Quo hausto. dixit ad eum.
Accede ad me. et da mi osculum fi-
li mi. Accessit. et osculat̄ ē eū. Sta-
tingq; ut sensit uestimentoy illius
fragrantiam benedicens ait. Ecce
odori filij mei. sicut odor agri. cu-
i benedixit dñs. Det tibi dñs de ro-
re celi. et de pinguedine t̄re. abun-
dantiam frumētū. uini. et olei. et
seruiant tibi ppli. et adorēt te t̄b;.
Esto dñs fr̄m tuoy. et manuent
ante te filij mat̄s tue. Qui male-
dixerit tibi. maledictus erit. et q̄
benedixerit tibi. benedictionib; re-
pleatur. Vix ysaac sermonem im-
pleuerat. et egresso iacob foras. ue-
nit esau. coctosq; de uenatione ci-
bos intulit patri. dicēs. Surge pa-
ter mi. et comedē de uenatione filij
tui. ut benedicat in aīa tua. Dix-
q; illi ysaac. Quis enim estu. Qui
respondit. Ego sum filius tuus p̄-
mogenitus esau. Expauit ysaac

strepe uehementi. et ultra quā cre-
 di potest ammirans ait. Quis igitur
 ille est qui dudu[m] captam uenatione[m]
 attulit mihi. et comedi ex omnibus
 priusquam tu uenires. Bene-
 dixitque ei. et erit benedictus. Au-
 dias esau sermionibus patris. ir-
 rugit clamore magno. et con-
 sternatus ait. Benedic etiam
 mihi pater mihi. Qui ait. Venit gema-
 nus tuus fraudulentus. et accepit
 benedictionem tuam. At ille subiit.
 Iuste uocatum est nomen eius iacob.
 Supplantauit enim me en alta-
 uice. Primogenita mea ante tu-
 lit. et nunc scd[m] subripuit bene-
 dictionem meam. Rursusque ad pa-
 trem. numquid non reseruasti
 ait. et in benedictione. Respon-
 dit ysaac. Diu[m] tuum illum consti-
 tui. et omnes fratres eius seruicium illi
 subiugauit. frumeto. et uino sta-
 bilitum eum. et tibi potest hec fili mi
 ultra quid faciam. Cui esau ait.
 Num unam inquit tantum benedic-
 tionem habes pater. Michi quoque
 obsecro ut benedicas. Cumque eu-
 latu magno fletet. motus ysaac.
 dixit ad eum. Inpinguedine terre
 et in rore celi desuper erit benedicti-
 o tua. Uives gladio. et frater tuo super-
 tempusque ueniet cum excutias.

et soluas iugum eius de ceruicibus
 tuis. Oderat ergo semper esau iacob
 pro benedictione. qua benedixerat ei
 pater. dixitque in corde suo. Veniet di-
 es luctus patris mei. ut occidam
 iacob fratrem meum. Nunciata sunt
 hec retere. Que mites. et uocans
 iacob filium suum. dixit ad eum. Ecce
 esau frater tuus minatur ut occi-
 dat te. Nunc ergo fili audi uocem meam.
 et consurgens fuge ad laban fratrem
 meum in aran. habitabisque cum
 eo dies paucos. donec requiescat
 furor fratris tui. et cesset indigna-
 tio eius. obliuiscaturque eorum que fe-
 cisti in eum. Postea mitta. et addu-
 cam te inde huc. Cur utroque orba-
 tor filio in una die. Dixit quoque re-
 tera ad ysaac. Tedet me uita me-
 e propter filias hech. Si accipit ia-
 cob uxorem de stirpe huius terre.
 nolo uiuere. **XXVII**

Cocauit itaque ysaac iacob
 et benedixit. precepitque ei di-
 cens. Noli accipere coniugem de ge-
 nere chanaan. sed uade et proficisce
 in mesopotamiam syrie. ad do-
 mum patris batihel patris ma-
 tris tue. et accipe tibi uxorem de
 filiabus laban auunculi tui. Dis
 autem omnipotens benedicat tibi. et cresce-
 re faciat. atque multiplicet. ut

sis in turbas p̄loꝝ: et det tibi benedictiones abrahe. et semini tuo p̄t te: ut possideas terram p̄grinationis tue quam pollicitus est a uo tuo. Cumq; dimisisset eum ysaac: p̄fectus uenit in mesopotamiam syrie ad laban filium bethuel syri. fratrem rebecca matris sue. Videns aut̄ esau quod benedixisset pater suus iacob. et misisset eum in mesopotamiam syrie. ut inde uxorem duceret. et quod p̄ benedictionem p̄cepisset ei dicens. non accipias uxorem de filiabus chanaan. quod q; obediens iacob parentibus istis in syniam. p̄bens quoq; quod non uident̄ aspiceret filias chanaan pater suus: iuit ad ismahalem et duxit uxorem absq; hys q̄s p̄us habebat. maleth filiam ismahel filij abrahe. sororem nabaioth. Igitur egressus iacob de bethel: p̄gebat aran. Cumq; uenisset ad quendam locum. et uellet in eo requiescere p̄t solis occubitus: tulit de lapidibus qui iacebant. et subponens capiti suo. dormiuit in eodem loco. uiditq; in sompniis scalam stantem super terram. et cacumen illius tangens celum: angelos quoq; dei ascendentes et descendentes p̄ eam: et dominum in iuxta um scale dicentem s̄. Ego sum dominus

deus abraham patris tui: et deus ysaac. Terram in qua dormis tibi dabo et semini tuo: eritq; germen tuum sicut puluis terre. Dilata teris ad orientem. et occidens. septentrionem. et meridiem: et benedicentur in te et in seculo tuo cuncte tribus terre: et ero custos tuus quoties p̄reueris. et reducam te in terram hanc nec dimittam tibi coplere ro uniuersa que dixi. Cumq; euigilasset iacob de sompno ait. Vere dominus est in loco isto: et ego nesciebam. Paueſq; quam terribilis est inquit locus iste. Non est hic aliud: nisi domus dei et porta celi. Surgens ergo mane iacob tulit lapidem. quem subposuerat capiti suo. et erexit in titulum: fundens oleum desuper: appellauitq; nomen urbis bethel. que p̄us luza uocabatur. et uouit etiam uotum dicens. Si fuit deus mecum et custodierit me in uia p̄ quam ambulo. et dedit mihi panem ad uescendum. et uestimentum ad induendum. reuertensq; fuerit prospere ad domum patris mei: erit michi dominus in deum. et lapis iste quem erexi in titulum uocabitur domus dei: cunctoꝝq; que dederis mihi offeram decimam offeram tibi.

XXIX

Profectus ergo iacob uenit ad terram orientalem: et uidit puteum in agro. tresq; greges ouium accu-

bantes iuxta eum. Nam ex illo ad
 aquabantur pecora. et os ei gradi
 lapide claudbatur. morsq; eat.
 ut cunctis ouib; congregatis de
 uolueret lapide. et refectis gregi
 bz rursum sup os putei poneret.
 Dixq; ad pastores. Fr̄s. unde est
 tis. Qui responderunt. De aram.
 Quos interrogans. numquid ait
 nostis laban filium nachor. Dy
 erunt. Nouimus. Sanus ne est
 inquit. Valet inquit. Et ec
 ce rachel filia eius uenit cū grege
 suo. Dixitq; iacob. Adhuc mul
 tum diei sup ē. nec ē tempus ut
 reducantur ad caulas greges. An
 te date partem ouib;: et sic adpa
 stum eas reducite. Qui responde
 runt. Non possumus. donec oīa
 pecora congregentur. et amoue
 amus lapide de ore putei. ut ad
 aquemus greges. Adhuc loque
 bantur. et ecce rachel ueniebat
 cū ouib; patris sui. Nam grege
 ipsa pascebat. Quam cū uidisset
 iacob. et rachel sciret consobrinā
 suā. ouesq; laban amicum sui.
 amouit lapide quo puteus clau
 debat. et ad aquato grege oscula
 tus ē eā. Eleuataq; uoce fleuit
 et indicauit ei quod fr̄ eēt patris
 eius. et filius retere. At illa fef

tinans nunciavit patri suo. Qu
 cum audisset uenisse iacob filiū
 sororis sue. cucurrit obuiā ei. cō
 plexusq; ē eum. et in oscula cadēs.
 dixit in dōmū suam. Auditis au
 tē causis itineris. respondit. Os
 meum es. et caro mea. Et p̄t̄ exple
 ti sūt dies mensis unius. dixit
 ei. Num quia fr̄ m̄s es. gratis
 seruiēs m̄. Dic quid mercedis
 accipias. Habebat uō filias duas.
 Nomen maioris lia. minor ap
 pellabatur rachel. S; lia lippis
 oculis erat. rachel decora facie.
 et uenusto aspectu. Quam dili
 gēs iacob. ait. Seruiam t̄ p̄ rachel
 filia tua minore. vii. annis. Res
 pondit laban. Melius ē ut t̄ eam
 dem. quam uiro alteri. Mane ap
 me. Seruiuit igitur iacob p̄ ra
 chel annis septē. et uidebantur
 illi pauci dies p̄ amoris magni
 tudine. Dixq; ad laban. Da m̄
 uxore meā. quia iam tempus
 expletum ē. ut ingrediar ad eā.
 Quocatis multis amicoy tur
 bis ad cōmūm. fecit nuptias.
 et ueloxe filiam suā liam intro
 duxit ad eum. dans ancillā fi
 lie zelphan nōte. Ad quā cū ex
 more iacob fuisset ingressus: fēo
 mane uidit liam. et dixit ad so

arum. Quid e hoc quod face uo-
luisi. Nonne pro rachel seruiui
tibi. Quare imposuisti mi. Res-
pondit laban. Non e in loco nro co-
suetudinis. ut imozes ante tra-
damus ad nuptias. Imple ebd-
madam dierum huius copule. et
hanc quoq; dato tibi pro ope quo
seruiturus es mi. vii. annis alijs.
Acquieuit placito. et ebdomada
transacta. rachel duxit uxore. In
pat ancillam balam dederat. Ia-
demq; pontus opratis nuptijs. a-
morem sequentis. priori p'tulit.
seruiens ap' cum septe annis
alijs. Videt aut' dñs qd' respicit
ham. et p'uit uulnam eius. sorore
sterili p'manente. Que conceptu
genit filium. uocauitq; nome
eius iulen. dicens. Vidit dñs hu-
militatem meam. Nunc amabit
me uir meus. Rursumq; coce-
pit. et pepit filium. et ait. Quia
audiuit dominus halere me co-
temptu. dedit etiam istu michi.
Vocauitq; nome eius hymeon.
Concepit t'io. et pepit filiu. dixq;
Nunc quoq; copulabitur michi
manus nra. eo qd' pepim illi
tres filios. Et idcirco appellauit
nome eius leui. Quarto cocepit.
et pepit filium et ait. Modo cōfi-

telor domino. Et idcirco uocauit.
nome ei' iudam. Cessauitq; parere.
Qernēs autē rachel. xxx.
qd' infecunda eēt. inuidit
sorori. et ait marito suo. Da mi-
chi litros. alioquin moriar. Iu-
iratus respondit iacob. Num p' dō
ego sum. qui priuauit te fructu
uentris tui. At illa. habeo inquit
famulam balam. ingredere ad
eam. ut pariat sup genua mea.
et habeam ex ea filios. Deditq; il-
li balam in coniugium. Que in-
gresso ad se uirō concepit. et pepit
filium. Dixq; rachel. Judicauit mi
dominus. et exaudiuit uocē meā.
dans mi filiu. Et idcirco appellauit
nomen illius dan. Rursumq; ba-
la concipēs. pepit filium. Pro quo
ait rachel. Compauit me dñs cū
sorore mea. et in ualui. Vocauit
q; cum neptalim. Semens hā qd'
parire desisset. zelpham ancilla
suam marito tradidit. Qua post
conceptu edente filium dixit. Feli-
citer. Et idcirco uocauit nomē ei'
gad. Pepit quoq; zelsa alterum.
dixq; lia. Hoc p'bitudine mea.
Et tām me dicunt omnes quippe
mulieres. Propterea appellauit e-
um aser. Egressus aut iulen tē-
pore messis triticee in agrum. rep-

p̄nt mādragoras. quas mat̄ lie
 derulit. Dixitq; rachel. Da m̄ p̄
 tem de mandragoris filij tui. Illa
 respondit. Parumne t̄ uidet qd̄
 p̄erpueris maritum m̄. n̄ etiā
 mandragoras filij mei tuleris.
Ait rachel. Dormiat tecum hac
 nocte pro mandragoris filij tui.
Redeuntq; ad uespam de agro
 iacob. **Agressa** ē in occursum eius
 lia. et ait. **Ad me** inquit intrabi.
 quia mercede conduxi te p̄ man
 dragoris filij mei. **Dormiuit** cū
 ea nocte illa. et exaudiuit d̄s p̄
 ces eius. concepitq; et peperit filium
 quintū. et ait. **Dedit** deus merce
 dem michi. quia dedi ancillā me
 am uiro meo. **Appellauitq;** nome
 illius ysachar. **Rursum** lia cō
 cipies. peperit sextum filium. et ait.
Dotauit me d̄s dote bona. **Etiam**
 hac uice mecum erit marit̄ m̄s.
 eo quod genuerim ei sex filios. **Et**
 idcirco appellauit nome eius zabu
 lon. **Post** quem genuit filiam no
 mine dinam. **Recordatus** quo
 q; d̄ns rachelis. exaudiuit eam.
 et aperuit uulnam eius. **Que** cō
 cepit. et peperit filium. dicens. **Ab**
 stulit michi d̄s opprobrium meū.
Et uocauit nome illius ioseph.
 dicens. **Addat** m̄ d̄ns filium alterum.

Nato autē ioseph. dixit iacob socer
 i suo. **Dimitte** me. ut reuertar
 in patriam. et ad terram meam. **Da**
 michi uxores. et literas meos pro
 quibz seruiui t̄. ut ateam. **Tu** no
 sti seruitutem qua seruiui t̄. **Ait**
 ei laban. **Inueniam** gratiam in con
 spectu tuo. **Experimento** didici qd̄
 benedixit m̄ d̄s p̄pter te. **consti**
 tue mercedē tuam quā t̄ dem. **At**
 ille respondit. **Tu** nosti quomodo
 seruiui tibi. et quanta ī ma
 nibz meis fuerit possessio tua.
Modicum habuisti anteqm̄ ue
 nire. et nūc diues effectus es. **te**
 nedixitq; tibi d̄s adiutorium me
 um. **Iustum** ē q̄ ut p̄uideam aliquā
 do etiam domum mee. **Dixitq;** la
 ban. **Quid** dabo tibi. **At ille ait.**
Nichil uolo. s; si feceris quod p̄s
 tulo. iterum pascam et custodiā
 pecora tua. **Syra** om̄s greges tu
 os. et separa cunctas oues uari
 as et sparso uellere. et quodcūq;
 rufum. et maculosum. uariūq;
 fuerit. tam in ouibz quam in ca
 pris erit merces mea. **responde**
 bitq; m̄ cras iusticia mea. **quādo**
 placati tempus aduenient corā
 te. et om̄ia que non fuerunt
 uaria. et maculosa. et rufa. tā
 in ouibz quam in capris. furti

me argues. Dixitq; laban. Gratū
 habeo quod petis. Et separavit i
 die illo capras. et oves. hircos et
 arietes. uarios atq; maculosos.
 cunctū autem gregē unicolorē.
 id est albi et nigri uelleris. tradi
 dit in manib; filioꝝ suoꝝ. et po
 suit spacū inter se et generū
 suum dixerunt tūm. qui pasce
 bat reliquos greges eius. Tollēs
 autē iacob uirgas populeas ui
 rides. et amygdalinas. et expla
 ranis ex parte decorticauit eas.
 de trachisq; corticib; in hīs que ex
 pliatā fuerant candor apparu
 it. illa uero que in tegra erant
 uiridia pmanferunt. atq; thūc
 modum color effectus ē uariis.
 Posuitq; eas in canalib; ubi ef
 fundebatur aqua. ut cum uēis
 sent greges adhibendū ante ocu
 los haberent uirgas. et in aspec
 tu earum conciperent. Scīq;
 ē ut in ipso calore coitus oves
 intuerentur uirgas. et parerēt
 maculosa. et uaria et diuiso co
 lore respisa. Diuisiq; gregē ia
 cob. et posuit uirgas ante ocu
 los arietū. Erant autē alba
 queq; et nigra laban. cetera uō
 iacob. sepatis inter se gregib;.
 Igitur qñ primo tempore ascen

iacob

debantur oves. ponebat uirgas in
 canalib; aquarum ante oculos
 arietū et ouium. ut in earū cōte
 platione conciperent. qñ uō sero
 tina admissura erat. et concept
 extremus. non ponebat eas. Scī
 q; sunt ea que erant serotina la
 ban. et que primi temporis iacob.
 Diciturq; ē homo supra modū.
 et habuit greges multos. ancil
 las et seruos. camelos et asinos.
Postquam autem *xxxj.*
 audiuit ūba filioꝝ laban
 dicentium. tulit iacob omīa que
 fuerunt patris nri. et de illius fa
 cultate dicitur fr̄s ē inclitus.
 animaduertit quoq; faciē laban.
 quod nō cēt erga se. sicut heri et
 nudius tertius. maxime dicente
 s̄ dño. reuere inciam patru tu
 orum. et ad generationē tuā. eto
 q; tecum. misit et uocauit rachel
 et liam magnum. ubi pascebat
 greges. dixitq; eis. Video patris
 uiri faciē. quod non sit erga me.
 sicut heri et nudius tertius. D's
 autē patris mei fuit mecum. et
 ipse noctis. quod totis uirib; meis
 seruerim patri uirō. S; pat' uir
 circumuenit me. et mutauit mer
 cedē meā decem uicib; et tam nō
 dimisit eū d's ut noceret mī. Si

quādo dixit in uarie erunt merce-
 des tue. pariebant omnes oues ua-
 rios fetus. quā uō econtrario ait.
 alba queq; accipies p mercede. om-
 nes greges alba ppererunt. tulitq; d-
 substantiā patris uiri. et dedit in.
 Piquam enim conceptus ouium
 tempus aduenerat. leuauit o-
 culos meos. et uidi in sompnis ascē-
 de mares sup feminas uarios &
 maculosos. et diuisorū colorū. dixit
 angls dñi ad me in sompnis. **Jacob.**
Et ego respondi. Assum. Qui ait.
 Leua oculos tuos. et uide uniu-
 los masculos ascendentes sup fe-
 minas uarios. resplos. atq; ma-
 culosos. **Vidi enim omnia que fe-**
cit tibi laban. Ego sum d- s Rachel.
ubi iuxisti lapidem. et uoti uouisti
in. Nunc q; surge. et egredere de
 ra hac. reuertens in ciuitatem natiuita-
 tis tue. **Responderunt Rachel et**
lia. Numquid hemus residui q-
 quam in facultatib; et heredita-
 te domus patris uiri. Nonne q-
 alienas reputauit nos. & uendi-
 dit. comeditq; precium nri. **S-**
d- s tulit opes p-ri nri. et nob; eas
tradidit. ac filijs nris. Uide omi-
a que pcepit tibi fac. Surrexit
itaq; iacob. et imposuit libris et
coniugib; suis sup camelos abi-

it. tulitq; omne substantiā & gre-
 ges. & quicquid in mesopotamia
 adquisierat. p gens ad ysaac pa-
 trem suum in ciuitatem chanaan. **Et**
tempore laban ierat ad condendas
oues. et Rachel furata ē ydola
patris sui. Noluitq; iacob p-teriso-
cero suo quod fugeret. Cūq; ab-
isset tam ipse. quam oia que iuris
eius erāt. & amne transmissio p-
geret contra monte galaad. nū-
ciatum ē laban die t-rio quod fu-
geret iacob. Qui assumptis fr-
ib; suis. psecutus ē eū dieb; sep-
tem. & comprehendit eum in mo-
te galaad. uidiq; in sompnis
dicens sibi d- s. Caue ne quic-
quā alie loquaris contra iacob.
Iamq; iacob extendit in mon-
te tabernaculū suū. Cūq; uie cō-
secutus ē eum cū fr-ib; suis. in e-
odem monte galaad fixit tento-
rium. et dixit ad iacob. Quare
ita egisti. ut clam me abigeres
filias meas. quasi captiuas gla-
dio. Cur ignorante me fugere
uoluisti. nec indicare in. ut p-
querer te cum gaudio. et cantica-
et tympanis. et cythara. Nō es
passus ut oscularer filios meos.
ac filias. Stulte opatus es. Et
nūc quidē ualet man' mea red-

dece t̄ malum. s; d̄s p̄is tui heri
dixit michi. **C**ave ne loquaris
cum iacob quicquid durus. **E**sto. **E**
sua tuos ire cupiebas. et desiderio
tibi erat domus patris tui. cur
furatus es deos meos. **R**espondit ia
cob. **Q**uod inscio te p̄fectus sum.
timui ne uolent auferres filias
tuas. **Q**uod aut̄ furti me argu
is. apud quemcumq; inueneris
deos tuos. necetur coram fratib;
n̄is. **S**crutare. et quicquid tuo
rū apud me inueneris. aufer.
Hec dicens. ignorabat quod eēt
furata rachel idola. **I**ngressus ita
q; laban tabernaculū iacob & lie.
et utriusq; famule. nō inuenit.
Cumq; intrass; tentoriū rache
lis. illa festinas abscondit ydo
la subter stramenta cameli. & se
dit desup. scrutantq; om̄e ten
torium. et nichil inueniēt aut̄
rachel. **N**e ualeatur d̄ns n̄is qd̄
coram te assingere nequeo. qui
a iuxta consuetudinē feminaz
nūc accidit mi. **S**ic delusa sollici
tudo querētis ē. **L**umenq; iacob
cum iurgio ait. **Q**uam ob culpā
meā. et ob quod peccatū sic exar
sisti. post me. et scrutatus es om
nem sup̄p̄lectilē meā. **Q**uid i
uenisti de cuncta substācia domi

tue. **P**one hic corā fr̄ib; meis. et
fr̄ib; tuis. et iudicent inter me. &
te. **I**dcirco. xx. annis fui tecū. **O**
ue tue et capre steriles non fuerūt.
arietes gregis tui nō comedi. &
captum ab estia nō ostendi tibi.
Ego dampnum omne reddebā.
quicquid furti p̄ibat. a me eri
gebas. **D**ie noctuq; estu urebar
et gelu. fugebat sompnus ab o
culis meis. **S**ic p. xx. annos t̄do
mo tua seruiui tibi. quatuorde
cim p̄filiaz. et sex p̄ gregib; tuis.
Immutasti quoq; mercedē meā
decem uicib;. **N**isi d̄s patris mei ab
raham et timor ysaac affuisset
m̄. forsitan modo nudum me di
misisses. **A**fflictionē meā et labore
manuū meaz respexit d̄s. et ar
guit te heri. **R**espondit laban. fi
lie mee et filij et greges tui. & om̄i
a que certus. mea sunt. **Q**uid pos
sum face filiis et nepotib; meis.
Veni ḡ et meamius fedus. ut sit
testimonium int̄ me et te. **L**ulit
itaq; iacob lapidē et erexit illū in
titulum. dixitq; fr̄ib; suis. **A**ffer
te lapides. **Q**ui congregantes fe
cerunt tumulū. comederūtq; sup
eum. **Q**uē uocauit laban tumu
lus testis. et iacob aceruum testi
monij. utq; iuxta p̄rietatē ligue

Et adierit laban.

sue. Dixitq; laban. **T**umulus iste testis erit inter me et te. hodie. **Et** idcirco appellatum est nomen eius galaad: id est tumulus testis. **I**ntueatur dominus et iudicet inter nos: quoniam recesserimus a nobis. si afflixeris filias meas. et si introduxeris uxores alias super eas. **N**ullus sermonis nostri testis est absque deo. qui presens respicit. **D**ixitq; rursus ad iacob. **E**n tumulus hic et lapis: et lapis sit in testimonio: si aut ego transiero illum pergens ad te. aut tu preterieris malum cogitans. **D**ominus abraham et dominus nachor iudicet inter nos: dominus patris eorum. **I**uravit iacob pro more patris sui ysaac: immolatisque victimis in monte. uocauit fratres suos ut ederent panem. **Q**ui cum comedissent: manserunt ibi. **L**aban uero de nocte confurgens. osculatus est filios et filias ^{illas} et benedixit illis: reuersusque est in locum suum. **I**acob quoque abiit itinere **q. xxxij.** cepit. fueruntque ei obuiam angeli dei. **Q**uos cum uidisset: ait. **C**astra dei sunt hec. **E**t appellauit nomen loci illius manaim: id est castra. **M**isit autem et nuncios ante se ad esau fratrem suum in terram scir. regionis edom: precepitque eis. dicens. **S**ic loquimini domino meo esau.

quem crexi inter me et te testis erit
Tumulus inquam iste /

Hec die factus est iacob. **A**pod laban peregrinatus sum: et fui usque in presentem diem. **H**abeo boues. et asinos. et oues. et seruos. atque ancillas: mittoque nunc legationem ad dominum meum. ut inueniam gratiam in conspectu tuo. **R**euisi sunt nuncii ad iacob dicentes. **V**enimus ad esau fratrem tuum: et ecce perat in occursum tunc cum quadringentis uiris. **I**urauit iacob ualde: et peritus diuisit populum qui secum erat. greges quoque et oues. et boues. et camelos. in duas turmas. dicens. **S**i uenerit esau ad unam turmam et percussit eam. alia turma que reliqua est saluabitur. **D**ixitque iacob. **D**eus patris mei abraham. et deus patris mei ysaac. **D**omine qui dixisti in reuertere in terram tuam. et in locum natiuitatis tue. et beneficia tua. **M**inor sum cunctis miserationibus tuis et ueritate quam explesti seruo tuo: in baculo meo transiui iordanem istum. et nunc cum duabus turmis regredior: erue me de manu fratris mei. de manu esau: quia ualde eum timeo. ne forte ueniens percussit matrem cum filiis. **T**u locutus es quod bene mihi faceres. et dilatares semen meum sicut arenam maris. que per multitudinem numerata

u non p̄t. Cumq; dormiss̄ ibi nocte illa. sepauit de hys que habebat munera fr̄i suo. esau. Capras ducentas. hyrcos. xx. oues ducentas. arietes. xx. camelos fetas cum pullis suis. xxx. uaccas xl. et thaurus. xx. asinas. xx. et pullos eoru. dec. et misit p̄ manū seruoꝝ suoꝝ singulos scorsum greges. Dix̄q; pueris suis. Antecedite me. et sit spatium inter gregem et gregem. Et precepit priori dicens. Si obuium habueris esau fr̄em meum. et interrogauit te cuius es. aut quo uadis. et cuius sunt ista que sequeris. respondebis. Serui tui iacob. Munera misit dño meo esau. ipse quoq; post nos uenit. Similit̄ mandata dedit sc̄o. ac tr̄o. et cunctis qui sequebantur greges dicens. Hiscem uerbis loquimini ad esau cum inueneritis eum. et addetis. Ipse quoq; seruis tuis iacob iter nr̄m insequitur. Dixit enim. Placato illi munere que precedunt. et postea uideo eū. Forsitan p̄iciabit michi. Precesserunt itaq; munera ante eum. ipse uero mansit nocte illa in castris. Cumq; matutine surrexiss̄. tulit duas uxores

suas et totidem famulas cum undecim filiis. et transiit flumen iaboc. transductisq; om̄ib; que ad se p̄tinebant. remansit solus. Et ecce uir luctabatur cum eo usq; mane. Qui cum uideret qd̄ eū superare non posset. tetigit ueruum femoris eius. et statim emarcuit. Dix̄q; ad eum. Dimicte me. iam enim ascendit aurora. Respondit. Non dimittam te. n̄ b̄ndixeris m̄. At q̄. Qd̄ nom̄ ē t̄. Respondit. Iacob. At ille. nequaquā inquit iacob appellabit nom̄ tuū. s̄ isrl̄. qm̄ si cont̄ dñm fortis fuisti. quantomagis contra homines p̄ualebis. Interrogauit eū iacob. Dic m̄. Quo appellaris nocte. Respondit. Cur queris nomē meum. quod ē mirabile. Et benedix̄ eū in eodē loco. Vocauitq; iacob nomen loci illius phanuel dicens. Uidi dñm facie ad facie. et salua facta ē anima mea. Ortusq; ē cistatim sol. p̄quā transgressus est phanuel. Ipse uero claudicabat p̄te. Quam ob causam nō comedunt filij isrl̄ ueruum qui emarcuit infemore iacob usq; in p̄teritum diē. eo qd̄ tetigerit ueruum femoris eius. et obstupuerit.

Leuans autē oculos. xxxij. cap
 suos iacob. uidit uenientē
 esau. et cum eo quadringentos
 uiros. diuisitq; filios iue. et rachel.
 ambarumq; et posuit utramq;
 ancillam et liberos earū imprimi-
 cipio. iam uero et filios et in scab
 loco. rachel autē et ioseph nouis-
 simos. et ipse progrediens adora-
 uit in terram pronus septies. donec
 appropinquaret fr̄ eius. Curres
 itaq; esau obuiam fr̄ suo. ampl-
 exatus ē eum. stringēs collū ei
 et osculans fleuit. Leuatisq; oculis.
 uidit mulieres et puulos earum.
 et ait. Quid s̄ uolunt isti. et si ad
 te p̄ueniunt. Respondit. Quia sc̄
 q̄s m̄ donauit d̄s seruo tuo. Et
 appinquantēs ancille et filij ea-
 rum. incuruati sunt. Accessitq;
 lia cum libis suis. et cum simi-
 lit̄ adorassent. extremi ioseph et
 rachel adorauerunt. Ait esau.
 Que nam sunt iste turme q̄s
 obuius habui. Respondit ia-
 cob. Ut inuenirem grām coram
 domino meo. Habeto inquit pl.
 At ille. Habeto ait plurima fr̄
 mi. sint tua tibi. Dixit iacob.
 Noli ita obsecro. s̄ si in uel gra-
 tiam in oculis tuis. accipe mu-
 nusculum de manib; meis. Sic

familia

enim uidi faciem tuā. quasi ui-
 terum uultum ter. Esto in p̄p̄t̄
 et suscipe b̄ndictionē quā actu-
 li t̄. et quam donauit m̄ d̄s. in
 b̄nēs. tribuens omnia. Vix fr̄
 compellente suscipiens. ait. Gra-
 diamur simul. etiq; socius in-
 neris tui. Dixitq; iacob. Nosti dñe
 mi quod puulos habeam tene-
 ros. et oues. ac boues. uetas me-
 cum. quas si plus inambulādo
 fecero laborare. morientur una
 die cuncti greges. Precedat dñs
 m̄s meus ante seruū suū. et e-
 go sequar paulatim uestigia ei.
 sic uidero posse puulos meos.
 donec ueniam ad dñm meū in-
 seir. Respondit esau. Oro te ut
 de p̄lo qui meū ē saltem socij
 remaneant uie tue. Cui iacob.
 non ē inquit necesse. hoc uno
 indigeo. ut inueniam grām
 in conspectu dñi mei. Regress; ē
 itaq; illo die esau tunc q̄ ue-
 nerat in seir. et iacob uenit in so-
 chot. Vbi edificata domo. et fix-
 is tentorijs. appellauit nomē lo-
 ci illius sochot. id est tabnaclā.
 Transiuitq; in salem urbem si-
 chimoy. que ē intra chanaan.
 Postquā reuēsus ē de mesopota-
 mia syrie. et habitauit iuxta

oppidum: emiq; ptem agri iqua
fixerat tabnacula a filijs emor
patris sichei centum agnis: et
erecto ibi altare in uocauit super
illud fortissimu deum isrl. **xxxiiij.**

Egressa est aut; dina filia
lie: ut uideret mulieres re
gionis illius. Quia cu uidisset
sichei filius emor: euei prin
ceps t're illius: adamatit & ra
puit. dormiuitq; cum illa. in op
primens uirginem. Et conglu
tinata e anima eius cu ea: trif
remq; blandicijs delinuit. Et
prensus ad emor patre suu: ac
cepit inquit puellam hac coui
gem. Quod cu audisset iacob ab
sentib; filijs. et in pastu occupa
tis prope: siluit donec rediret. **E**
gresso aut; emor: patre sichei
ut loqueret; ad iacob: ecce filij ei
ueniebant de agro: auditoq; qd
acciderat. irati sunt ualde: eo qd
fedam rem eet opatus isrl: & ui
olata filia iacob. rem illicita pre
trass. Locutus e itaq; emor
ad eos. et dixit. Sichei filij mei
adhesit anima filie ure. Date
eam illi uxorem: et iungamus
iustissim conubia. Filias uras
tradite nobis. et filias uras ac
cipite: et habitate nobiscu. Ter

ra impotestate ura e: exerceite. nego
ciamini et possidete eam. **S**z & si
chem ad preem. et ad frs ei' ait.
Inueniam gram cora uob: et que
cumq; statueritis dabo. Augete
dotem: munera postulate. Ules
tribuam quod petieritis: tantu
date mi puellam hanc uxore. **R**e
sponderunt filij iacob sichei et
patri eius in dolo: seuentes ob
stuprum sororis. Non possumus
face quod petitis: nec dare soro
rem nrām homini in circumci
so. qd illicitum et nefariu e ap
nos. **S**z in hoc ualebimus federari.
si ee uolueritis nri similes. & circū
cidatur in uob omni masculini sex.
Tunc dabimus et accipiem; mu
tuo filias uras ac nras: et habi
tabimus uobiscum. et in usq; u
nus pls. **S**i aut; circumcidi no
lueritis: tollemus filiam nrām
et discedemus. **P**lacuit oblatio
eor; emor. . et sichei filio eius.
nec distulit adolescēs. quin statū
qd petebatur expleret. **A**mabat e
nim puellam ualde: et ip; erat
inlicitus in omni domo patris sui.
Ingressiq; portam urbis: locuti
sunt pls. **V**iri isti pacifici sūt: &
uolūt habitare nobiscu. **N**egotie
tur in t'ra. et exerceant ea: que

spaciola et lata cultoribus indiget.
 Filias eorum accipiemus uxores.
 et nostras illis dabimus. Unum est quod
 differtur tantum bonum. Sicut
 cum adanius masculos nostros ri-
 tum gentis imitantes. et sub-
 stantia eorum. et pecora. et cuncta que
 possident nostra erunt. Tantum in hoc
 acquiescamus. et habitantes
 simul. unum efficiamus populum.
 Accesserunt sunt omnes circumcisus
 cunctis manibus. et ecce die tertia
 quam gravissimum vulnereum do-
 lor est. arreptis duo iacob filij sy-
 meon. et leui fratres digne gladius.
 ingressi sunt urbem confidenter.
 interfeceruntque omnibus masculis. confi-
 denter enim. et sychem pariter
 necauerunt. tollentes dinam de
 domo sichem sororem suam. Quo-
 bus egressis. irruerunt super occisos
 ceteri filij iacob. et depopulati
 sunt urbem in ultionem stupri.
 Oves eorum. et armenta. et a-
 sinos. cunctaque vastantes que
 in domibus et in agris erant. par-
 uulos quoque et uxores eorum du-
 xere captivas. Quibus patris
 audacter. iacob dixit ad syme-
 on et leui. Turbastis me. et odi-
 osum me fecistis chananais.
 et ferzeis. habitatoribus terre

huius. Nos pauci sumus. illic con-
 gregati percipient me. et deletoz
 ego et domus mea. Rursum. Nunquid
 ut scorto abui debuerit sorore
 In terra locutus est dominus ad xxxv. uersum.
 iacob. dicens. Surge et ascende be-
 thel. et habita ibi. facque altare
 deo qui apparuit tibi quando fugiebas
 esau fratrem tuum. iacob uero con-
 uocata omni domo sua. ait. Ab-
 icte deos alienos qui in medio
 uestrum sunt. et mundamini ac-
 mutate uestimenta uestra. Sur-
 gite. et ascendamus in thel.
 ut faciamus ibi altare deo. qui
 exaudivit me in die tribulati-
 onis mee. et fuit socius itinere
 mei. Dederuntque ei omnes de-
 os alienos quos habebant. et
 manus que erant in manibus e-
 orum. At ille infodit eas subter-
 terebintum que est prope urbem si-
 chem. Cumque profecti essent.
 terror dei inuasit omnes percu-
 ritum ciuitates. et non sunt ausi per-
 sequi recedentes. Venitque iacob lu-
 zam que est intra chanaan. cog-
 nomento thel. ipse et omnis
 populus cum eo. edificauitque ibi alta-
 re. et appellauitque nomen loci
 illius domus dei. Ibi enim appa-
 ruit ei dominus. cum fugeret fratrem

sum. Eodem tempore mortua ē
dehora nutrix rebecca. et sepulta
ē ad radices lehel sub quercu.
uocatumq; ē nomē loci quercus
fletus. Apparuit autē itē d's
iacob p̄quam reuisus ē de meso-
potamia syrie. b̄ndixq; ei. dicens.
Non uocabis ultra iacob. h̄isrl̄
erit nomen tuum. Et appellauit
eum isrl̄. dixq; ei. Ego d's on̄p̄.
Cresce et multiplicate. Gētes et
p̄li nationū erunt ex te. reges
telumbis tuis egredient. t̄iam
q; quā dedi abraham et ysaac.
dabo t̄. et semini tuo post te. Et
recessit ab eo. Ille uō crexit titu-
lum lapideum. in loco quo locut'
ei fuerat d's. libans sup cumliba-
nina. et effundēs oleum. uocās
q; nomen loci illius lehel. Egres-
sus inde. uenit ueruo tempore
ad t̄iam. que ducit effratam.
In qua cum parturiret rachel.
ob difficultatem p̄tus p̄licari
cepit. Dixitq; ei obstetr̄. Noli
timere. quia et hunc habebis
filium. Egrediente autē aīa p̄
dolore. et imminente iam mor-
te. uocauit nomen filij sui beno-
m. id ē filius doloris mei. Pat-
uō appellauit eum beniamin.
id ē filius dextere. Mortua ē q;

rachel. et sepulta in uia que du-
cit effratam. hec ē techleem. crexit
q; iacob titulum sup sepulchrum
eius. Hic ē titulus monumenti
rachel usq; in presentem diē. Egres-
sus inde. fixit tabernaculum trans
turrem gregis. Cumq; habitaret
in illa regione. abijt ruben. et dor-
miuit cum bala concubina p̄ris
sui. Quod illum minime latuit.
Erant autē filij iacob duodecim.
Filij lie. primogenitus ruben.
et symeon. et leui. et iudas. et isa-
char. et zabulon. filij rachel. io-
seph. et beniamin. filij bala an-
cille rachelis. dan. et neptalim.
filij zelphe ancille lie. gad. et
aser. Hij filij iacob qui nati sūt
ei in mesopotamia syrie. Veit en-
am ad ysaac p̄em suum in man-
bre ciuitatē arbre. hec ē hebron.
in qua p̄gnat' ē abrahā. et ysa-
ac. Et completi sunt dies ysaac.
c. octoginta annoz. consumpt'
q; etate mortuus ē. et appositus
ip̄o suo senex et plenus dierum.
et sepelierunt eum esau et iacob

filij sui. *xxxvi. capitulum.*
Hec sunt generationes esau.
ipse ē edm. Esau accepit
uxores de filiabz chanaan. ada
filiam helom. et her. et oolibama

filiam ane. filie setron euet. base-
 math quoque filiam hufmahel so-
 rorem nabaioch. genuit rauhel.
Pepit autem ada helphaz. base-
 mach genuit rauhel. oolibama
 edidit hieus. et hielon. et chore.
Hij filij esau qui nati sunt et in
 terra. chanaan. Tunc autem esau
 uxores suas. et filios. et filias. et
 omnem animam domus sue.
 et substantiam. et pecora. et cuncta
 que habere poterat intra cha-
 naan. et abiit in alteram regi-
 onem. recessitque a fratre suo iacob.
Divites enim erant valde. et
 simul habitare non poterant.
 nec sustinebat eos terra pro multi-
 tudine gregum. Habitavitque
 esau in monte seir. ipse est edom.
Hec sunt autem generationes
 esau patris edom. in monte seir.
 et hec nomina filiorum eius. heli-
 phaz filius ada. uxoris esau.
 rauhel quoque filius basemach
 uxoris eius. **F**ugeruntque filij eli-
 phaz. theman. omar. sephu. et
 gatham. et cenez. **E**rat autem than-
 na concubina heliphaz filij esau.
 que peperit et amalech. **H**ij sunt
 filij ada uxoris esau. filij autem
 rauhel. naath. et zara. semma.
 et meza. **H**ij filij basemach ux-

1 rpre

oris esau. **I**sti quoque erant filij o-
 olibama filie ane filie setron
 uxoris esau. quos genuit et.
 hieus. et hielon. et chore. **H**ij du-
 ces filiorum esau. filij heliphaz
 primogeniti esau. dux theman.
 dux omar. dux sephu. dux cenez.
 dux chore. dux gatham. dux a-
 malech. **H**ij filij heliphaz inter-
 ra edom. et hij filij ada. **H**ij quoque
 filij rauhel. filij esau. dux naath.
 dux zara. dux semma. dux me-
 za. **H**ij duces rauhel intra edom.
 isti sunt filij basemach uxoris
 esau. dux hieus. dux hielon.
 dux chore. **H**ij duces oolibama.
 filie ana uxoris esau. **I**sti filij e-
 sau. et hij duces eorum. **I**psa est e-
 dom. **I**sti filij seir horri habi-
 tatores terre. lotham. et sobal.
 et setron. et anan. et dison. et
 heser. et disan. **H**ij duces horri
 filij seir. intra edom. **F**acti sunt
 autem filij lotham. horri. et the-
 man. **E**rat autem soror lotham.
 channa. **E**t isti filij sobal. alua.
 et mane. et hebal. sephi. et onam.
Et hij filij setron. achata. et anam.
Iste est anam qui invenit aquas
 calidas in solitudine. cum pasce-
 ret asinas setron patris sui. **H**a-
 bueruntque filium disan. et filiam ooli-

Hij autem filij oolibama uxoris
 esau.

banna. Et isti filij dusan: amdan.
et hespan. et hiechram. et charan.
Hy quoq; filij heser: balaan. et
zeuan. et acham. Habuit aute
filios dusan: hus. et haran. Isti
duces horroy: dux lotham.
dux sobal. dux selron. dux ana.
dux dilon. dux eser. dux dusan.
Isti duces horroy. qui impera
uerunt intra seu: Reges aute
qui regnauerunt intra edom. an
tequam haberent regem filij uel:
fuerunt hy. Balach filius trox: no
menq; urbis eius denaba. Mor
tuus e autem balach: et regna
uit pro eo iobab filius zare de los
ra. Cumq; mortuus eet iobab:
regnavit pro eo husan. de tra
themanoy. Hoc quoq; mortuo.
regnavit pro eo adad filius bada
di: qui percussit madian in regi
one moab. et nomen urbis ei
auidh. Cumq; mortuus esset
adad: regnavit pro eo semla de
maserecha. Hoc quoq; mortuo:
regnavit pro eo saul de flu
uio rolochy. Cumq; et hic obi
set: successit in regnu balanan.
filius achotoz. Isto q; mortuo. reg
navit pro eo adad: nomenq; ur
bis eius phou: et appellabat ux
or illius meeabel filia marro.

filie mazaad. hec g' nomina du
cum esau in cognationib; et locis
et uocabulis suis: dux thamma.
dux alua. dux hiechet. dux ooliba
ma. dux hela. dux phinon. dux ce
nez. dux theman. dux huzam. dux
mapsar. dux mabdihel. dux hitam
Hy duces edom: habitantes inter
ra imperij sui. Ipse e esau pat' idu
meorum. Habitauit aut iacob in
tra chanaan. in qua peregrinat' e
pater suus: et hec sunt generatio
nes eius. **xxxvii. cap. m.**
Ioseph cum sedecim esset annor. pas
cebat gregem cum frib; suis adhuc
puer. et erat cum filijs vale. et zel
phe uxorum patris sui: accusant
q; frs suos apud preem crimine
pessimo. Iste aut diligebat ioseph
sup omnes filios suos. eo qd i senec
tute genuisset eum: fecitq; ei tum
tam polimitam. Videntes aut frs
eius qd apre plus amictis filijs
amaretur: oderat eu. nec poterat
ei quicquid pacificu loq. Accidit q;
ut uisum sopnium referret frib;
suis: que causa maioris odij se
mi natum fuit. Dixq; ad eos. Au
dite somnium meum qd uidi. Du
tabam nos ligare manipulos in
agro: et quasi consurge manipulos
mei. et stare: utrosq; manipulos

circumstantes. adorare manipulū
meum. Responderūt fr̄es ei. Nūq̄
rex n̄r̄ eius. aut subiacemur ditio
nitue. Hec ḡ causa sompnoꝝ
atq; sermonum. inuidie et odij
fontem ministravit. Aliud q̄
q; uidit sompniū. quod nar
rans fr̄ib; ait. Vidi p̄ sompniū
quasi solem et lunam et stellas
iudicē adorare me. Quod cū p̄i
suo et fr̄ib; retulisset. increpauit
eum p̄i. et ait. Quid sibi uult
hoc sompniū quod uidisti.
Nūm ego et fr̄es mat̄ tua et fr̄es
tui adorabimus te. sup̄ terrā. In
uidebant ḡ ei fr̄es sui. pat̄ ū rem
tacitus considerabat. Cumq; fr̄es
illius in pascendis gregib; pat̄s
morarentur in sicchem. dixit ad eū
istis. fr̄es tui pascunt oues in sicchi
mis. ueni mittam te ad eos. Q̄
respondente presto sum. ait. Vade
et uide si cuncta prospera sint erga
fr̄es tuos. et renuntia mi quid a
gatur. Missus de ualle hebron. ue
nit in sicchem. Inuenitq; eū uir
errantem in agro. interrogauit qd̄
quereret. At ille respondit. fr̄es me
os quero. Indica mi ubi pascunt
greges. Dixit ei uir. Recesserūt
de loco isto. Audiuit autem eos di
centes. eamus in dothaim. Perxit

ergo ioseph post fr̄es suos. et in
uenit eos in dothaim. Qui cū ui
dissent eum procul. antequam
accederet ad eos. cogitauerūt illū
occidere. et mutuo loquebantur.
Ecce sompniator uenit. Venite oc
cidamus eum. et mittam̄ in cas
ternam ueterem. dicemusq; fera
pessima deuorauit eum. et tunc
apparebit quid illi p̄ sint sompni
a sua. Audiēs hoc iuben. niteba
tur liberare eum de manib; eoꝝ.
et dicebat. Non iniiciamus ani
mam eius. nec effundam̄ sangui
nem. s; p̄cite eū in casternā hāc
que ē in solitudine. manusq;
uias seruate in morias. Hoc au
tē dicebat. uolēs eripere eum de
manib; eoꝝ. et reddere p̄i suo. So
festum igitur ut p̄uenit ad fr̄es.
nudauerunt eū tunica talari. et
poliuita. miseruntq; in casternā
que nō habebat aquam. Et sete
tes ut comederēt panē. uiderūt
custodes hismahelitas uenire de
galaad. et camelos eoꝝ portātes
aromata et resinam. et stacten.
in egyptum. Dixit ḡ iudas fr̄ib;
suis. Quid ḡ nob̄ prodest si occi
derimus fr̄em n̄r̄m. et celaueri
mus sanguinem ipsius. Meli
ē ut uenundet̄ hismahelitis. et

manus nre nō polluantur. **F**rat
enim et caro nra ē. **A**cquieverūt
frēs sermonibz eius: et pretereū
tibz hismahelitis negotiatoribz
extrahentes eum de cisterna. uē
diderunt hismahelitis: **xx.** argē
teis. **Q**ui dixerunt eum in egyp
tum. **R**ecūsusq; ruten ad cisternam.
non inuenit puerum: et scissis
uestibz pgens ad frēs suos. ait.
Puer non compareret. et ego quo
do. **T**ulerūt autē tunicam eius.
et in sanguine hedi quē occider
ant tinxerunt: mittentes q̄ fer
rent ad p̄m. et dicerent. **H**āc in
uenimus: uide utrum tunica fi
ly tui sit annon. **Q**uam cū ag
nouiss; pat; ait. **T**unica filij me
i ē. **f**era pessima comedit eum:
letha deuorauit ioseph. **S**cissiq;
uestibz indutus ē cilicio: lugēs
filium multo tempore. **C**ongre
gatis autē cunctis liberis eius.
ut lenirent dolorē p̄is: noluit
consolationem recipere. et ait.
Descendam ad filiū meū lugēs
in infernum. **E**t illo pseuerate
inflectu: madianite uendiderūt
ioseph in egypto phutaphar eu
nucho pharaonis magistro mi
Eo tempore **xxxviii.** **T**u die.
descendens iudas a frībuz

suis. diuitur ad uirum odollanitem.
nomine hiram: uiditq; ibi filiam
hominis chananei. uocabulo sue
qua uxore accepta. ingressus ē ad
eam. **Q**ue concepit et peperit filiū.
uocauitq; nomē eius her. **R**ur
sum concepto fecit. natum filiū
nominauit onan. **T**ertiu quoq;
peperit: quem appellauit sela. **Q**uo
nato: parere ultra cessauit. **D**e
dit autē iudas uxore primogenito
suo her. nomine thamar. **F**uitq;
her primogenitus inde nequam
in conspectu dñi: et ab eo occisus
ē. **D**ixit g; iudas ad onan filiū
suum. **I**ngredere ad uxore frīs tui
et sociare illi: ut suscites semen
fī tuo. **M**e autē sciens n̄ s; nasci fi
lios. nitrorens ad uxorem frīs sui.
semen fundebat in terram: ne liberi
frīs nomine nascerent. **E**t idcirco
percussit eum dominus: qd̄ itē detest
abilem faceret. **Q**uā obrem. dixit
iudas thamar uirui sue. **E**sto ui
dua in domo p̄is tui: donec cres
cat sela filius n̄s. **T**imebat enī.
ne et ipse moreretur sicut frēs ei.
Que abiit: et habitauit in domo
p̄is sui. **E**uolutis autē multis di
ebz: mortua ē sue uxor inde. **Q**ui
post luctum consolatione suscep
ta: ascendebat ad tonsores ouiu

suarū. ipse et hiras opilio grego
 odollamita in thannas. Nuncia
 tumq; ē thamar. qd' socer illius
 ascenderet in thannas. ad tōden
 da' ques. Que depositis iuduitate
 uestib; assumpsit thestū. et
 mutato habitu sedit in bivio iti
 neris quod dicit thannam. eo
 quod creuiss; sela. et non cū acce
 piss; maritū. Quam cum uidiss;
 iudas. suspicatus ē esse meret
 cem. Operuerat enim uultū su
 um. ne agnosceretur. Ingrede's
 q; ad eā. ait. Dimitte me ut
 cocam tecum. Nesciebat enim
 quod nurus sua ess;. Qua res
 pōdēte. quid mī dabis ut frua
 ris concubitu meo. dixit. Mit
 tam t' hedum. de gregib;. Kur
 sumq; illa dicēte. pariat qd' uis.
 si dederis mī arrationem dōmī mut
 tas quod polliceris. ait iudas.
 Quid uis t' pro arratione dari.
 Respondit. Anulum tuū. et ar
 millam. et baculum quem ma
 nu tenes. Ad unum q' coitu cōce
 pit mulier. et surgēs abiit. depo
 sitq; habitu quem assumpserat
 iduca ē iuduitatis uestib;. Misit
 autē iudas hedum p' pastore su
 um odollamite. ut reciperet pig
 nus quod dederat mulieri. Q' cū

nō inueniss; eam. interrogauit hoīes
 loci illius. Vbi ē mulier que sede
 bat in bivio. Respondētib; cūctis.
 non fuit in loco isto meretx. reus
 ē ad iudam. et dixit ei. Non inueni
 eā. s; et homines loci illius. Dixe
 runt mī. numquā ibi sedisse scōr
 tum. Ait iudas. Hactat s;. Certe
 mēdātū nos arguere nō potit. Ego
 misit hedū que p'miserā. et tu nō
 inuenisti eā. Ecce autē p't tres mē
 ses. nunciauerūt uide dicentes.
 Fornicata ē thamar nurus tua.
 et uidet uterus illi' incumescere.
 Dix' iudas. P' ducite eā. ut com
 buratur. Que cū educeret ad pe
 nam. misit ad socerum suū di
 cens. De uiro cuius hec s; cōce
 pi. Cognosce cuius sit anulus.
 et armilla. et bacul;. Qui agni
 tis munerib;. ait. Iustior me ē.
 quia non tradidi eā sela filio me
 o. A t' tam ultra nō cognouit eā.
 Instante autē partu apparuerūt
 gemini in uero. atq; i ipsa effu
 sione infantū. unus p'ulit ma
 num. in qua obsterē ligauit.
 coccinum dices. Iste egredietur
 prior. Iuo uō retrahente manū.
 egress; ē alt'. Dixq; mulier. Q'
 te diuisa ē p't te materia. Et
 ob hāc causā uocauit nomē ei'

phares. Postea egressus est et in
cuius manu erat coccyum. Que
appellatur zara. **xxxix.**
Rigitur ioseph. ductus est in egyptum.
cuiusque cum phutaphar eunuchus
pharaonis. princeps exercitus. vir
egyptius. de manu himahelica
rim. a quibus perductus erat. Fuitque
dominus cum eo. et erat vir incunctus
prosperus agens. habitabatque in do
mo domini sui. Qui optime no
verat esse dominum cum eo. et omnia
que gereret ab eo dirigi in manu
illius. Invenitque ioseph gratiam co
ram domino suo. et ministrabat ei.
A quo impositus omnibus. governa
bat creditam sibi domum. et uni
versa que tradita fuerant. Benedi
xitque dominus domum egypti propter ioseph.
et multiplicavit tam in edibus quam
in agris cunctam eius substantiam.
nisi panem quo vivebat. Erat
autem ioseph pulchra facie. et de
corus aspectu. Post multos itaque
dies. iniecit dominus oculos suos in io
seph. et ait. Dormi mecum. Qui
nequaquam acquiescens opti nefa
rio. dixit ad eam. Ecce dominus meus
omnibus in domo sua. ignorat quod ha
beat in domo sua. nec quicquam
est. quod non in mea sit potestate.

uel si tradiderit mihi. propter te que ux
or eius es. Quomodo ergo possim ma
lum hoc facere. et peccare in deum me
um. Huiusmodi tibi per singulos
dies loquebatur. et mulier mole
sta erat adolescenti. et ille recusa
bat stuprum. Accidit autem quada
m die ut intraret ioseph domum. et o
peris quippiam absque arbitris fa
ceret. et illa apprehensa lacina
vestimenti eius dicit. Dormi me
cum. Qui relicto in manu illius
pallio. fugit. et egressus est foras.
Cumque vidisset mulier uestem in ma
nibus suis. et esse se contemptam. vo
cavit homines domus sue. et ait.
adeos. En introduxit virum hebre
um. ut illuderet nobis. Ingressus est
ad me. ut coiret mecum. Cum ego
succlamasse. et audisset vocem me
am. reliquit pallium quod tenebam.
et fugit foras. In argumentum ergo
fidei. revertentem pallium ostendit ma
rito revertenti domum. et ait. Ingressus
est ad me servus hebreus. quem
adduxisti. ut illuderet mihi. Cumque
vidisset me clamare. reliquit pal
lium. et fugit foras. His auditis
dominus eius. et nimium credu
lus tibi conjugis. iratus est val
de. tradiditque ioseph in carcerem.
ubi viri regis custodiebantur.

et erat ibi clausus. Fuit autē dñs cum ioseph. et miserans illius. dedit ei grām in conspectu principis carceris. Qui tradidit in manu ipsius uniuersos uinctos. qui in custodia tenebant. et quicquid fiebat sub ipso erat. nec nouerat aliquid. cunctis et creditis. Dñs enim erat cū illo. et omnia opa eius dirigebat. **xl.**

His itaq; gestis. accidit ut peccarent duo eunuchi. pincerna regis egypti. et pistor dñō suo. Iratusq; pharao cont̄ eos. nam alter pincernis p̄erat. al̄ pistoribz. misit eos in carcerem principis militum. in quo erat uinctus et ioseph. At custo carceris tradidit eos ioseph. qui et ministrabat eis. Aliquantū temporis fluxerat. et illi in custodia tenebant. uiderūtq; ambo sompniū nocte una. iuxta interpretationem congruam. s̄. Ad quos cum introuisset ioseph mane. et uidisset eos tristes. suscitatus ē dicens. Cur tristior ē hodie solito facies ur̄a. Qui respondit. Sompniū uidimus. et n̄ ē qui interpretet̄ nob. Dixitq; ioseph ad eos. Numquid n̄ ceterū interpretatio. Referte in qd uide-

ritis. Narravit prior ip̄ostit̄ pincernarum sompniū suū. Videbam coram me uitam. in qua erant tres pagines. crescere paulatim gemmas. et p̄t flores uinas maturecere. calicemq; pharaonis in manu mea. Tuli ergo uinas et exp̄ssi in calicem quē tenebā. et tradidi poculū pharaoni. Respondit ioseph. Hec ē interpretatio sompni. Tres pagines. tres adhuc dies sunt. p̄t quos reor dabitur pharao minist̄rū tuū. et restituet te in gradum pristinum. dabisq; et calicē iuxta officium tuū. sicut facē ante consueueras. Tantū memento mei cum bene t̄ fuerit. et facies mecum m̄iam ut suggeras pharaoni. ut educat me de isto carcere. quia furto sublati sum de terra hebreor. et hic innocēs in lacū missus sum. Videns pistor magister. qd̄ prudēt̄ sompniū dissoluisset. ait. Et ego uidi sompniū. qd̄ habere tria canistra farine sup cap̄ meū. et in uno canistro qd̄ erat excelsius portare me om̄s citos qui sūt arte pistoria. auelq; comedē exeo. Respondit ioseph. Hec ē interpretatio sompni. Tria canistra. tres

adhuc dies sunt. p̄t quos auferet pharao caput tuum. ac suspendet te in cruce. et lacerabunt uolucres carnes tuas. Exinde dies ē eius natalis pharaonis erat. Qui facies grande conuiuium p̄neris suis. recordat ē inter epulas magistrū p̄necernarum et p̄istorum principis. restituitq; alterū in locū suū. ut porrigeret regi poculum. alterū suspendit in patibulo. ut conectoris ueritas p̄baretur. Actam̄ succedentib; p̄s̄eris. p̄positus p̄necernarū oblitus ē intr̄p̄us sui. **xli.**

Post duos annos. uidit pharao sompnum. Putabat se stare sup flum̄. de quo ascendebant. vii. boues pulchre. et crasse nimis. et pascebantur in locis palustrib;. Alie quoq; septē emergebāt de flumine fede. confecteq; macie. et pascebantur in ipsa annis ripa. in locis uiridib;. denoraue runtq; eas quarum uira s̄erces. et habitudo corporū erat. Expositus pharao dormiuit rursum. et uidit aliud sompnum. Septem spice pullulabāt in culmo uno. plene atq; formose. Alie quoq; tonde spice

tenues. et p̄cisse uerdine oriebāt. denorantes omnē p̄riorū pulchritudinem. **V**igilans pharao p̄t quietem. et f̄o mane pauore p̄eritus. misit ad conectores egypti. cunctosq; sapientes. et accersitū narrauit sompnum. nec erat q̄ in̄p̄taretur. Tunc demū remiū scens p̄necernarum magist. ait. Confiteor peccatū meū. **F**rat̄ rex seruis suis. me et magistrū p̄istorū retrudi iussit in carcerē principis militum. ubi una nocte utiq; uidimus sompniū p̄ sagū futurorum. **E**rat ibi puer hebreus. eīdem ducis militū famulus. cui narrantes sompna. audiuim̄ quicquid p̄tea rei p̄bavit euent. **E**go enim redditus sū officio meo. et me suspensus ē in cruce. **I**tinus ad regis iuxerū eductū e carcere ioseph cotonderunt. ac ueste mutata obtulerūt ei. **C**ui ille ait. **V**idi sompna. nec ē qui edisserat. que uidi. **A**udiu te prudētissime conicere. **R**espondit ioseph. **A**bsq; me d̄s respondebit prospera pharaoni. **N**arrauit q; pharao qd̄ uiderat. **P**utabam me stare super ripam fluminis. et septem boues de anne conscendere pulchras nimis. et obesitas carnib;. que ipal

in paludis. uirecta carpebat. Et ec
 ce has sequebantur ane septem boues.
 intantum deformes et macilente.
 ut nunquam tales in terra egypti
 uiderim. que deuoratis et consump
 tis prioribus. nullum saturitatis de
 cere uestigium. sed simili materie et
 squalore torpebant. **L** uigilans. rur
 sum somno depressus. uidi somni
 um. **S**eptem spice pullulabant in ca
 mo uno. plene. atque pulcherrime.
Aue quoque septem tenues et percusse
 uitudine oriebantur. que priorum pul
 chritudinem deuorauerunt. **N**arraui
 coniectoribus somnium. et nemo
 est qui edisserat. **R**espondit ioseph.
Somnium regis unum est. **Q**ue
 facturus est deus ostendit pharaoni.
Septem boues pulchre. et septem spi
 ce plene septem ubertatis anni sunt.
 eandemque uim somnium comple
 dunt. **S**eptem quoque boues tenues
 atque macilente. que ascendentur per
 eas. et septem spice tenues. et uero
 uenture percusse. septem anni sunt.
 uenture famis. qui hoc ordine
 complebunt. **E**cce septem anni ue
 nient fertilitatis magne in unum
 sa terra egypti. quos sequentur sep
 tem anni alij tante sterilitatis.
 ut obliuioni tradat cuncta retro
 abundantia. **C**onsumptura est

enim fames omnem terram. et ubertatis
 magnitudinem perditura. **E**cce
 pie magnitudo. **Q**uod autem uidi
 est factum ad eandem rem per omnes som
 niu. firmitatis indicium est. eo quod fiet
 sermo domini. et uelocius impleatur.
Nunc ergo prouideat rex uirum sapientem.
 et industriu. et proficiat eum
 terrae egypti. qui constituat propo
 sitos per singulas regiones. et quinquaginta
 annos fertilitatis. quae iam uere futuri sunt. congreget
 in horrea. et omne frumentum
 sub pharaonis potestate condant
 serueturque in urbibus. et pareat fu
 ture septem annorum fami. que per
 sura est egyptum. et non consumet
 terra inopia. **P**lacuit pharaoni con
 silium. et cunctis ministris et
 locutus est ad eos. **N**um inuenire
 poterimus talem uirum. qui spiritu
 dei plenus sit. **D**ixit ergo ad ioseph.
Quia ostendit tibi deus omnia quae
 locutus es. nunquid sapientio
 rem et similem tu inuenire po
 tero. **T**u eris super domum meam.
 et ad tuum oris imperium. cunctus
 populus obediet. **V**no tantum regni
 solio te praedam. **D**ixit quoque rursum
 pharao ad ioseph. **E**cce constitui
 te super uniuersam terram egypti.
 tulit anulum de manu sua. et

38
dedit in manu eius: uestiuitq; e-
um stola bissima. et collo torquē
auream circumposuit. fecitq;
eum ascendē sup curru suum
scdm: clamante precone. ut oēs
coram eo genu flecterēt. et p̄osi-
tum eē scirent uniuēse tē egypti.
Dixit quoq; rex ad ioseph. E-
go sum pharao. Absq; tuo impe-
rio. nō mouebit quisquā ma-
num uel pedē. in omni tē egypti.
Veritq; nomen illius: et uo-
cauit eum lingua egyptiaca
saluatore mundi. Dedit illi
quoq; uxorem asenech filiam
p̄ncipales sacerdotis eliopeos.
Egressus itaq; itaq; ioseph ad
tiam egypti. xxx. aut erat an-
noz. qm̄ stetit in conspectu regis
pharaonis: circuuit omnes
regiones egypti. Veritq; fertilitas
vij. annoz: et in manipulos
redacte segetes. congregate sūt
in horrea egypti. Omnis etiā fruc-
tuū abundantia in singulis
urbib; condita ē: tantaq; fuit
multitudo tritici. ut arene ma-
ris coequaretur: et copia mēsu-
ram excederet. Natus at ioseph
fily duo antequam ueniret fa-
mes: q̄s ei peperit asenech filia
p̄ncipales sacerdotis eliopeos.

Vocauitq; nom̄ p̄mogenitū ma-
nasse. dicens. Obluisti me fecit d̄s
omnium laborū meoz: et domū
p̄ris mei. Nomen quoq; sedi appel-
lauit effraim. dicens. Crescere me
fecit d̄s in tē paupertatis mee. Igit̄
transactis. vij. annis uertatis
qui fuerant in egypto: ceperunt
uenire. vij. anni inopie q̄s p̄dur-
erat ioseph: et in uniuēso orbe fa-
mes p̄ualuit. In cuncta aut tē
egypti erat fames. Qua esurie-
te clamauit p̄ls ad pharaonē.
Alimenta petens. Quib; ille respōdit.
Ite ad ioseph: quicquid uob dixerit fa-
cite. Crescebat autē cotidie fames
in omni tē. Aperuitq; ioseph in
uniuēsa horrea: et uendebat egypti-
tis. Nam et illos oppresserat fa-
mes. Omnesq; p̄uincie ueniebāt
in egyptū. ut emerēt escas. et ma-
lum inopie temperarent. **xl.**

Audies autē iacob qd̄ alime-
ta uenderent in egypto: di-
xit filis suis. Quare negligitis.
Audiui quod triticū uenundet
in egypto. Descendite. et emite
uob necessaria: ut possimus uiuē.
et nō consummamur inopia.
Descendentes igit̄ fr̄s ioseph
.x. ut emerent frumētā in egypto.
beniamin domū retento ab

iacob. qui dixerat fr̄ibz eius ne forte intinere quicquā patriā mali. ingressi sūt autē terram egypti. cum alijs qui p̄gebant ad emēdum. Erat autē fames in terra chanaan. et ioseph princeps egypti. atq; ad illius nutū frumenta pplis uendebant. Cūq; adorassent eū fr̄es sui. et agnouisset eos. quasi ad alienos durius loquebatur. interrogās eos. Unde uenistis. Qui responderunt. De terra chanaan. ut emamus uictu necessaria. Et tū ipse fr̄es q̄ cognoscens. nō ē agnitus ab eis. Recordatusq; sompniōz que aliquñ uiderat. ait ad eos. Exploratores estis. ut uideatis infirmitate terre uenistis. Qui dixerūt. Nō ē ita dñe. s; serui tui uenerunt ut emerēt cibos. Omnes filij unius uiri sumus. pacifici uenimus. nec quicquā famili tui machinantur mali. Quibz ille respondit. Ait ē. Inimicitia terre huius considerare uenistis. Et illi dixerūt. Duodecī inquit serui tui fr̄es sumus. filij uiri unius in terra chanaan. Minimus cum p̄re n̄rō ē. et alius n̄ ē sup. Hoc ē autē qd̄ locut' sum. exploratores estis. Jam nūc expe-

rimentiū ur̄i capiam. **P**salute pharaonis n̄ egredimini hinc. donec ueniat fr̄ ur̄ minimus. **M**ittite e uob' unū. et adducat eum. uos autē eritis in uinculis. donec proleat que dixistis. utrum falsa an uera sint. Alioquin p̄ salute pharaonis exploratores estis. Tradidit q̄ eos i custodia tribz diebz. Die autē t̄cio eductis e carcere ait. Facite quod dixi. et uiuetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis. fr̄ ur̄ unus liget' in carce. uos autē abite. et ferte frumenta q̄ emulstis in domos ur̄as. et fratrem ur̄m minimū ad me adducite. ut possim ur̄os probare sermones. et non moriamini. **F**ecerūt ut dixerat. et locuti sūt in uice. **M**erito hec patimur. qz peccauim' i fr̄em ur̄m uidētes angriā aīe illius dñi deprecaremur nos. et nō audiuimus. **I**dēco uenit sup nos ista tribulatio. **E**t quibz unus uir ait. Nūqd̄ nō dixi uob'. nolite peccare i puerum. et n̄ audistis me. **E**n sāguis eius. exquirat. **N**esciebāt autē quod intelligeret ioseph. eo qd̄ p̄ interpretem loquebatur ad eos. **A**uertitq; se parumq;

et fleuit: et reversus locutus est ad eos.
Tollensque symeon. et ligans illis presentibus: iussit ministris ut imple-
rent saccos eorum tritico. et repone-
rent pecunias singulorum in saccu-
lis suis: datus supra cibarius in
uia. Qui fecerunt ita. At illi por-
tantes frumenta in asinus perfec-
ti sunt. **A**ptogque unus sacco. ut
daret iumento pabulum iudui
sorio: contemplatus pecuniam
in ore sacculi: dixit fratribus suis.
Redita est in pecunia mea. In
habetur in sacco. Et obstupescen-
ti turbansque: dixerunt mutuo. **Q**uod
nam est hoc quod fecit nobis deus:
veneruntque ad iacob patrem suum.
intra chanaan. et narraverunt ei
omnia que accidissent sibi dicentes.
Locutus est nobis dominus sic dicit: et
putavit nos exploratores puni-
cie. **C**ui respondimus. **P**acifici
sumus: nec ullas molimur in-
sidias. **D**uodecim fratres uno patre
geniti sumus: unus non est super.
minimus cum patre nostro versat
intra chanaan. **Q**ui ait nobis.
Sic probato quod pacifici sitis.
Fratrem vestrum unum dimittite apud
me. et cibaria domibus vestris ne-
cessaria sumite. et abite: fratresque
vestrum minimum adducite ad me.

ut sciam quod non sitis explora-
tores. et istum qui tenetur in iun-
culis recipere possitis: ac deinceps
emendi que vultis habeatis licen-
tiam. **H**is dictis cum frumenta
effunderet singuli repererunt sin-
guli in ore saccorum ligatas pecuni-
as. **E**xterritisque simul omnibus:
dixit pater iacob. **A**bsque literis me-
is fecistis. **J**oseph non est super: sy-
meon tenetur in iunculis: ve-
niam auferetis. **I**n me hec mala
omnia vaderunt. **C**ui respondit ru-
ben. **D**uos filios meos interfice:
si non reduxero eum tibi. **T**rade e-
um in manu mea: et ego illum tibi
restituam. **A**t ille. non descendet
inquit filius meus vobiscum.
Fratris eius mortuus est: ipse enim
solus remansit. **S**iquid ei acci-
derit aduersi acciderit intra ad quod
pergitis: deducetis canos meos.
cum dolore ad inferos. **xlvi.**

Et tunc fames omnem terram ue-
hementer premebat: consump-
tisque cibis quos ex egypto detu-
lerant. dixit iacob ad filios suos.
Revertimini: et emite pauculum
escarum. **R**espondit iudas. **D**e-
nunciant nobis vir ille sub testi-
ficatione iurandi. dices. **N**on in-
debitis faciem meam: nisi fratrem

uim minimū ad duxeritis uobil-
 cum. Si g̃ uis mittere eum nob̃
 cū: p̃genius parit. et ememus ē
 necessaria. **S**in autem nō uis.
 nō ibimus. **V**ir enī ut sepe dixi-
 mus denunciavit nob̃ dicens.
Nō uidebitis faciē meā: absq̃
 fr̃e ur̃o minimo. **D**ixit eis isrl̃.
In meam hoc fecistis miseriam.
 ut indicaretis et et aliū nos ha-
 bere fr̃em. **A**t illi responderūt. **I**n-
 terrogauit nos homo p̃ordinem
 nr̃am p̃geniem. si p̃r uiueret. si
 haberemus fr̃em: et nos respon-
 dimus ei. consequēter. iuxta id
 qd̃ fuerat sciscitatus. **N**umquid
 scire poteram̃ qd̃ dicturus eēt.
 ad ducite uobiscū fr̃em ur̃m.
Judas quoq̃ dixit p̃ri suo. **M**it-
 te puer̃ meū ut p̃ficiscamur. et
 possimus uiuere. ne moriamur
 nos et p̃uili nr̃i. **E**go suscipio
 puerum: de manu mea require
 illū. **N**isi reduxero et tradidero ē
 eum: ero peccati m̃te reus om̃i
 tēpore. **S**i nō intercessiss̃ dilati-
 o: iam uice altera uenissetis.
Igitur isrl̃ pat̃ eor̃ dixit ad eos.
Si sic necesse ē: facite qd̃ iulit̃.
Sumite de optimis t̃re fructibz
 in uasis ur̃is. et deferte uro mu-
 nera. modicū resine. et mellis

et styracis. et stactes. et therebin-
 ti. et amigdalorum: pecuniā q̃q̃
 duplicem ferte uobiscum. et il-
 lam quam inuenistis in uel-
 tis in sacculis reportate. ne for-
 te errore factum sit: s̃ et fr̃em ue-
 strum collite. et ite ad uirū. **D**s
 autē m̃s omp̃e faciat uob̃ cū
 placabilem: et remittat uob̃cū
 fr̃em ur̃m quē tenet. et hūc ben-
 amin. **E**go autē quasi orbat̃ abs-
 q̃ labis ero. **T**ulerunt g̃ uiri mu-
 nera. et pecuniā duplicē. et be-
 niamin. descenderuntq̃ in egypt̃
 tum: et steterūt corā ioseph.
Quos cū ille uidiss̃. et benia-
 min simul: p̃cepit dispensatori
 domus sue. dicens. **I**ntroduc uir̃
 domū. et occide uictimas. et istru-
 e conuiuū: quā meū s̃ cornel-
 suri meridie. **F**ecit ille sicut fue-
 rat imperatū: et introduxit ui-
 ros domū. **I**biq̃ exorti. dixerūt
 mutuo. **P**ropter pecuniā quā
 tenuimus prius in sacculis nr̃is
 introducti sum̃: ut de uoluerit
 in nos calumpniā. et uolent̃
 subiciat seruituti. et nos et ali-
 nos nr̃os. **Q**uā obrem imp̃is
 foribz accedentes ad dispensato-
 rem. locuti sūt. **O**ram̃ dñe. ut
 audias. **J**am autē descendimus

ut emeremus. escas. quibus emptis
cum uenissemus ad diuisorium.
aperuimus sacculos nostros. et in-
uenimus pecuniam in ore sacrorum.
quia sic eodem pondere reportauimus.
Sed et aliud attulimus argentum.
ut emanus que sunt necessa-
ria. Non est in nostra conscientia. quod
eam posuit in maribus nostris.
At ille respondit. Pax uobiscum.
nolite timere. Dominus uoster. et dominus patris
uestri. dedit uobis thesauros in sac-
culis uestris. Nam pecuniam quam
mihi dedistis in pbatam. ego habe-
o. Et duxit eos ad eos symeon. et in-
ductis domum attulit aquam. et la-
uerunt pedes suos. deditque pabu-
la asinis eorum. Illi uero parabant
munera. donec ingrederetur ioseph
meridie. Audierant enim. quod ibi
essent comessuri panem. Igitur
ingressus est ioseph domum suam. ob-
tuleruntque ei munera. tenentes in
manibus. et adorauerunt proni in
terram. At ille clementer salutatis
eis. interrogauit eos dicens. Salu-
ne est pater uester senex. de quo dixe-
ratis mihi. Adhuc uiuit. Quod respon-
derunt. Sospes est pater noster. seruus
tuus. adhuc uiuit. Et incurua-
ti adorauerunt eum. At tolles au-
tem oculos ioseph. uidit beni-

amin fratrem suum uterinum. et ait.
Iste est frater uester puerulus. de quo dixe-
ratis mihi. Et rursum. Dominus inquit
miseratur tui fili mi. festinauit
que quia commota fuerat uiscera
eius super fratre suo. et erumpebant
lacrimae. et introiens cubiculum
fleuit. Rursumque loca facie egres-
sus. continuit se. et ait. Ponite
panes. Quibus apposis. seorsum
ioseph. et seorsum fratribus. egyptijs
quoque qui uelcebantur simul se-
orsum. illicitum est enim egyptijs
comedere cum hebreis. et profanu-
putant huiusmodi conuiuium.
sederunt ergo coram eo primoge-
nitus iuxta primogenita sua. et
minimus iuxta etatem suam. et mi-
rabantur nimis. sumptis partibus
quas ab eo acceperant. maiorque
ipsius uenit beniamin. ita. ut quinque
partibus excederet. Biberuntque et inebu-
rati sunt cum eo. *xlvi*

Precepit autem ioseph dispen-
satori domus sue. dicens. Im-
ple saccos eorum frumento. quantum
possunt capere. et pone pecuniam
singulorum in summitate sacci. scaphum
autem meum argenteum. et partem quod
dedit tibi pone in ore sacci iuni-
oris. Factumque est ita. et orto mane.
dimissi sunt cum asinis suis. Jamque

urte exierant: et precesserant paulu-
lum. Tunc ioseph accersito dispen-
satore domus. ait. Surge inquit.
psequere uiros: et apprehensis.
dixit. Quare reddidistis multu-
plono. Sciphus quem furati es-
tis: ipse e in quo bibit dñs n̄s.
et in quo augurari solet. Pessi-
mā rem fecistis. Fecit ille ut ius-
serat: et apphensis pordine lo-
cutus e. Qui responderūt. Qua-
re sic loquitur dñs n̄r: ut serui
tui tantum flagitij cōmiserint.
Secuniam quā inuenim⁹ i sum-
mitate saccoꝝ. repositauim⁹ ad te-
de tra chanaan. et quom̄ conse-
quēs e. ut furati simus de domo
dñi tui aurū uel argentū. Ap-
quēcūq; fuit inuentū seruoꝝ
tuoz quod queris. moriat: et
nos serui erimus dñi n̄r. Qui
dixit eis. Fiat iuxta uiam seme-
ciam. Apud quem fuit inuentū
ipse sit seruis n̄s: uos autē eri-
tis in noxy. Itaq; festinato depo-
nētes intram saccos: aperuerūt
singuli. Quos scrutatus. iēni-
ens amaiore usq; ad minimum.
inuenit eiphum in sacco tema-
min. At illi scissis uestibz. one-
ratisq; rursum asinus. reuersi
sunt in oppidum: primq; iudas

cum fr̄bz ingressus e ad ioseph.
nec dum enim de loco abierat.
omnesq; intram ante eū intrā
paritē corruerunt. Quibz ille ait.
Cur sic agere uoluistis. Cur sic
agere uoluistis. An ignoratis.
quod n̄ sit similis mei in augu-
randi scientia. Cui iudas. qd
respondebimus inquit dño meo.
uel quid loquemur. aut iuste po-
terim⁹ obtendere. Ds inuenit
iniquitate seruoꝝ tuoz. En oēs
serui sumus dñi mei. et nos. et
apud quē inuentus e ciphus.
Respondit ioseph. Absit ame-
ut sic agā. Qui furatus e sciphū.
ipse sit seruis meus: uos autē
abite liberi ad prēm ur̄m. Ace-
dens autē pius iudas. confidēt
ait. Oro dñe mi. loquat̄ siuis
tuus uerū in auribz tuis: et ne
irascaris famulo tuo. Tu es enī
p̄ pharaonem dñs n̄s. Intra-
gasti prius seruos tuos. hale-
tis prēm aut frēm: et nos res-
pondimus t̄ dño meo. Est nō
p̄ senex. et puer p̄uulus q̄ in se-
necta illius nat⁹ e: cuius uteri-
nus fr̄ e mortuus. et ip̄m solū
h̄t mat̄ sua. pat̄ uō tenē diligit e-
um. Dixistiq; seruis tuis. Ad-
duate eū ad me: et p̄nā oculos

meos meos sup illū. Suggesti-
mus dño meo. Nō p̄t relinquere
p̄m suū puer. Si enim illum
dimiserit. morietur. Et dixisti ser-
uis tuis. Nisi uenit fr̄ ur̄ mini-
mus uobiscum. nō uidebitis am-
plius faciē meam. Cum ḡ al-
cendissemus ad familiā tuam
p̄m n̄m. narrauimus ei om-
nia que locutus ē dñs n̄s. Et
dixit p̄ n̄r. Reuertimini. et e-
nite nob̄ parum tritici. Cui
diximus. Ir̄ nō possumus. Si
fr̄ n̄r minimus descendet nob̄
cū. p̄hiscemur simul. Alioqn̄
illo absente. non audemus uide-
re faciē uiri. Ad que ille respō-
dit. Vos scitis qđ m̄ duos genu-
erit uxor mea. Egressus ē unus
et dixistis. bestia deuorauit eū.
et huc usq; nō compareret. Si tu-
leritis et istū. et aliquid inuia
ei contigerit. deducetis canos
meos cum merore ad inferos.
Igit̄ si intrauero ad seruū tuū
p̄m n̄m. et puer defuit. cū a-
nima illius ex huius anima
pendeat. uidebit̄ eū n̄ eē nobiscū
moriet̄. et deducet̄ famlī tuī canos et
ē colore ad inferos. Ego p̄e suus
tuus sum. qui in meam hunc
recepti fide. et spondi dicēs. n̄

reduerō eum. peccati reus ero. in
patrē meum omni tempore. Ma-
nelo itaq; seruis tuis p̄ puero
in ministerium dñi mei. et puer
ascendat cum fr̄ib; suis. Nō enī
possum redire ad p̄m absente
puero. ne calamitatis que op-
pressura ē p̄m meū testis assis-
tam.
Non se poterat *xlv.* tam.
Ultra cohilere ioseph. multa
coram astantib; unde p̄cepit ut
egredierentur cuncti foras. et nulli
intess; alienus agnitioni mutu-
e. eleuauitq; uocem cum fletu.
quā audierūt egyptij. om̄sq; co-
m̄us pharaonis. et dixit fr̄ib;
suis. Ego sū ioseph. Adhuc pat̄
meus uiuit. Nec poterat respon-
dere fr̄s. nimio timore p̄teri-
ti. Ad qđ ille clement. accedite
inquit ad me. Et cū accessisset
p̄e. ego sum aut ioseph fr̄ uest̄.
quē uendidistis in egypto. Noli-
te pauere. nec uobis durū eē
uideatur. quod uendidistis me
in his regionib;. P̄ salute enim
uīa misit me d̄s ante uos ī egyptum.
Biennū ē qđ cepit eē fa-
mes in c̄ra. et adhuc. v. anni res-
tant. quib; nec arari poterit. nec
men. p̄m̄sq; me d̄s ut reser-
uemin sup̄ terram. et escas adui-

uendū habere possitis. Non uīdō cō-
silio. s; dei huc uoluntate missus
sum. qui fecit me quasi p̄m̄
pharaonis. et dñm uniuise domi-
cuius. ac p̄m̄ in om̄i t̄ra egyp-
ti. **Festinate. et ascendite ad p̄m̄
meū. et dicens ei. Hec mandat
filius tuus ioseph. D's me fecit
dñm uniuise t̄re egypti. Descēde
ad me. ne moreris. et habita in t̄ra
gessen. et sisq; iuxta me. tu et
fily tu. et filij filioꝝ tuoꝝ. oues
tue. et armenta tua. et uniuisa
que possides. ibiq; te pascam. ad
huc enim quinq; anni residui
sūt famis. ne et tuperas. et do-
mus tua. et omnia que possides.
En ocli uī. et ocli fr̄s mei tena-
min uide. qđ os meum loquat
ad uos. **Nunciate p̄m̄ meo uniu-
sam glam meā. et cuncta que
uidistis in egypto. Festinate. et
ad ducite eū ad me. Cūq; am-
plexatus recidiss; in collū tena-
min fr̄s sui fleuit. illo q; flēre
similit̄ sup collū eius. Osculat̄
q; ē ioseph om̄s fr̄s suos. et plo-
rauit sup singlos. Post que ausi
sunt loqui ad eum. **Audimq; ē.
et celebri sermone uulgatū i au-
la regis. uenerūt fr̄s ioseph. et
gausus ē pharao. atq; om̄s fa-******

milis eius. dixq; ad ioseph ut im-
peraret fr̄b; suis. dicens. **Uenantes
iumenta. ite in t̄ram chanaan.
et tollite inde p̄m̄ uī. et cog-
nationē. et uenite ad me. et ego
dabo uobis omnia bona egypti.
ut comedatis medullā t̄re. Pre-
cipite etiā. ut tollant plaustra de
t̄ra egypti. ad subuectionē par-
uuloꝝ suoꝝ. et coniugū. ac dicit
to. **Tollite p̄m̄ uī. et perate
qūtocius uenientes. Ne dimitta-
tis quicquā de suppellectile uī.
q; oēs opes egypti uī erunt. Fe-
cerūt filij isrl' ut eis mandatū
fuerat. Quib; dedit ioseph plaustr̄
scđm pharaonis imperiū. et ci-
baria in itinere. singulisq; p̄fer-
ri iussit binas stolas. **Tenamini
uō dedit trecentos argenteos. cū
quib; stolis optimis. tantundē
pecunie. et uestiū mictēs p̄i suo.
addens eis asinos. x. qui subuehe-
rent ex om̄ib; diuitijs egypti. et
totidē asinas. triticum in itinere
panesq; portantes. Dimisit er-
go fr̄s suos. et p̄falscentib; ait.
**Ne uiscamini in uia. Qui ascē-
tentes ex egypto uenerūt in t̄ram
chanaan. ad p̄m̄ suū iacob.
et nuntiauerūt ei. dices. Ioseph
uī. et ipse dominatur in om̄i********

ria egypti. Quo audito iacob qui
de graui sompno euigilans: ta-
men non credebat eis. Illi e cont
referbant omnē ordinē rei. Cū
qz uidissz plaustra. et uniuersa q
miserat: reuixit sp̄t ei. **z ait.** Suf-
ficiat m̄: si adhuc filius ihs iosep
muit. **hadam et uidelo illū. an-**
te quā moriar. xlvj.

Profectusqz ē isrl' cum oibz
que habebat. et uēit ad
putei iuramenti: et mactat
in uictimis deo p̄is sui ysaac.
audiuit cum p̄uisione nocte
uocantē se. et dicentem s. iacob.
iacob. Cui respondit. **Ecce assū.**
Ait illi d̄s. Ego sum forasim
d̄s p̄is tui. **Noli timere.** descē-
de in egyptum: quia in gentem
magnam faciam te ibi. **Ego de-**
scendam tecū illuc. et ego inde
adducam te reuertentē. **ioseph**
quoqz ponet manū suā sup oca-
los tuos. **Surrexit iacob** a pute-
o iuramenti: tulerūtqz eū filij cū
puillis et uxoribz suis. in plau-
stris que miserat phara' ad por-
tandum senem. et oīa que posse-
derat. in cira chanaan: uenitqz
in egyptū cum omī semine suo.
filij eius. et nepotes. filie. et cūc-
ta simul p̄genies. **Hec s̄ autē**

nomina filioz isrl' qui ingressi s̄ in egyptū
cum uxoribus suis. **Primogenit' ru-**
ten. filij ruten: enoch et phallu.
et esrom. et charni. **Filij symeon.**
hiemuhel. et iamin. et aoch: ia-
chim. et sater. et saul filius cha-
naniadis. **Filij leui.** gersom. ca-
ath. et merari. **Filij iuda:** her. et
onam. et sela. et phares. et zara.
Mortui sunt autē her. et onam.
in cira chanaan. **Natiqz sūt filij**
phares esrom. et amul. **Filij ysa-**
char: thola. et phua. et iob. et
semtom. **Filij zabilon:** satech.
et helom. et iahel. **Hij filij ue-**
quos genuit in mesopotamia
syrie. cū dina filia sua: oēs aie
filioz eius. et filiar. xxx. et tres.
Filij gad: sephion. et thaggi. su-
ni. et eselon. heri. et arudi. et are-
li. **Filij aser:** iamne. et iesua. et
hiesui. et terra. **sara quoqz soror**
eor. **Filij terra:** heter. et melchi-
hel. **Hij filij zelyhe.** qui dedit la-
ban ue filie sue: et hos genuit
iacob: sedecim animas. **Filij ra-**
chel uxoris iacob: ioseph. et be-
niamin. **Natiqz s̄ ioseph filij in-**
tra egypti. q̄s genuit ei asenech
filia putiphares sacerdotis helio-
poleos. **manasses et effraim.** **fi-**
lij beniamin: bela. et bechor. et

hastelgera. et naaman. iehi. et iof
 pomim. et ophim. et areth. **H**y fi
 lii rachel q̄s genuit iacob: om̄s
 anime xiiij. **F**ilij dan. usim. si
 neptalim. asihel. et gumu. et hie
 ser. et sallem. **H**y filij vale quā
 dedit laban rachel filie sue: et
 hos genuit iacob: om̄s anime
 septem. **C**uncteq; anime que ī
 gresse sūt cū iacob in egyptum:
 et egressa de femore ipsius. absq;
 uxorib; filiorū. sexaginta sex.
Filij autē ioseph q̄ nati s̄ ei in tra
 egypti: anime due. **O**m̄s anime
 domus iacob que ingressa sunt
 in egyptum. fuere. lxx. **M**isit autē
 iudam ante se ad ioseph: ut nū
 ciatet ei. et ille occurreret in ges
 sen. **Q**uo cum p̄ueniss;: uic̄to
 ioseph curru suo. ascendit obui
 am p̄ri suo ad eundē locū: uic̄sq;
 eum iuruit sup callū eius: et in
 amplexus fleuit. **D**ixq; pater
 ad ioseph. **I**am lectus moriar: qz
 uidi faciem tuam. et supstitem
 te relinquam. **E**t ille locutus ē
 ad fr̄s. et ad omnem domū p̄ris
 sui. **A**scendam et nunciabo pha
 raoni: dicamq; ei. **F**r̄s mei. et
 domus p̄ris mei. qui erāt in tra
 chanaan uenerūt ad me: et sūt
 uiri pastores ouū: curāq; ha

bent alendoy gregum. **P**ecora su
 a. et armenta. et omnia que ha
 bere potuerunt adduxerūt secū.
Cumq; uocauerit uos. et dixerit
 qd̄ ē opus ur̄m: respondebitis.
Uiri pastores sumus: serui tui
 ab infantia nr̄a. usq; in p̄sens.
 et nos. et p̄r̄s nr̄i. **H**ec autē dice
 tis. ut habitare possitis in terra
 gessen. quia detestant̄ egypti
 omnes pastores ouū. **I**ngress; rhm.
 ergo ioseph. nunciavit pharao
 ni. dicens. **P**at̄ nr̄s. et fr̄s mei. o
 ues eoy. et armenta. et cuncta
 que possidet. uenerūt de tra cha
 naan: et ecce consistunt in terra
 gessen. **E**t terminos quoq; fr̄m su
 orum. qnq; uiros statuit corā
 rege. **Q**uos ille interrogauit. **Q**u
 d̄ habetis opis. **R**esponderūt. **P**as
 tores ouū sumus serui tui.
 et nos. et p̄r̄s nr̄i. **A**d pegrinan
 dum in tra tua uenimus: qm̄
 nō ē herba gregib; seruoꝝ tuoꝝ.
 in grauescente fame in regione
 chanaan: petimusq; ut eē nos
 iultras seruos tuos in tra chana
 an. gessen. **D**ixit itaq; rex ad io
 seph. **P**at̄ tuus. et fr̄s tui uene
 rūt ad te. terra egypti in cōspe
 tu tuo ē: inoptimo loco fac ha
 bitare eos: et trade eis tra ges

sen. Quod si nosti esse in eis viros
industrios. constitue illos magi-
stros pecorum meorum. Post hec intro-
duxit ioseph patrem suum ad regem.
et statuit eum coram rege. Quod
benedixit illi. et interrogat ab eo.
quod sunt dies annorum vite tue.
respondit. Dies peregrinationis
vite mee. c. xxx. annorum sunt par-
ui et mali. et non pueniunt us-
que ad dies patrum meorum quibus pe-
grinati sunt. Et benedicto rege.
egressus est foras. Ioseph vero patri et
fratribus suis dedit possessionem in egypto.
in optimo terre solis tameses
ut precepit pharao. et alebat eos.
omnesque domum patris sui. plens
cybaria singulis. In toto enim or-
be panis deerat. et oppresserat fa-
mes terram. maxime egypti et cha-
naan. Quibus omnem pecuniam
congregavit per uenditionem frumen-
ti. et intulit eam in aerarium re-
gis. Cumque defecisset emptoris
pecuniam. uenit cuncta egyptus
ad ioseph. dicens. Da nobis panes.
Quare morimur coram te de-
ficiente pecunia. Quibus ille res-
pondit. Adducite pecora ustra. et da-
to uobis pro eis cilos. si pecuniam non ha-
beris. Que cum adduxisset. de-
dit eis alimenta pro equis. et ou-

bus. et bubus. et asinis. sustenta-
uerunt eos illo anno per commutatio-
nem pecorum. Venerunt quoque secundo an-
no. et dixerunt ei. Non clamamus
domino nostro. quod deficiente pecunia et
pecora simul defecerunt. nec claman-
te est. quod absque corporibus et terra nichil
habeamus. Cur ergo morimur te
uidente. Et nos et terra nostra tui-
erimus. Et me nos in seruitutem
regiam. et preter semina. ne pere-
unte cultore redigat terra in soli-
tudinem. Et uisit ergo ioseph omnem ter-
ram egypti. uendentibus singulis
possessiones suas secundum magnitudinem
famam. subiecitque eam pharao-
ni. et cunctos populos eius. animum
suis terminis egypti. usque ad ex-
tremos fines eius. propter terram sac-
dotum que a rege tradita fuerat
eis. quibus et statuta cibaria ex
horreis publicis pretebantur. et id-
circo non sunt compulsi uendere
possessiones suas. Dixit ergo ioseph
ad populos. En ut cernitis. et uos.
et terram ustram pharao possidet.
Accipite semina. et serite agros.
ut fruges habere possitis. Quinta
parte regi dabitur. et quatuor re-
liquas permittite uobis in semine.
et in cibos famulis et libis uestris.
Qui responderunt. Salua anima

Salus nra in manu tua e. Ref
 piciat nos tantum dñs nr. ⁊ le
 ti seruiemus regi. Ex eo tempore
 usq; in presentem diē in uniuersa
 tra egypti regib; quinta ps sol
 uitur. Et fr̄m ē quasi in legem.
 ab h; tra sacerdotali. que liba ab
 hac conditione fuit. Habitauit
 ḡ isrl̄ in egypto. id est in tra ges
 sen. et possedit eam. auctq; ē et
 multiplicat̄ nimis. et uixit in ea
 decem et septem annis. fūq; sūt
 om̄s dies uite illius. c. xl. vii. an
 noy. Cumq; appinquare cerne
 ret mortis diem. uocauit filiū
 suū ioseph. et dixit ad eum. Si
 inueni grām in conspectu tuo. po
 ne manū sub femore meo. ⁊ fa
 cies m̄ in miām et iuitatē. ut nō se
 p̄lias me in egypto. s; dormiā cū
 patrib; meis. et auferas me de
 hac tra. condasq; me in sepulc̄
 maior. Qui respondit ioseph. E
 go faciam quod iussisti. Et ille.
 iura ḡ inquit m̄. Quo iurāte.
 adorauit isrl̄ dñm. conuñsus
 ad lectuli caput. *xlviij.*
His itaq; transactis. nūci
 atū ē ioseph quod egipta
 ret p̄ eius. Qui assumptis duo
 bz filijs. manasse et effraim. ire
 p̄ ixit. Dictumq; ē seni. Ecce

filius tuus ioseph uenit ad te.
 Qui confortatus sedit in lectulo.
 et ingresso ad se ait. D's om̄p̄e
 apparuit michi in luza. que ē t̄
 tra chanaan. benedixitq; m̄. et
 ait. Ego te augeto. et multiplica
 to. et faciam in curmas p̄loz.
 daboq; t̄ tram hanc. et semini tuo
 p̄t te in possessionē sempit̄nā. Du
 o ḡ filij tui qui nati sunt t̄ in
 tra egypti ante quā huc ueniret
 ad te. mei erunt. effraim. et ma
 nasses. sicut ruben. et symeon.
 reputabuntur m̄. Reliqs autē
 quos genueris p̄t eos. tui erūt.
 et nomine fr̄m suoz uocabūt
 in possessionib; suis. Michi enī
 quā ueniebam de mesopotamia.
 mortua ē rachel in tra chanaan.
 in ipso itinere. eratq; uerum
 tempus. Et ingrediebar ephra
 tam. et sepeluit eam iuxta ui
 am ephraim que alio noīe ap
 pellabat̄ bechleem. Vides autē
 filios ei? dixit ad eum. Qui sūt
 isti? Respondit. Filij mei sūt.
 quos m̄ dedit d's in hoc loco. Ad
 duc inquit eos ad me. ut bene
 dicam illis. Oculi enim isrl̄ ca
 ligauerant p̄ nimia senectute.
 et clare uidere nō poterat. Appli
 citosq; ad se de osculat̄ ⁊ circum

16
amplexus: dixit ad filiū. Nō sū
fraudatus aspectu tuo: in super
ostendit mī d's semen tuū. Cūq;
tuliss; eos ioseph de gremio patris
adorauit pronus in terram: et po
suit effraim ad dexteram suam.
id est ad sinistram isrl: manasse
uero in sinistra sua. ad dex
teram scilicet patris: applicuitq; am
bos ad eum. Qui extendens ma
nū dexterā. posuit sup cap effra
im iunioris fratris. sinistram autē
sup cap manasse. qui maior na
tu erat: cōmutans manus. Be
nedixitq; ioseph filio suo. et ait.
Deus in cuius conspectu ambu
lauerunt patres mei abraham. et
ysaac. d's qui pascit me ab ad
ulescentia mea usq; in p'sentem
diem. angelus qui eruit me
de cunctis malis. benedicat pu
eris istis: et in uocetur sup eos
nomē meū. nomina q; patrum
meorū abraham. et ysaac. et cre
scant in multitudine sup terram.
Vidēs autē ioseph qd' posuisset
pat' suus dexteram manū suā
sup caput effraim. grauit' accepit.
et apprehensam manū patris le
uare conat' ē de capite effraim.
et transferte sup cap manasse.
dixitq; ad patrem. Nō ita cōuenit

30
pater: quia hic ē primogenitus.
Pone dexteram tuam sup caput
eius. Qui tenuens ait. Scio fi
li mi. scio. Et iste quidē erit ipso.
et multiplicabitur: s; fr' ei iunior
maior illo erit: et semē illius
crescet ingentes. Benedixitq; eis
in ipso tempore. dicens. In te bene
dicetur isrl: atq; dicetur. Faciat
t' d's sic effraim. et sic manasse.
Constituuntq; effraim ante ma
nassen. Et ait ad ioseph filiū suū.
En ego morior: et erit d's uobis
cum. reducetq; uos ad terram pa
trum uobrum. Do t' ptem unam
extra fratres tuos: quam tuli de ma
nu amorrei in gladio. et arcu meo.

Cocauit autē iacob **xlii**
filios suos: et ait eis. Con
gregamini: ut annunciem que
uentura sunt uobis diebus nouissi
mis. Congregamini. et audite
filij iacob: audite isrl' patrem uel
trum. Ruben primogenit' meus:
tu fortitudo mea. et principium
doloris mei. por in domo. maior
in p'to: effusus es sicut aq'. Non
crescas: quia ascendisti cubile pa
tris tui. et maculasti stratū eius.
Symeon. et leui. fratres. uasa iniq
tatis bellantia: in consilio eorū ne
ueniat anima mea. et in metu il

44

lor non sit gl'a mea. qz infurore
suo occiderunt uirum. et inuo-
luntate sua suffoderunt muru.
Maledictus furor eoz. qz p'naqz.
et indignatio illoz. quia dura.
Diuidam eos in iacob. et disy-
gam eos in isrl. Iuda te lauda-
bit fr'es tui. Manus tua in cer-
uicibz inimicorum tuoz. adora-
bunt te filij p'ris tui. **Carulus le-**
onis iuda. Ad p'dam fili mi asce-
disti. requestes accubisti ut leo.
et quasi leena. **Quis suscitabit**
eum. Non auferetur sceptru de
iuda. et dux de femoribz ei. donec
ueniat qui mittendus e. et ipse
erit expectatio gentiu. ligas ad
uincam pullum suum. et ad ui-
tem ofili mi asinam suam. Laua-
bit uino stolam suam. et sangui-
ne uine palliu suu. **Pulchriores**
oculi eius uino. et dentes lacte
candidiores. **Zabulon** in litore
maris habitabit. et in statione
nauium. p'tingens usqz ad hido-
nem. **Isachar** asinus fortis. ac-
cubans in tinnis. uidit requi-
em quod eet bona. et tra qd op-
tima. et supposuit humerum su-
um ad portandu. factusqz e tri-
butis serues. **Dan** iudicabit po-
pulu suu. sicut et alia tribz in

isrl. **Fiat dan** coluber in uia. ceras-
tes in semita. mordens unguilas
equi. ut cadat ascensor eius ret.
Salutare tuu expectabo domine.
Sad accinct' p'liabitur ante eu.
et ipse accingetur retrorsu. **Aser**
pinguis panis ei. et p'tebit delici-
as regibz. **Neptalim** certius emul-
sus. et dans eloquia pulchritu-
dinis. **Filius accresces ioseph.**
filius accrescens. et decorus as-
pectu. **hne** discurrent sup mu-
rum. s et exasperauerit eu. et
uigati sut. in uideruntqz illi ha-
lentes iacula. **Sedit in forti ar-**
cus eius. et dissoluta sut uinca-
la brachioz. et manuu illius p-
manus potetis iacob. **Inde pas-**
tor egressus e lapis isrl. **Deus**
p'ris tui erit adiutor tuus. et
ompe benedicet t. benedictioibz
celi de sup benedictioibz abyssi
iacentis deorsum. benedictioibz
uterum et uulue. **Benedictio-**
nes patris tui confortate sunt
uindictionibz patru ei. donec
ueniet desideriu collu etnoz.
fiant in capite ioseph. et in uer-
tice nazarei int' fr'es suos. **Be-**
niamin lupus rapax. mane
comedet p'dam. et uespere diui-
det spolia. **Oms hij in tribubz**

18
P
19
isrl' duodecim. Hec locutus est eis
pater suus. benedixitque singulis bene-
dictionibus propriis. et precepit eis di-
cens. Ego congregor ad populum me-
um. sepelire me cum patribus meis
in spelunca duplici. que est in agro
ephron ether contra manubze. in
terra chanaan. quam emuit abra-
ham cum agro ab ephron ether.
in possessionem sepulchri. Ibi se-
pelerunt eum et sarai eius ux-
orem. ibi sepultus est ysaac cum
rebecca coniuge. ibi et lia condi-
ta iacet. Finisque mandatis quibus
filios instruebat. collegit pedes
suos suos super lectulum et obiit.
apostatusque est ad populum suum. |

Quod cernens ioseph. ruit
super faciem patris. flens. et de-
osculans eum. Precepitque suis
suis medicis. ut aromatibus con-
diceret patrem. Quibus iussa exple-
tibus. transierunt. xl. dies. Iste
quippe mos erat cadaverum con-
ditorum. Fleuitque eum egyptus. lxx.
diebus. Expleto planctus tempe-
locutus est ioseph ad familiam
pharaonis. Si inveni gratiam in
conspectu vestro. loquimini in au-
ribus pharaonis. eo quod pat-
ris ad iuraverit me dicens. In
mortuo. in sepulchro meo quod so-

di me intra chanaan sepelies me.
Ascenda ergo. et sepeliam patrem me-
um. ac revertar. Dixitque ei pharao.
Ascende et sepeli patrem tuum. sicut
adiuratus es. Quo ascendente.
ierunt cum eo omnes senes domus
pharaonis. cunctique maiores na-
turi terre egypti. domus ioseph cum
fratribus suis. absque pueris. et gregi-
bus. atque armentis. que derelique-
rant intra gessen. habuitque in co-
mitatu currus et equites. et facta
est turba non modica. Veneruntque
ad aream athad que sita est trans
iordanem. Vbi celebrantes exequas
placitu magno atque uehementi.
impleuerunt septem dies. Quod cum
uidissent habitatores terre chana-
an. dixerunt. Placitus magnus
est iste egyptus. Et ideo appellaue-
runt nomen loci illius placitus
egypti. Fecerunt ergo filii isrl'
sicut precepit eis. et portantes cum
intra chanaan. sepelierunt eum
in spelunca duplici. quam emerat ab-
raham cum agro in possessionem se-
pulchri ab ephron ether. contra
faciem manubze. Reuersusque est ioseph
in egyptum cum fratribus suis. et omni co-
mitatu. sepulto patre. Quo mor-
tuo. timentes fratres eius. et mutu-
o colloquentes. ne forte memoz

45

CA
sic iniurie quam passus est. et reddat
tibi omne malum quod fecim. ma-
daverunt ei. dicentes. Patris tui pre-
cepit nobis ante quam moreretur. ut
hec tibi illius dicerem. Obse-
cro ut obliviscaris sceleris fratrum
tuorum. et peccati. atque malicie. quam
exercuerunt in te. Nos quoque oramus.
ut seruo dei patri tuo dimittas iniqui-
tatem hanc. Quibus auditis.
flevit ioseph. Veneruntque ad eum
fratres sui. et patri in eam adoraverunt.
et dixerunt. Servus tuus sumus.
Quibus ille respondit. Nolite ti-
mere. Num dei possumus resistere
voluntati. Vos cogitastis de
me malum. et deus intulit illud in bo-
num. ut exaltaret me sic in presen-
tia vestra. et salvos faceret
multos populos. Nolite metue-
re. ego pascam vos. et puulos
vestros. Consolatusque est eos. et bla-
sphemavit ac leniter locutus. Et habi-
tauit in egypto cum omni domo
patris sui. iuxtaque centum. x. annos.
et vidit egyptum filios. usque ad
tertiam generationem. Filii quoque
machie. filii manasse nati sunt
in genibus ioseph. Quibus trans-
actis. locutus est fratribus suis. post
mortem meam deus visitabit vos.
et ascendente faciet de terra ista. ad

terram quam iuravit abraham ysa-
ac. et iacob. Cumque adiurasset eos
et dixisset. deus visitabit vos. asser-
tate vobiscum ossa mea de loco
istio. mortuus est expletis. c. x.
vite sue annis. et conditus ar-
omatibus repositus est in loculo in
egypto. *Explicit liber Genesis
Incipit capitula libri exodi*

Numerus eorum qui
ingressi sunt in e-
gyptum incre-
mentum populi.
Ac de pressio eius
a rege. obstem-
ces convocat. ut masculos ne
carent imperat. de natiuitate
moysi ad optionem apud filiam
pharaonis. egyptum percutit. ac
sacerdotis pharaonis fugit. filias sa-
cedotis madian a pastoribus defen-
dit. et sephoram sororitur uxorem. 11.

Mortuo rege egypti cla-
more israel deus exaudiuit.
moyses in monte orebus domini con-
spicit. in cubo flammante. voca-
tus accedit. ad pharaonem ut pre-
cipitur. signa deponit. et accipit.
et excusat. et inloquente se eum pro-
nunat. irat dominus ut cum aaron